

**Prifysgol Cymru:
Y Drindod Dewi Sant**

Rhif elusen: **1149535**

**Ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar
31 Gorffennaf 2023**

CYNNWYS	Tudalennau
Aelodau	1
Manylion gweinyddu a chynghorwyr proffesiynol	2 – 3
Cyflwyniad gan yr Is-Ganghellor	4
Cyflwyniad gan Gadeirydd y Cyngor	5 - 6
Adolygiad gweithredol ac ariannol	7 – 32
Datganiad llywodraethu corfforaethol	33 – 40
Adroddiad yr archwilydd annibynnol i gyngor Prifysgol Cymru: Y Drindod Dewi Sant	41 – 44
Datganiad cyfunol a datganiad y Brifysgol incwm cynhwysfawr	45
Datganiad cyfunol a datganiad y Brifysgol o newidiadau mewn cronfeydd wrth gefn	46
Datganiadau cyfunol a datganiadau'r Brifysgol o'r sefyllfa ariannol	47
Datganiad cyfunol o lifoedd arian parod	48
Datganiad o'r polisiau cyfrifyddu	49 – 56
Nodiadau i'r cyfrifon	57- 90

AELODAU A CHYNGHORWYR ALLANOL

Aelodau o gorff llywodraethu y Brifysgol, y Cyngor, yw ymddiriedolwyr y Brifysgol. Mae'r rheiny a wasanaethodd yn ystod y flwyddyn (hyd at gyfarfod y Cyngor pan lofnodwyd y datganiadau ariannol) wedi'u rhestru isod. Mae eu presenoldeb (%) yng nghyfarfodydd y Cyngor yn ystod 2021-22 wedi'i nodi mewn cromfachau.

Mae'r Cyngor wedi mabwysiadu'n ffurfiol y diffiniad o annibyniaeth a gafodd ei ddatblygu gan y sector mewn ymateb i'r Adolygiad o Drefniadau Llywodraethu Prifysgolion Cymru. Nid yw'r aelodau annibynnol wedi'u cofrestru'n fyfyrwyr y Brifysgol nac yn aelodau o'i staff, ac mae eu penodiad a'u cyfrifoldebau yn gyson â'r diffiniad. Caiff Cofrestr o Fuddiannau Aelodau ei chyhoeddi, ei hadolygu a'i diweddarau bob blwyddyn, a disgwylir i'r aelodau nodi'n benodol ar ddechrau ac ar ddiwedd pob cyfarfod unrhyw faterion y gallai eu buddiant effeithio arnynt. Mae rhagor o wybodaeth ar gael yn y Datganiad Llywodraethu Corfforaethol.

Yr Hybarch Randolph Thomas (Cadeirydd) – annibynnol (100%) (hyd at 31.08.2023) (2022: 100%)

Emlyn Dole (Chair) – annibynnol (o 01.09.2023) (amh) (2022: amh)

Yr Athro Medwin Hughes (Is-Ganghellor) – gweithredol (100%) (i 31.08.2023) (100%) (2022: 100%)

Yr Athro Elwen Evans KC (Is-Ganghellor) (o 01.09.2023) (2022: amh)

Justin Albert OBE – annibynnol (86%) (2022: 50%)

Natalie Beard – myfyriwr (Penodwyd 01.07.2023) (100%)

Yr Athro Kyle Erickson – staff (Penodwyd 07.03.2023) (66%)

Siwan Davies – annibynnol (Ymddiswyddodd 31.05.2023) (100%) (2022: 50%)

Taya Gibbons – myfyriwr (86%) (2022: 0%)

Rowland Jones – annibynnol (100%) (2022: 80%)

Vanessa Liverpool – myfyriwr (Ar absenoldeb awdurdodedig o 15.03.2023; ymddiswyddodd 30.06.2023) (25%) (2022: 60%)

Yr Athro Conny Matera-Rogers – staff (100%) (2022: 80%)

Arwel Ellis Owen OBE – annibynnol (86%) (2022: 80%)

Matthew Peake – staff (Ymddiswyddodd 07.12.2022) (100%) (2022: 40%)

Timothy J Llewelyn – annibynnol (Penodwyd 01.01.2023) (100%) (2022: amh)

Victoria Provis – annibynnol (Ymddiswyddodd 31.07.2023) (86%) (2022: 60%)

Geraint Roberts – annibynnol (86%) (2022: 80%)

Emlyn Schiavone – annibynnol (100%) (2022: 75%)

Dr Liz Siberry OBE – annibynnol (86%) (2022: 80%)

Nigel Roberts – annibynnol (Penodwyd 31.03.2023) (100%) (2022: amh)

Maria Stedman – annibynnol (86%) (2022: 80%)

Dr Kerry Tudor – staff (57%) (2022: 80%)

Uzo Iwobi – annibynnol (57%) (2022: 50%)

Dr Peter Spring – staff (100%) (2022: 0%)

Clerc ac ysgrifennydd: Sarah Clark (100%) (Ymddiswyddodd 31.08.2023) (100%) (2022: 80%)

Clerc ac ysgrifennydd: Rebecca Doswell (Penodwyd 01.09.2023) (2022: amh)

AELODAU A CHYNGHORWYR ALLANOL

Manylion Gweinyddu

Rhif elusen	1149535
Rhif y Cwmni	RC000537
Prif Swyddfa	Campws Caerfyrddin, Heol y Coleg, Caerfyrddin, SA31 3EP

Cynghorwyr Proffesiynol

Archwilydd Allanol	KPMG LLP	3 Sgwâr y Cynulliad, Cei Britannia, Caerdydd, CF10 4AX
Archwilydd Mewnol	Mazars LLP	90 Victoria Square, Bryste, BS1 6DP
Bancwyr	Barclays Bank Plc	
	HSBC Plc	
	Natwest Bank Plc	

Cwmpas y Datganiadau Ariannol

Mae datganiadau ariannol cyfunol Prifysgol Cymru: Y Drindod Dewi Sant yn cyfuno'r endidau canlynol:

Prifysgol Cymru: Y Drindod Dewi Sant
Coleg Prifysgol y Drindod Cyfyngedig
Coleg y Drindod
Eclectica Drindod Cyfyngedig
Canolfannau Dysgu PCYDDS Cyfyngedig (Diddymwyd y cwmni 12 Hydref 2021)
Buddsoddiadau PCYDDS Cyfyngedig
Y Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol
Coleg Sir Gâr
Coleg Ceredigion
Mentrau Creadigol Cymru
Canolfan Swp-gynhyrchu Uwch Prifysgol Cymru Cyfyngedig
OSTC Y Drindod Dewi Sant LLP (Menter ar y Cyd)
Canolfannau Arloesi PCYDDS Cyfyngedig
Ysgol Fusnes Abertawe Cyfyngedig

AELODAU A CHYNGHORWYR ALLANOL

Statws Cyfreithiol

Mae Prifysgol Cymru: Y Drindod Dewi Sant (PCYDDS) yn gorfforedig trwy Siarter Brenhinol. Y fersiwn ddiweddaraf o'i chyfansoddiad yw'r Siarter Atodol a seliwyd gan y Cyfrin Gyngor ar 28 Medi 2012, yn dilyn y broses gyfansoddiadol o uno â Phrifysgol Fetropolitan Abertawe.

Ystyrir bod Coleg Prifysgol y Drindod dan reolaeth PCYDDS gan mai PCYDDS yw ei unig aelod.

Mae Coleg y Drindod yn ymgorffori gwaddol gwreiddiol 1848, a, chan ei bod yn elusen addysg, mae'n ymgorffori asedau tir ac adeiladau, fel ei gilydd, ynghyd ag unrhyw arian elusennol y mae'r elusen wedi'i gronni. Nid oes yna gysylltiad perchnogaeth uniongyrchol rhwng PCYDDS a Choleg y Drindod. Fodd bynnag, ystyrir ei fod yn cael ei reoli gan PCYDDS yn rhinwedd y ffaith mai Coleg Prifysgol y Drindod yw'r unig ymddiriedolwr.

Mae Eclectica Drindod yn gwmni preifat cyfyngedig trwy warant heb unrhyw gyfalaf cyfranddaliadau, a sefydlwyd i ymgymryd â rôl sy'n cyflawni gweithgarwch Trydedd Genhadaeth ar gyfer PCYDDS mewn modd mwy effeithiol. Ystyrir bod Eclectica Drindod dan reolaeth PCYDDS gan mai Coleg Prifysgol y Drindod (y mae PCYDDS yn unig aelod ohono) yw ei unig aelod ac am fod ganddo bŵer i benodi cyfarwyddwyr.

Mae Canolfannau Dysgu PCYDDS Cyfyngedig yn is-gwmni sy'n eiddo'n llwyr i PCYDDS.

Mae Buddsoddiadau PCYDDS Cyfyngedig yn is-gwmni sy'n eiddo'n llwyr i PCYDDS.

Mae'r Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol yn gwmni preifat cyfyngedig trwy warant heb unrhyw gyfalaf cyfranddaliadau. Mae'n ymgymryd â'r gwaith o bennu'r cyfeiriad strategol cenedlaethol ar gyfer y sector Cymraeg i Oedolion, gan ddarparu arweinyddiaeth i ddarparwyr Cymraeg i Oedolion. PCYDDS yw unig aelod y cwmni.

Mae Coleg Sir Gâr yn gwmni preifat cyfyngedig trwy warant heb unrhyw gyfalaf cyfranddaliadau, sy'n ymgymryd â'r gwaith o ddarparu addysg bellach ac addysg uwch. PCYDDS yw unig aelod y cwmni.

Mae Coleg Ceredigion yn gwmni preifat cyfyngedig trwy warant heb unrhyw gyfalaf cyfranddaliadau, sy'n ymgymryd â'r gwaith o ddarparu addysg bellach. Coleg Sir Gâr yw unig aelod y cwmni, ac ystyrir ei fod dan reolaeth PCYDDS, sef unig aelod Coleg Sir Gâr.

Mae Mentrau Creadigol Cymru Cyfyngedig yn is-gwmni sy'n eiddo'n llwyr i PCYDDS. Fe'i sefdlwyd i weithredu canolfan cyfryngau digidol yng Nghanolfan S4C yr Egin, sydd ger campws y Brifysgol yng Nghaerfyrddin. Cwblhawyd y gwaith o adeiladu'r ganolfan yn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2019.

Mae Canolfan Swp-gynhyrchu Uwch Prifysgol Cymru Cyfyngedig yn gwmni preifat; mae gan y Brifysgol fuddiant llywodraethol o 51% yn y cwmni, ac mae'r 49% sy'n weddill yn nwylo Prifysgol Cymru.

Mae OSTC Y Drindod Dewi Sant LLP yn bartneriaeth atebolrwydd cyfyngedig; mae'r Brifysgol yn berchen ar 50% o'r endid, ac mae'r 50% arall yn eiddo i OSTC cyfyngedig.

Mae Canolfannau Arloesi PCYDDS Cyfyngedig yn is-gwmni sy'n eiddo'n llwyr i PCYDDS, ac ni fasnachodd yn ystod y flwyddyn.

Paratoi'r datganiadau ariannol cyfunol

Paratowyd y datganiadau ariannol cyfunol ar gyfer y flwyddyn hyd ar 31 Gorffennaf 2023 yn unol â'r gyfraith gymwys a Safonau Cyfrifyddu'r DU, gan gynnwys y Datganiad o'r Arfer a Argymhellir – Cyfrifyddu ar gyfer Addysg Bellach ac Uwch 2019, y Cyfarwyddyd Cyfrifon ar gyfer 2020-21 a gyhoeddwyd gan Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru, a Safon Adrodd Ariannol 102 – y Safon Adrodd Ariannol sy'n gymwys yn y Deyrnas Unedig a Gweriniaeth Iwerddon (FRS 102). Paratowyd y datganiadau ariannol cyfunol ar gyfer y flwyddyn hyd ar 31 Gorffennaf 2023 ar sail busnes hyfyw, fel y manylir ar dudalen 28.

CYFLWYNIAD GAN YR IS-GANGHELLOR

Ar 1 Medi 2023 braint i mi oedd ymgymryd â swydd Is-Ganghellor Prifysgol Cymru y Drindod Dewi Sant. Teimlaf yn wylaidd ac yn llawn cyffro bod arweinyddiaeth sefydliad sydd â gwaddol mor arwyddocaol a hanesyddol wedi'i hymddiried i mi. Rwyf i'n ddiolchgar i bawb sydd wedi bod o gymorth i mi dros y misoedd cyntaf ac edrychaf ymlaen at weithio gyda chydweithwyr oddi mewn a thu hwnt i'r Brifysgol. Yn fyd-eang mae'r sector yn wynebu llawer o heriau ond rwyf i'n hyderus y gallwn, drwy weithio gyda'n gilydd, lunio strategaeth ar gyfer y dyfodol sy'n dathlu ein gwerthoedd ac yn diwallu gofynion y cymunedau a'r bobl niferus rydym ni'n eu gwasanaethu.

Gan fod y cyflwyniad hwn yn rhan o Ddatganiadau Ariannol Cyfunol y Brifysgol ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2023 yn anochel mae'n adlewyrchu gwaith pobl eraill. Pleser o'r mwyaf yw gallu mynegi fy niolchgarwch i'r Athro Medwin Hughes CBE, DL a'r Hybarch Randolph Thomas gyda'r ddau yn ymddeol ar ddiwedd y flwyddyn academiaidd. Fel Is-Ganghellor a Chadeirydd y Cyngor dangosodd y ddau arweinyddiaeth eithriadol ac ymrwymiad diysgog i'r Brifysgol dros flynyddoedd lawer. Gwnaethant gyfraniadau trawsnewidiol i addysg yn y Brifysgol, yng Nghymru a thu hwnt. Gwelir tystiolaeth o rywfaent o'u gwaith a'u hangerdd yn yr "Adolygiad Gweithredol ac Ariannol" sy'n dilyn yng nghorff y ddogfen hon.

Dros y misoedd diwethaf bu'n bleser cael cyfarfod â chydweithwyr o bob rhan o'n Prifysgol ryfeddol o eang ac amrywiol wrth i ni baratol i wynebu heriau'r sector ac adeiladu ar lwyddiannau'r gorffennol wrth bennu ein cynlluniau strategol a'n dyheadau at y dyfodol. Bydd y camau nesaf yn seiliedig ar wrando ar farn cydweithwyr, deall hunaniaethau sefydliadol cymhleth, tynnu ar ystod eang o brofiadau gwerthfawr a phwysig a chyfoethogi amgylchedd sy'n groesawgar, yn gynhwysol ac yn gefnogol.

Mae rhai themâu pwerau wedi dod i'r amlwg ar draws yr holl gampysau a chymunedau: gwneud gwahaniaeth pendant i lesiant y rheini a wasanaethwn, gosod y myfyrwyr a'u profiad wrth galon ein cenhadaeth, trawsnewid bywydau drwy addysg, cefnogi myfyrwyr i gyflawni eu potensial yn llawn, ymgymryd ag ymchwil a chyfnewid gwybodaeth sy'n berthnasol ac yn creu effaith, sicrhau ein bod yn cyfrannu at lesiant economaidd ein rhanbarthau a gosod ymgysylltu dinesig wrth graidd ein hunaniaeth. Rydym ni'n ymfalchïo bod ein grŵp yn cynnwys Coleg Sir Gâr a Choleg Ceredigion a byddwn yn adeiladu ar fuddion ein strwythur sector deuol.

Er mwyn cofleidio'r dyfodol ein blaenoriaeth fydd sicrhau a chyfoethogi cynaliadwydd a gwydnwch y sefydliad gyda ffocws clir ar bobl, lle a diben. Byddwn yn cydweithio i gynllunio a chyflawni strategaeth ar gyfer llwyddiant fel sefydliad sy'n bodloni anghenion ail chwarter yr 21ain ganrif.

Rwyf i'n ddiolchgar iawn i Gadeirydd newydd y Cyngor, Emlyn Dole, aelodau Cyngor y Brifysgol, ei bwyllgorau, ein Colegau cyfansoddol a thu hwnt am eu cymorth, arweiniad a chynghor diflino. Mae fy niolchgarwch diamed hefyd yn ddyledus i'r staff a'r myfyrwyr – ac i'r bobl hynny na fyddai'r Brifysgol yn gallu ffynnu heb eu cefnogaeth. Diolch.

Yr Athro Elwen Evans KC (Is-Ganghellor)

CYFLWYNIAD CADEIRYDD Y CYNGOR

PCDDS
CYFLWYNIAD CADEIRYDD Y CYNGOR

Mae'n bleser gennyf gyflwyno Adroddiad Blynyddol a Datganiad Gweithredol Ariannol blwyddyn academaidd 2022-23. A minnau newydd fy mhenodi'n Gadeirydd y Cyngor, rwyf i'n ddyledus i fy nghyd-Aelodau o'r Cyngor ac i'r cyn Gadeirydd yr Hybarch Randolph Thomas a'r cyn Is-Ganghellor, yr Athro Medwin Hughes, CBE, DL am eu cyflawniadau yn ystod cyfnod yr adroddiad.

Roedd cynllunio ar gyfer newid arweinyddiaeth y Cyngor a'r Brifysgol yn dasg sylweddol. Dechreuodd yr Is-Ganghellor, yr Athro Elwen Evans, KC, a fi ein dau yn ein rolau ddechrau mis Medi. Croesawodd y Cyngor hefyd aelodau newydd sy'n dod ag arbenigedd o sbectrwm eang o ddisgyblaethau proffesiynol, ac edrychaf ymlaen at weithio gyda nhw.

Nid oedd y Brifysgol yn rhydd rhag yr heriau sy'n wynebu'r sector a'r wlad. Effeithiodd y cynnydd mewn costau byw, rheoli adladd pandemig COVID-19, yn ogystal â ffactorau geowleidyddol byd-eang ar amgylchedd gweithredu'r Brifysgol. Fodd bynnag wynebwyd yr heriau hyn gydag ymroddiad ac ymrwymiad ein cymuned, yn arbennig drwy sicrhau mai ansawdd profiad y myfyriwr oedd y flaenoriaeth.

Roedd perfformiad y Brifysgol yn y cynghreiriau cenedlaethol yn galonogol ac yn adlewyrchu ymrwymiad y sefydliad i addysgu a dysgu a gwasanaethau i fyfyrwyr. Gosodwyd PCDDS yn ail yng Nghymru ac yn y deg uchaf yn y DU am Fodddhad Myfyriwr yn gyffredinol (myfyriwr a addysgwyd gan y darparwr), ar y brig yng Nghymru am Gyfleoedd Dysgu ac ar y brig yng Nghymru hefyd am Gyfathrebu Cymorth Llesiant Meddwl yn Arolwg Cenedlaethol y Myfyriwr (2023). Gosodwyd y Brifysgol yn deg uchaf yn y DU hefyd am ansawdd darlithwyr ac addysgu yng Ngwobrau Whatuni Student Choice 2023.

Braf oedd gweld staff yn cael eu cydnabod am eu cyflawniadau yng ngwobrau addysgu a dysgu blynyddol NEXUS a gynhaliwyd ddiwedd y flwyddyn academaidd. Ceir tystiolaeth o ymrwymiad y Brifysgol i ragoriaeth academaidd yn y ddarpariaeth addysgu ddwyieithog ansawdd uchel sy'n seiliedig ar ysgolheictod, ymchwil ac ymarfer proffesiynol y staff. Cyflwynir yr addysgu drwy ddulliau sy'n ennyn diddordeb ac yn herio'r dysgwyr. At hynny, cafwyd hwb i enw da'r Brifysgol am ymchwil cymhwysol gan y Ganolfan Arloesi Technolegau Cynorthwyl a enillodd Wobr Budd i Gymdeithas yng Ngwobrau Gŵn Gwyrdd y DU ac Iwerddon.

Parhaodd y Brifysgol i chwarae rhan sylweddol ym mywyd y rhanbarth. Mae'r campysau'n gweithredu fel angorau economaidd, diwylliannol a chymdeithasol strategol, sy'n creu ymdeimlad nodedig o le ac yn cynnig cyfleoedd i ehangu mynediad a chynyddu cyfranogiad mewn addysg uwch. Mae'r Brifysgol yn adnabyddus am ei ffocws ar ehangu mynediad at addysg uwch ac am weithio gyda chymunedau i gynnig cyfleoedd i unigolion sicrhau cymwysterau prifysgol. Cynigir cyfleoedd o'r fath mewn lleoliadau yn ne Cymru yn ogystal ag yn Llundain a Birmingham. Mae effaith y gwaith hwn yn gwneud cyfraniad amhrisiadwy i lesiant cymunedau o'r fath.

Yn ystod y flwyddyn, parhaodd y Brifysgol i weithio gydag amrywiol randdeiliaid mewnol ac allanol i ddiffinio cynnig pob campws er mwyn hyrwyddo eu cymeriad unigryw a'u harbenigrwydd yn ogystal â sicrhau bod darpariaeth y Brifysgol yn diwallu anghenion y rhanbarth o ran sgiliau. Mae Canolfan S4C Yr Egin a menter Tir Glas yn enghreifftiau o ymgysylltu o'r fath. Mae Yr Egin, a gyllidir yn rhannol gan Fargen Ddinesig Bae Abertawe, wedi ennill ei lle fel canolfan i'r diwydiannau creadigol a digidol yn ogystal ag i aelodau o'r gymuned gymryd rhan mewn amrywiaeth o weithgareddau a digwyddiadau.

Dechreuodd gwaith adeiladu ar y Matrics Arloesi fydd yn darparu canolfan newydd lle gall ymchwil cymwysedig a chyfnewid gwybodaeth y Brifysgol gysylltu â busnesau, entrepreneuriaid a buddsoddwyr. Fe'i cyllidir drwy bartneriaeth strategol rhwng y Brifysgol a Bargaen Ddinesig Bae Abertawe, a bydd yn annog ac yn cefnogi gwaith i ddatblygu economi gynaliadwy sydd ag arloesi'n ei harwain ac sy'n seiliedig ar wybodaeth, arloesi ac entrepreneuriaeth.

Mae taith drawsnewidiol y Brifysgol dros y 14 blynedd ddiwethaf wedi cynnwys sefydlu system addysg sector deulol i gynnig continwrm o addysg bellach ac uwch. Sefydlwyd Grŵp PCDDS, sy'n cynnwys Coleg Sir Gâr a

CYFLWYNIAD CADEIRYDD Y CYNGOR

Choleg Ceredigion yn golegau cyfansoddol, i sicrhau'r buddion gorau i ddysgwyr, cyflogwyr a hefyd y gymuned ehangach. Rydym ni mewn safle da i ymateb i'r Ddeddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (2022) a sefydlu'r Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil. Er mwyn datblygu'r gwaith hwn, ym mis Mehefin 2022, lansiodd Mr Jeremy Miles AS, y Gweinidog Addysg a'r Gymraeg, Athrofeydd Technegol Prifysgol Cymru, fframwaith newydd rhwng Grŵp PCDDS, Prifysgol Cymru a thri phartner AB arall.

Rwyf i'n ddiolchgar i fy nghyd-aelodau ar y cyngor am eu hymrwymiad a'u cyfraniad i'r Brifysgol, a hoffwn fanteisio ar y cyfle hwn i ddiolch i'r Is-Ganghellor, y staff a'r myfyrwyr am eu hymroddiad a'u gwaith caled.

Emlyn Dole
Cadeirydd y Cyngor

ADOLYGIAD GWEITHREDOL AC ARIANNOL

Datganiad budd y cyhoedd

Mae'r Brifysgol yn elusen gofrestredig a'i rhif elusen yw 1149535.

Wrth bennu ac adolygu amcanion a gweithgareddau'r Brifysgol, mae Cyngor y Brifysgol wedi rhoi sylw dyledus i ganllawiau'r Comisiwn Elusennau ar adrodd am fudd y cyhoedd, ac yn arbennig i'w ganllawiau atodol ar fudd y cyhoedd mewn perthynas â hyrwyddo addysg.

Nodir amcanion y Brifysgol yn ei Siarter:

'datblygu addysg a lledaenu gwybodaeth trwy addysgu, ysgolheictod ac ymchwil er budd y cyhoedd, sy'n cynnwys y canlynol, ond heb fod yn gyfyngedig iddynt: (a) Y pŵer i ddyfarnu a dirymu graddau o unrhyw lefel o'r Brifysgol ac anrhydeddau eraill ... yn ei enw ei hun a/neu yn ddeuol neu ar y cyd â sefydliadau addysg eraill; a (b) Darparu a chynnal presenoldeb ffisegol sylweddol mewn perthynas â'r Brifysgol yn Abertawe, Caerfyrddin, a Llanbedr Pont Steffan (neu leoedd eraill o'r fath y gellir eu pennu), sy'n hwyluso amcanion y Brifysgol; ac (c) Bydd amcanion y Brifysgol yn rhoi ystyriaeth i dreftadaeth alwedigaethol, ddwyieithog ac Anglicanaidd endidau hanesyddol.'

Trwy ein gweithgareddau rydym yn hyrwyddo:

Addysgu rhagorol sy'n cael ei lywio gan ysgolheictod ac arfer proffesiynol, ac ymchwil gymhwysol sy'n dylanwadu ar wybodaeth a pholisi yng Nghymru a thu hwnt.

Cynwysoldeb, trwy ddileu rhwystrau rhag cymryd rhan a chefnogi pobl o bob cefndir ac amgylchiad i gyflawni eu potensial.

Cyflogadwyedd a chreadigrwydd, trwy gynnig rhaglenni addysgol sy'n datblygu sgiliau entrepreneuriaidd a chreadigol, gan alluogi dysgwyr i gael y cyfleoedd gorau i gael gwaith a chyfrannu at ffyniant eu cymunedau.

Cydweithio trwy berthnasau strategol, gan weithio gydag eraill i ddarparu cyfleoedd addysgol a masnachol, a sicrhau bod Cymru wedi'i chysylltu â'r byd ehangach.

Datblygu cynaliadwy, trwy ymddwyn mewn ffordd sy'n sicrhau bod anghenion y presennol yn cael eu diwallu heb beryglu gallu cenedlaethau'r dyfodol i ddiwallu eu hanghenion hwythau, a thrwy ymgorffori'r egwyddor hon yn systematig yn ein hymagwedd at addysgu a dysgu.

Y cysyniad o ddinasyddiaeth fyd-eang, trwy ddatblygu gweithgareddau a chyfleoedd rhyngwladol i'n dysgwyr, ein staff a'n partneriaid..

Cymru a'i harwahanrwydd, trwy ymgorffori nodau *Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru)* yn ein holl weithgareddau, a thrwy ddathlu diwylliant, treftadaeth ac iaith egniol Cymru. Wrth wraidd cynllun strategol y Brifysgol y mae ymrwymiad i'w holl ddysgwyr ac yn benodol i Gymru – i'w diwylliant, i'w threftadaeth a'i hiaith, ac i ffyniant ac iechyd hirdymor ei phobl. Mae'n cydnabod ei rôl leol, genedlaethol, ryngwladol a dinesig o fod yn ddarparwr addysg uwch, ynghyd â'r cyfrifoldebau y mae'n eu hysgwyyddo. I adlewyrchu'r ymrwymiad hwn, mae saith nod a phum ffordd o weithio *Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015* wedi cael eu gosod wrth wraidd y broses gynllunio, ac mae ei gobeithion yn gyson iawn â rheiny a fynegir gan Lywodraeth Cymru yn *Symud Cymru Ymlaen 2016-21*.

Yn allweddol i werthoedd y Brifysgol y mae hyrwyddo cynhwysiant cymdeithasol, cynyddu cyfranogiad, a chael effaith gadarnhaol ar economi, cymdeithas a diwylliant Cymru a thu hwnt. Mae strategaeth addysgu a dysgu y Brifysgol a datblygiad canolfannau dysgu newydd yn amlygu ei hymagwedd at gefnogi dysgwyr i gyflawni eu potensial, ac at gyfrannu at ofynion cymdeithasol ac economaidd a'r agenda sgiliau ehangach. Mae'n mynd i'r afael ag agenda Llywodraeth Cymru a amlinellir yn *Er Mwyn Ein Dyfodol* a blaenoriaethau Cyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru. Mae'r Brifysgol wedi meithrin cysylltiadau cadarn â chymunedau lleol i gynorthwyo'r gwaith o ddatblygu canolfannau dysgu newydd.

ADOLYGIAD GWEITHREDOL AC ARIANNOL

Amcanion a Gweithgareddau

Yng nghyd-destun Cymru, mae gan y Brifysgol rôl amlwg i'w chwarae mewn addysg uwch. Mae ei chenhadaeth, ei chymeriad addysgol a'i phortffolio academiaidd yn tystio i'w phwysigrwydd strategol o ran datblygu dwyieithrwydd a chefnogi datblygiad y Gymraeg a diwylliant Cymru.

Cenhadaeth

Trawsnewid Addysg; Trawsnewid Bywydau

Gweledigaeth

Ein gweledigaeth yw bod yn Brifysgol ar gyfer Cymru, gydag ymrwymiad i lesiant a threftadaeth y genedl wrth wraidd popeth a wnawn. Yn ganolog i'n gweledigaeth y mae hyrwyddo a sefydlu system addysg sector deuol sy'n addysgu dysgwyr o bob oed a chefnidir, ac sy'n ysgogi datblygiad economaidd yn ein hardal, ledled Cymru a thu hwnt.

Cyflawniadau Allweddol

Ym mis Medi 2017, lansiodd y Brifysgol Gynllun Strategol ar gyfer y cyfnod rhwng 2017 a 2022. Yn dilyn hynny, ym mis Gorffennaf 2022, cymeradwyodd y Cyngor estyniad i'r Cynllun i gwmpasu'r cyfnod 2017-2024. Mae yna bedwar blaenoriaeth strategol ar gyfer y cyfnod cynllunio:

1. Rhoi dysgwyr yn gyntaf;
2. Cynnal rhagoriaeth o ran addysgu, ysgolheictod ac ymchwil gymhwysol;
3. Creu cyfleoedd trwy bartneriaethau;
4. Cynnal Prifysgol i Gymru;

At hynny, mae'r Cynllun Strategol yn nodi saith galluoogydd allweddol i'w cyflawni i gefnogi'r broses o ddwyn y blaenoriaethau strategol i ben. Mae'r rhain fel a ganlyn:

1. Cynnal diogelwch ariannol;
2. Cefnogi, annog a datblygu ein pobl;
3. Gwella ein hystâd a'n seilwaith;
4. Cynnal trefniadau llywodraethu da;
5. Darparu arweinyddiaeth a rheolaeth effeithiol;
6. Hyrwyddo cydraddoldeb;
7. Ceisio gwella'n barhaus

Mae yna gynlluniau penodol, mesurau llwyddiant, a dangosyddion perfformiad allweddol ynghlwm wrth bob un o'r blaenoriaethau strategol a'r galluoogydd.

Caiff perfformiad y sefydliad ei fonitro mewn modd systematig yn unol â'r 'mesurau llwyddiant' ar gyfer y pedwar blaenoriaeth strategol a nodir yng Nghynllun Strategol y Brifysgol. Mae Pwyllgor Adnoddau a Pherfformiad y Cyngor a'r Cyngor ei hun yn cael adroddiad blynyddol ar berfformiad. Yn yr adroddiad blynyddol, caiff pob mesur llwyddiant ei rannu i ddangos y targed a'r lefelau perfformiad 'gwirioneddol', a rhoddir cod lliw iddo i ddangos a yw wedi cael ei gyflawni ai peidio. Mae gwybodaeth naratif yn darparu cyd-destun ac esboniadau lle nad yw'r targedau wedi cael eu cyflawni. Roedd yr adroddiad ar gyfer 2020-21, a gyflwynwyd yn 2021-22, yn dangos perfformiad da yn y rhan fwyaf o feysydd.

ADOLYGIAD GWEITHREDOL AC ARIANNOL

Ar ran y Cyngor, mae'r Pwyllgor Adnoddau a Pherfformiad hefyd yn goruchwyllo perfformiad yn unol â deg Dangosydd Perfformiad Allweddol. Darperir adroddiadau monitro ym mhob cyfarfod, a chyflwynir asesiad a naratif blynyddol yng nghyfarfod olaf bob blwyddyn. Roedd asesiad 2021-22 yn dangos perfformiad da neu foddhaol mewn naw Dangosydd Perfformiad Allweddol a pherfformiad gwannach mewn un maes..

Lle bo hynny'n bosibl, caiff perfformiad ei fesur yn feintiol gan ddefnyddio HESA neu ddata eraill a feincnodwyd ac a ddilyswyd yn allanol.

Polisiau buddsoddi a bancio moesegol

Disgwylir i Gyngor y Brifysgol (sef ymddiriedolwyr cronfeydd gwaddol y Brifysgol) weithredu er budd pennaf buddiolwyr y cronfeydd y mae'n gyfrifol amdanynt. Mae'r buddiolwyr yn cynnwys y Brifysgol ei hun, y staff, a'r myfyrwyr. Polisi'r Cyngor yw anelu at yr enillion ariannol gorau posibl ar fuddsoddiadau, sy'n gyson â phroffil risg priodol, a gall gau buddsoddiadau allan o'r portffolio buddsoddiadau os nad yw nodau'r cyrff dan sylw yn gydnaws â'i amcanion.

Cyfle cyfartal

Mae ymrwymiad y Brifysgol i gydraddoldeb ac amrywiaeth wedi'i nodi yn y *Cynllun Cydraddoldeb Strategol 2016-20*, ac yn gyson â'i chenhadaeth i Drawsnewid Addysg a Thrawsnewid Bywydau. Cynwysoldeb yw un o'i phrif themâu cynllunio; mae wedi'i gynnwys yn y cwricwlwm ac yn gyson â Nod Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol Llywodraeth Cymru, sef Cymru fwy cyfartal. Nod y Brifysgol yw creu diwylliant o ddidwylledd a pharch lle caiff rhwystrau i'r rheiny sydd â nodweddion gwarchodedig eu nodi a'u chwalu. Mae am i'w phobl deimlo'n ddiogel ac y rhoddir gwerth arnynt, ac mae am iddynt gyflawni eu llawn botensial er budd yr unigolyn, y sefydliad a chymunedau ehangach. Mae am hyrwyddo cyfleoedd cyfartal, arferion gweithio teg, a pherthnasoedd rhyngbersonol da ymhlith ei staff a'i myfyrwyr.

Polisi cynaliadwyedd amgylcheddol

Mae cynaliadwyedd wrth wraidd y modd y mae'r Brifysgol yn cynnal busnes. Mae'r Brifysgol yn credu mai cynaliadwyedd amgylcheddol yw sylfaen cynaliadwyedd economaidd a chymdeithasol ehangach, a'i fod yn rhan annatod o arfer sefydliadol da. Mae ganddi ddyletswydd i'w bodloni ei hun fod ystyriaeth briodol yn cael ei rhoi i'r amgylchedd wrth iddi gynnal ei holl weithrediadau a gweithgarwch.

Mae INSPIRE (Sefydliad Arfer Cynaliadwy, Arloesi, Ymchwil a Menter) wedi parhau i gefnogi'r broses o wreiddio cynaliadwyedd yng nghwricwlwm y Brifysgol ar bob lefel, yn ogystal â pharhau i ymgysylltu â'r nifer mwyaf o sefydliadau i ddatblygu arfer cynaliadwy ledled pob sector yng Nghymru a thu hwnt.

Ffioedd dysgu

Ym mis Awst 2022, cyhoeddodd y Brifysgol ei Chynllun Ffioedd a Mynediad ar gyfer 2023-2025, gan bennu ffi dysgu o £9,000 ar gyfer israddedigion llawn-amser. Mae'r lefel hon yn gyson â'r ffioedd a godwyd mewn blynyddoedd blaenorol o fewn paramedrau Llywodraeth Cymru.

ADOLYGIAD GWEITHREDOL AC ARIANNOL**FFOCWS AR FLWYDDYN PCYDDS**

Parhaodd cymuned y Brifysgol i ddathlu deucanmlwyddiant y Brifysgol oedd yn coffáu gosod carreg sylfaen Coleg Dewi Sant Llanbedr Pont Steffan ar 12 Awst 1822; digwyddiad i nodi dechrau addysg uwch yng Nghymru. Roedd dathliadau'r deucanmlwyddiant yn rhychwantu dwy flwyddyn academiaidd ac yn gyfle i ddathlu llwyddiannau a chyflawniadau'r Brifysgol ar ei newydd wedd. Roedd hefyd yn gyfle strategol i gadarnhau lle'r Brifysgol yn y sector addysg uwch unwaith eto a'i rôl barhaus yn cyfrannu at lesiant a ffyniant Cymru o fewn y cyd-destun ehangach yn y DU.

Ym mis Hydref, roeddem ni wrth ein bodd yn croesawu'r Anrhydeddus Dr Ralph Gonsalves, Prif Weinidog St Vincent and the Grenadines i gamwys Llambedi i rannu dathliadau'r deucanmlwyddiant. Yn ystod ei ymweliad, cyflwynwyd Doethuriaeth Er Anrhydedd yn y Gyfraith i Dr Gonsalves a chyfarfu â myfyrwyr o ynysoedd y Caribî sydd wedi derbyn ysgoloriaethau i astudio yn y Brifysgol.

Penllanw dathliadau'r Brifysgol oedd cyngerdd y deucanmlwyddiant oedd yn cynnwys premier o Symffoni Rhif 1: *Gorau Awen Gwirionedd*, a gyfansoddwyd gan yr aelod o staff Eilir Owen Griffiths, gyda'r libreto gan yr Athro Grahame Davies. Comisiynwyd y Symffoni gan y Brifysgol i goffau'r deucanmlwyddiant ac roedd yn cynnwys perfformiadau gan y cyn-fyfyrwyr Rhys Meirion, Luke McCall a Glain Rhys ynghyd â'r bariton Steffan Lloyd Owen, myfyrwyr presennol, Côr CF1, Côr Caerdydd a Sinffonieta Prydain. Roedd yn achlysur llawen gyda chynulleidfadau ac yn benllanw addas i ddathliadau'r Brifysgol.

Parhawyd i weithio'n agos gyda'n myfyrwyr ac Undeb y Myfyrwyr i sicrhau eu bod yn cael cefnogaeth fel aelodau gwerthfawr o'r gymuned. Yn ystod y flwyddyn, lansiodd y Brifysgol Uned Lesiant newydd y Myfyrwyr gan gyflwyno agwedd wedi'i adnewyddu at Ddiogelu sy'n seiliedig ar ymrwymiad parhaus i hyfforddi staff, gan gynnwys Cymorth Cyntaf Iechyd Meddwl, atal hunanladdiad ASIST a hyfforddiant Ymatebwyr Cyntaf. Yn 2022-23, cefnogodd ein cydweithwyr dros 1,800 o fyfyrwyr i gael gwasanaethau llesiant.

Dosbarthodd y Brifysgol £1.3m yn uniongyrchol i fyfyrwyr fel rhan o'r Fframwaith Bwrsariaethau Myfyrwyr oedd yn cynnwys £308,000 i fyfyrwyr oedd yn profi caledi ariannol. Mae sylw eang wedi'i roi i effaith y cynnydd mewn costau byw ar fyfyrwyr ledled y wlad. Bu'r Brifysgol yn gweithio gydag Undeb y Myfyrwyr i ddarparu amrywiaeth o fesurau lliniarol i leddfu caledi gan gynnwys cymorth ymarferol, gwybodaeth ac arweiniad yn ogystal â sefydlu Gorsafoedd Bwyd ledled y campysau gyda bwyd am ddim. Yn ogystal addasodd

ADOLYGIAD GWEITHREDOL AC ARIANNOL

yr allfeydd arlwygo eu bwydlenni i ddarparu prydau poeth ac oer maethlon ar ddisgownt. Fel rhan o'r ymgyrch Tlodi Mislif rhyngwladol, gyda chefnogaeth Undeb Cenedlaethol y Myfyrwyr, sicrhodd y Brifysgol fod cynhyrchion mislif ar gael am ddim ledled y campysau.

Lansiwyd prosiect profiad gwaith newydd yn 2022-23 gyda chefnogaeth cyllid CCAUC i ehangu mynediad at brofiad gwaith i fyfyrwyr.

Bu cydweithwyr yn rhannu arbenigedd a syniadau ar y profiad o groesawu myfyrwyr. Rhan allweddol o'r gwaith oedd gwella'r wybodaeth sydd ar gael i fyfyrwyr cyn iddynt gyrraedd y Brifysgol. Lansiwyd Hwblediadau newydd hefyd gyda diweddariadau wythnosol i fyfyrwyr ar amrywiol bynciau sy'n effeithio ar fywyd myfyrwyr.

Mae enw da hirsefydlog y Brifysgol am Addysg a Hyfforddiant Cychwynnol i Athrawon yn cynnig nifer o gyfleoedd i arwain newid trawsnewidiol a chefnogi polisïau Llywodraeth Cymru'n ymwneud ag addysg i athrawon, diwygio'r cwricwlwm a gwella ysgolion. Nod gwaith y Brifysgol ar Camau i'r Dyfodol gyda Phrifysgol Glasgow a Llywodraeth Cymru yw cefnogi ysgolion drwy'r broses o drawsnewid y cwricwlwm, gan ganolbwyntio ar ddilyniant ac asesu. Ym mis Chwefror cyhoeddwyd adroddiad Cam 1 oedd yn canolbwyntio ar y ffordd y mae ymarferwyr ac arweinwyr yn gweithio at ddilyniant dysgu a gwireddu'r cwricwlwm, gan ddarparu gwell dealltwriaeth o'r berthynas rhwng y cwricwlwm, asesu, addysgeg a dilyniant, rôl cyd-lunio wrth gefnogi cynllunio'r cwricwlwm a chefnogi newid addysgol yn gyffredinol.

Ffurfiodd y Brifysgol, Prifysgol Cymru a Llyfrgell Genedlaethol Cymru Gyngrhair Strategol newydd i roi model arloesol o gydweithio ar waith. Mae'r rhaglen waith yn canolbwyntio ar bedwar prif faes gweithredu strategol: Datblygu a Rhannu Sgiliau'r Gweithlu; Arloesi Digidol a Seilwaith Digidol; Cwricwlwm ac Adnoddau Addysgol; Datblygu Ymchwil a'r Casgliadau.

Yn ystod y flwyddyn, croesawyd llawer o gynadleddau i gampws Llamed yn gysylltiedig â'i bortffolio gweithgaredd ac mewn cydweithrediad gyda'n partneriaid. Drwy gytundeb gydag Aspen UK, elusen annibynnol sy'n cefnogi ac yn ysbrydoli arweinwyr i'w trawsnewid eu hunain a'u cymdeithas, roedd modd i'r Brifysgol gynnal ei seminarau o fri byd-eang ar arweinyddiaeth. Daw Seminarau Aspen UK ag arweinwyr at ei gilydd o bob sbectrwm daearyddol a chenhedlaeth, ac ar draws y sectorau corfforaethol, gwleidyddol, creadigol, academiaidd a'r trydydd sector i drafod, myfyrio a dadlau. Mae'r seminarau'n annog arweinwyr i ystyried eu syniadau a'u gwerthoedd eu hunain, a thrafod datrysiadau effeithiol i broblemau cymdeithasol pwysig.

ADOLYGIAD GWEITHREDOL AC ARIANNOL

Croesawodd cymuned y Brifysgol fyfyrwyr o Wcráin i gampws Llambed. Derbyniodd Anastasiia Patiuk a Valeriia Piven ysgoloriaeth i fyfyrwyr o Wcráin astudio dyfarniad ôl-raddedig mewn Dinasyddiaeth Fyd-eang ac Arweinyddiaeth Gynaliadwy. Teithiodd y ddwy o Kyiv i Llambed ym mis Hydref gan ddweud eu bod wedi'u syrddanu gan y gefnogaeth a'r croeso a gafwyd yn y Brifysgol a'r dref.

Bu'r Brifysgol ac Iechyd a Gofal Digidol Cymru'n cydweithio i hyrwyddo a chyflwyno diwylliant o gofleidio newid drwy gymhwyster newydd fydd yn codi sgiliau ac yn grymuso staff. Cyllidir y Dystysgrif Llysgennad Newid gan Sefydliad Gwybodaeth Ddigidol Cymru (WIDI), ac fe'i cynlluniwyd ar gyfer unigolion sy'n awyddus i ddod yn Llysgennad Newid yn eu sefydliad.

Llofnododd PCYDDS Femorandwm o Gyd-ddealltwriaeth gyda Phrifysgol Lakehead yn Ontario, Canada. Yn ystod yr ymweliad arbennig ymwelodd Dr Moira McPherson, Llywydd ac Is-Ganghellor a James Aldridge, Is-Brofost Rhyngwladol â thri champws y Brifysgol yn Llanbedr Pont Steffan, Caerfyrddin ac Abertawe. Bydd y bartneriaeth o fudd i'r ddwy brifysgol trwy raglenni cwricwlaid ar y cyd a chyfleoedd cyfnewid myfyrwyr.

ADOLYGIAD GWEITHREDOL AC ARIANNOL

Yn ogystal, llofnododd y Brifysgol a Phrifysgol Ajeenkya D Y Patil (ADYPU) Femorandwm o Gyd-ddealltwriaeth i gyfnewid arbenigedd ym maes technoleg a systemau gofal iechyd. Bydd y bartneriaeth rhwng y prifysgolion yn arwain at gyflwyno rhaglenni technoleg iechyd ôl-raddedig yn ADYPU gyda'r nod o greu gweithwyr technoleg iechyd proffesiynol i gyfrannu tuag at ddarparu gofal iechyd cost-effeithiol yn India.

Mae arbenigedd Sefydliad Arloesi Digidol Cymru (WIDI), a ddatblygwyd gan y Drindod a Gofal Iechyd Digidol Cymru, yn ganolog i'r bartneriaeth. Ymhlith y meysydd sy'n cael eu harchwilio ar hyn o bryd y mae ymchwil ac arloesi, cyfnewid staff a myfyrwyr, yn ogystal â datblygu proffesiynol.

Ym mis Mehefin, roedd campws Caerfyrddin y Brifysgol yn falch i groesawu'r XIXfed Gynhadledd Ryngwladol ar Ieithoedd Lleiafrifol (ICML). Dyma'r tro cyntaf mewn deng mlynedd ar hugain i'r gynhadledd gael ei chynnal yng Nghymru a daeth dros ddau gant o gynrychiolwyr o bedwar ban byd gan gynnwys Gweinidog Addysg a'r Gymraeg Llywodraeth Cymru, Mr Jeremy Miles, AS. Un o nodau cynnal y Gynhadledd oedd cynnig gwir brofiad sosioieithyddol o'r Gymraeg yn ei hamgylchedd cyfoes a chyfle i rwydweithio a meithrin cysylltiadau rhwng ymchwilwyr ac ymarferwyr.

Datblygiad pwysig yn ystod y flwyddyn oedd lansio'r ystafelloedd trochi. Gan weithio gyda phartner clyweled, IDNS, ac wedi'u cyllido'n rhannol gan Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru (CCAUC), agorwyd y manau dysgu

ADOLYGIAD GWEITHREDOL AC ARIANNOL

newydd cyntaf o'u math yng Nghymru ar gampysau Abertawe. Mae'r Ystafelloedd Trochi'n defnyddio'r sgriniau LED Samsung diweddaraf ar draws tair wal gan greu profiad rhithiol trochol a realiti estynedig llawn i'r defnyddiwr. Bydd y mannau hyn yn galluogi i fyfyrwyr brofi realiti rhithwir, fideos a delweddau 360° a chymwysiaid drwy feddalwedd trochi'r partner Igloo Vision.

Addawodd y Brifysgol ei chefnogaeth i Siarter Teithio Llesol Bae Abertawe sy'n annog a chefnogi staff i deithio o gwmpas y campysau mewn ffordd gynaliadwy. Cafwyd digwyddiad ffurfiol i lofnodi'r ddogfen ym mis Ionawr pan ymunodd y Brifysgol â 13 sefydliad blaenllaw i wneud yr addewid.

Roedd y Brifysgol yn falch iawn i gynnal Young Chef Young Waiter of the Year, mewn cyswllt â Chymdeithas Lletygarwch a Bwyta'r DU. Bellach yn ei 45fed flwyddyn, mae'n dal i amlygu sgiliau'r gweithwyr proffesiynol ifanc mwyaf disglair yn y diwydiant. Fe'i hail-lansiwyd fel *World Young Chef Young Waiter* yn 2022 i ehangu'r gystadleuaeth yn fyd-eang, ac eleni oedd y flwyddyn gyntaf i Gymru gael cystadlu fel cenedl unigol.

Aeth Paul Ranson a Hazel Israel o Athrofa Ryngwladol ar gyfer Datblygiad Entrepreneuriaidd Creadigol (ARDEC) PCDDS i Gynhadledd Being Entrepreneurial 2022 ym Mrwsel i dderbyn cydnabyddiaeth i ymarfer trawsnewidiol PCDDS ar lefel unigol a thîm. Dyfarnwyd Bathodyn Champion i Paul Ranson am drawsnewid polisi ac ymarfer yn ei waith yn datblygu Addysg Menter ar-lein gan Derek Vaughan, Gweinidog Cymru yn Ewrop. Roedd Gwobrau

ADOLYGIAD GWEITHREDOL AC ARIANNOL

EntreComp yn dathlu rhagoriaeth mewn dysgu entrepreneuriaidd ar bob lefel, ar draws Ewrop a thu hwnt ac fe'i cefnogir gan fenter yr Undeb Ewropeaidd, gan anelu at ymgysylltu, cysylltu, tyfu a chynnal y gymuned ddysgu entrepreneuriaidd. Derbyniodd Hazel Israel y bathodyn Champion Organisation ar ran tîm ARDEC, i gydnabod eu gwaith arloesol yn hyrwyddo gwerth a buddion EE y tu hwnt i'w sefydliad.

Parhaodd Athrofa Gwyddoniaeth a Chelf Cymru i gynhyrchu gwaith arobryn gyda staff a myfyrwyr yn casglu acolâdau am eu gwaith. Creodd y myfyriwr yng Ngholeg Celf Abertawe, Agi Olah, hunaniaeth brand ar gyfer Prosiect Sero Abertawe wedi'i chynllunio i gefnogi busnesau, grwpiau, trigolion a sefydliadau wrth iddynt helpu'r ddinas i gyflawni allyriadau carbon sero net erbyn 2050.

Cyrrhaeddodd nifer o fyfyrwyr a phrentisiaid rownd derfynol cystadleuaeth Worldskills UK. Penodwyd y darlithydd cyfrifiadureg Niteesh Kaliyamurthy yn Rheolwr Hyfforddi ar gyfer carfan ryngwladol Worldskills UK, cyn y gystadleuaeth ryngwladol nesaf yn Lyon 2024. Daeth PCDDS yn Bartner Trefnu Cystadleuaeth ar gyfer melino a thurnio CNC gyda Lee Pratt, Rheolwr yr Academi Gweithgynhyrchu Uwch a Sgiliau yn goruchwyllo gwaith datblygu a chyflenwi cystadleuaeth y DU. Yn ogystal bu technegydd yr Academi, Andrew John, a Niteesh Kaliyamurthy yn cefnogi datblygiad a hyfforddiant timau Worldskills International yn eu meysydd priodol ar gyfer cystadleuaeth Euroskills yn Gdansk.

ADOLYGIAD GWEITHREDOL AC ARIANNOL

Enillodd Canolfan Arloesi Technolegau Cynorthwyol (ATiC) PCYDDS aceHealth Digital Media wobwr Budd i Gymdeithas yng Ngwobrau Gŵn Gwyrdd y DU ac Iwerddon 2022 am y prosiect *Seeing dementia through their eyes (Living with Dementia)*. Fel enillydd rhanbarthol, cyflwynwyd y prosiect ar gyfer Gwobrau Gŵn Gwyrdd Rhyngwladol 2023.

Parhaodd Sefydliad Gwyddoniaeth a'r Celfyddydau Cymru i ymgysylltu â chyflogwyr ac ysgolion er mwyn hyrwyddo astudio pynciau STEM a thynnu sylw at yr amrywiol gyfleoedd gyrfa, gan wahodd cyn-fyfyrwyr yn ôl yn aml i'r Brifysgol i sgwrsio am eu teithiau gyrfa llwyddiannus.

Daeth cyn-fyfyrwyr a myfyrwyr Peirianeg Fodur cyfredol at ei gilydd ar gyfer cynhadledd yn Adeilad IQ y Brifysgol yn Abertawe i drafod gyrfaedd ym maes Peirianeg Chwaraeon Moduro a Beiciau Modur. Dychwelodd y cyn-fyfyrwyr, sydd bellach yn gweithio gyda chwmnïau modur byd-enwog megis McLaren, Gordon Murray, Arc, Bentley, Ford a Toyota Gazoo Racing, i PCDDS i rannu eu llwybrau gyrfa a'u llwyddiannau gyda'r garfan bresennol o fyfyrwyr.

ADOLYGIAD GWEITHREDOL AC ARIANNOL

Sicrhodd campysau y Drindod Dewi Sant yng Nghaerfyrddin a Llambled ill dau statws y Faner Werdd ar gyfer 2023. Yn dilyn seremoni arbennig ym mis Gorffennaf codwyd baneri ar gampysau Caerfyrddin a Llambled i gydnabod eu hymdrechion amgylcheddol, eu cyfleusterau gwych i ymwelwyr, a'u cyfranogiad cymunedol. PCDDS yw'r drydedd brifysgol yn unig yng Nghymru i ennill statws y Faner Werdd. Derbyniwyd y dyfarniad yn dilyn asesiad oedd yn cynnwys adolygiad manwl o reolaeth ddogfennol prosesau tiroedd yr ystâd a'r dulliau o reoli tir. Rhoddwyd sylw arbennig i arferion cynaliadwy a'r cynllun gweithredu bioamrywiaeth ac ecosystemau.

Fel rhan o Gynhadledd Dysgu ac Addysgu Nexus, bu'r Brifysgol yn cydnabod llwyddiannau staff ar draws ei campysau. Roedd y Seremoni Wobrwy'n cydnabod rhagoriaeth mewn arloesi, ymgysylltu â myfyrwyr a chydweithio mewn 11 categori. Cynhaliwyd y digwyddiad wyneb yn wyneb ar bob campws yn ogystal ag ar-lein.

Enillwyr y categorïau oedd:

- **Gwobr Addysgu a dysgu dwyieithog a chyfrwng Cymraeg:** Gwenllian Beynon, Ysgol Gelf Abertawe
- **Gwobr Hyrwyddwr Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant (EDI):** Rachel Bendall, Canolfan Addysg Athrawon
- **Gwobr Prosiect Cefnogi Rhagorol:** Paul Davies, Patrick Atkinson, Elizabeth Cullen, a Kimberley Jenkins, Systemau a Seilwaith TG, a Gwasanaethau Myfyrwyr.
- **Gwobr Hyrwyddwraig Cyflogadwyedd:** Stacey-Jo Atkinson, Diwydiannau Dylunio a Pherfformio
- **Gwobr Cydweithrediad Arbennig:** Tîm Seremonïau Graddio 2022: Tanya McIver, Kieran Bennett, Darren Green, Elin Bishop, Sioned Russell, Eirwen Nicholls, Kelly Williams, Domina Baker a Lucy Gilbert.
- **Gwobr Prosiect Dysgu ac Addysgu Arloesol:** Barry John, Peirianeg yn Athrofa Gwyddoniaeth a Chelf Cymru.
- **Gwobr Prosiect Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant:** Cindy Hunt a Helen Griffiths, Canolfan Plentyndod, Ieuencid ac Addysg
- **Gwobr Goruchwyliaeth Ymchwil Rhagorol:** Dr Argyro Kantara, Dyniaethau a Gwyddorau Cymdeithasol
- **Gwobr Tîm Cydweithredol:** Rebecca Ellis, Chris Buxton, Kylie Boon, Rob Jones a Lynne Seymour o'r Diwydiannau Dylunio a Pherfformio.
- **Gwobr Cydweithwraig Ysbrydoledig:** Dr Jayne Griffith Parry, Rheoli Lletygarwch a Thwristiaeth

Cafwyd Canmoliaeth hefyd i Springboard, prosiect dan arweiniad campws y Brifysgol yn Birmingham, a'r staff sef Dr John Deane, Mark Gallagher-Read, Besty Jose, Yohan Mendis, Ellie Ristic a Stephanie Ng, Sefydliad Dysgu Canol Dinas.

Yr Athro Elwen Evans KC
Is-Ganghellor

ADOLYGIAD GWEITHREDOL AC ARIANNOL

Prif risgiau ac elfennau ansicr

Mae'r prif risgiau ac elfennau ansicr sylfaenol y mae'r Brifysgol yn eu hwynebu ac sy'n parhau'n gyson â blynyddoedd blaenorol fel a ganlyn:

- Rheoli llifioedd arian yn ystod y flwyddyn, yn arbennig yn sgil effaith amseriad taliadau ffioedd dysgu ar y balansau arian parod a ddelir yn y Grŵp ar unrhyw adeg, er bod y balansau arian parod yn parhau i fod yn sylweddol ar ddiwedd y flwyddyn (£26.1 miliwn);
- Yn unol â'r uchod, rheoli'r llifioedd arian a balans net yr asedau i fodloni'r cyfmodau bancio a bennwyd yn rhan o'r trefniadau benthyca diogel gyda banc yr HSBC;
- Recriwtio a chadw myfyrwyr cartref a myfyrwyr yr Undeb Ewropeaidd, o ystyried yr amgylcheddau gwleidyddol ac economaidd ansicr a'r tueddiadau demograffig;
- Rheoli perfformiad ledled holl endidau a lleoliadau cymhleth ac amrywiol y Grŵp, a chysoni gweithgarwch, lle bo hynny'n briodol, i gyflawni enillion strategol;
- Datblygu Strategaeth Ystadau'r Grŵp i gefnogi'r broses barhaus o integreiddio a datblygu'r Brifysgol ar gyfer y dyfodol.

Yn 2022/2023 parhaodd y Brifysgol i addasu i weithio'n ôl ar y campws a chyflwyno modelau cyflenwi addysgu hybrid i ddiwallu anghenion a disgwyliadau myfyrwyr.

Er nad yw risgiau sylfaenol COVID-19 yn brif risg i'r Brifysgol mwyach, mae'r rheolwyr yn cydnabod y gallai'r sefyllfa hon newid, ac yn dal gafael ar gynlluniau lliniaru rhag ofn y byddant yn ofynnol.

Mae effeithiau tymor hwy COVID-19 a'r rhyfel yn Wcráin yn parhau i ddarparu risgiau i fodel gweithredu'r holl ddarparwyr Addysg Uwch, ac mae'r pwysau chwyddiannol sylweddol ar gyfleustodau, costau staff a gwariant gweithredu cyffredinol yn effeithio ar gyllidebau 2022-2023 a rhagolygon ar gyfer 2023-2024 a thu hwnt.

Mae'r Brifysgol yn prynu ei hynni trwy gonsortïwm prynu TEC, ac mae wedi sicrhau contractau pris sefydlog trwy gydol 2022-2023; bydd hyn yn rhoi rhywfaint o sicrwydd i'r gyllideb ar gyfer y flwyddyn ac yn golygu risg ar gyfer blynyddoedd i ddod wrth i'r contractau hyn ddod i ben. Mae'r Brifysgol o'r farn y bydd ei buddsoddiad mewn effeithlonrwydd ynni a newidiadau i arferion gweithio i leihau'r defnydd yn helpu i liniaru rhywfaint ar y risg hon.

Yn achos costau eraill, mae'r Brifysgol yn cynnal polisi o bennu cyllideb ddarvoudus a phroses rheoli costau fanwl i sicrhau bod cyllid y Brifysgol yn cael ei wario yn y modd cywir ac mewn ffordd sy'n cefnogi darpariaeth y gwasanaeth presennol ac anghenion y Brifysgol yn y dyfodol.

Wrth i'r Brifysgol ddechrau'r flwyddyn academiaidd ac ariannol newydd, ystyrir mai'r tair prif risg ariannol yw:

- Recriwtio a chadw myfyrwyr;
- Sicrhau bod cyfleusterau campysau'r Brifysgol yn addas i'r diben ac yn cael eu cynnal mewn modd sy'n ymateb i anghenion newidiol o ran dysgu a phrofiad y myfyrwr;
- Sicrhau bod pwysau chwyddiannol yn cael eu rheoli yn y modd cywir.

Roedd y broses recriwtio yn nhymor cyntaf 2022-2023 yn cyd-fynd â'r gyllideb; fodd bynnag, mae'r Brifysgol yn cydnabod y risgiau cadw yn achos myfyrwyr sy'n ymuno yn y flwyddyn gyfredol a hefyd yn achos y rheiny a oedd wedi cwblhau blynyddoedd 1 a 2 erbyn mis Gorffennaf 2023. Mae'r Brifysgol yn gweithio mewn modd rhagweithiol gyda phoblogaeth ei myfyrwyr a'i chyflogeion i ddarparu profiad dysgu boddhaus ac ystyrlon. Mae arolygon pwls myfyrwyr yn cael eu defnyddio i fesur effeithiolrwydd dull gweithredu'r Brifysgol.

Mae'r rhagolygon uniongyrchol ar gyfer recriwtio myfyrwyr rhyngwladol yn llai sicr, ac mae cyfyngiadau parhaus yn rhwystr i fyfyrwyr rhag dod i mewn i'r DU. Mae incwm y Brifysgol gan fyfyrwyr rhyngwladol yn gymharol isel ond mae'n dal i fod yn ffrwd incwm bwysig ac yn un a fydd yn ysgogi twf ar gyfer y Brifysgol yn y dyfodol. Mae'r Brifysgol o'r farn bod y galw am addysg yn y DU yn parhau'n gryf ac mai digwyddiad dros dro fydd unrhyw ddiffygion mewn incwm yn 2021/2022 a 2022/2023. Cymerwyd camau lliniaru trwy gyflwyno cyrsiau newydd a mynediad at farchnadoedd rhyngwladol newydd i wrthweithio'r gostyngiad a ragwelir yn incwm rhyngwladol traddodiadol y Brifysgol. Wrth reoli cyfleusterau campws y Brifysgol, mae'r tîm ystadau yn

ADOLYGIAD GWEITHREDOL AC ARIANNOL

parhau i flaenoriaethu ymdrechion i sicrhau bod y safleoedd amrywiol yn cael eu haddasu i fanteisio'n llawn ar fodel darparu hybrid ac iddo fwy o ddefnydd o dechnoleg.

Mae holl adrannau'r Brifysgol yn gweithio tuag at reoli'r risgiau sy'n wynebu'r Sector Addysg Uwch i sicrhau bod trefniadau addysgu, gweithrediadau a phrosesau cymorth y Brifysgol yn parhau ac yn caniatáu iddi gyflawni ei datblygiadau strategol yn y dyfodol agos ac yn yr hirdymor.

Rhagolygon y dyfodol

Mae'r amgylchedd presennol yn y sector yn heriol, ond mae'r Brifysgol wedi buddsoddi'n sylweddol yn ei hystâd ac mewn gwella ansawdd profiad ei myfyrwyr, fel yr adlewyrchir yn ei pherfformiad yn yr Arolwg Cenedlaethol y Myfyrwyr. At hynny, mae'n datblygu darpariaeth a dulliau cyflwyno newydd a anelir at ddatblygu canolfannau dysgu newydd, ac mae'r rhain yn sicrhau twf i wneud iawn am rywfaint o'r gostyngiad a brofwyd yn incwm ffioedd arall. Mae hyn yn trawsnewid portffolio'r Brifysgol, a bydd, yn y tymor canolig i'r hirdymor, yn sicrhau ei chynaliadwydd a'i llwyddiant. Yn y byrdymor, mae cynhyrchu gwargedion arian parod yn amcan allweddol, ac, i gyflawni hyn, mae'r Brifysgol wedi cymryd camau penodol i leihau costau er mwyn sicrhau eu bod yn cyd-fynd â lefelau incwm.

Datgan gwybodaeth i'r archwilydd

O ran pob un o'r aelodau a oedd yn dal swydd ar ddyddiad cymeradwyo'r adroddiad hwn:

- a) nid oes unrhyw wybodaeth archwilio nad yw archwilydd y Brifysgol yn ymwybodol ohoni; ac
- b) mae pob aelod wedi cymryd yr holl gamau gofynnol i fod yn ymwybodol o unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol ac i sicrhau bod archwilydd y Brifysgol yn ymwybodol o'r wybodaeth honno.

ADOLYGIAD GWEITHREDOL AC ARIANNOL

Adolygiad Ariannol

Mae Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Ariannol a Chadeirydd y Pwyllgor Adnoddau a Chynllunio yn cyflwyno adolygiad o berfformiad ariannol y grŵp ar gyfer y flwyddyn hyd at fis Gorffennaf 2023.

Ceir crynodeb o'r perfformiad ariannol yn y tabl isod

Crynodeb o'r Datganiad o Incwm Cynhwysfawr

	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2023	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2022	Symudiad
	£'000	£'000	£'000
Incwm	183,116	180,870	2,246
Gwariant	(193,985)	(197,185)	(3,200)
Elw o werthu asedau	41	232	(191)
Gostyngiad yng ngwerth teg eiddo buddsoddi	(300)	(27)	(273)
Colledion ar fuddsoddiadau	(155)	(254)	99
Cyfran o'r colledion gweithredu mewn perthynas â chwmni cyswllt	-	-	-
Trethiant	5	(9)	14
Gwarged ar gyfer y flwyddyn	(11,278)	(16,373)	5,095
Enillion/(colledion) actiwaraid mewn perthynas â chynlluniau pensiwn	11,177	53,538	(42,361)
Enillion ar ailbrisio asedau treftadaeth	-	-	-
Cyfanswm incwm/(colledion) cynhwysfawr ar gyfer y flwyddyn	(101)	37,165	(37,266)

O gyfanswm yr incwm cynhwysfawr mae diffyg o £8.1 miliwn wedi'i briodoli i ganlyniadau'r Brifysgol, gwarged o £8.8 miliwn wedi'i briodoli i'r colegau AB ac mae diffyg o £0.8 miliwn wedi'i briodoli i'r is-gwmnïau eraill yn y grŵp.

Roedd y canlyniadau cyfunol wedi nodi diffyg ar gyfer y flwyddyn o £11.3 miliwn (2022: £16.4 miliwn), a chyfanswm incwm cynhwysfawr o £8.3 miliwn (2022: £37.2 miliwn). Mae'r canlyniad hwn yn cwmpasu pob gweithgarwch, ac eithrio Undeb y Myfyrwyr, sy'n gorff annibynnol.

Fel y nodir o dan adran pensiynau yr adolygiad ariannol, mae'r diffyg a gofnodir yn bodoli ar ôl cydnabod gostyngiad o £2.3 miliwn (2022: cynnydd o £23.96 miliwn) yn narpariaeth pensiwn Cynllun Blwydd-daliadau y Prifysgolion (USS), ac mae cyfanswm yr enillion cynhwysfawr yn bodoli ar ôl cydnabod cynnydd actiwaraid o £11.2 miliwn (2022: £53.5 miliwn) mewn perthynas â'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol a'r rhwymedigaethau pensiwn mewnol.

Mae'r Brifysgol yn gweithredu mewn amgylchedd cymhleth ac, yn hynny o beth, mae nifer o weithgareddau anghreiddiol ac eitemau nad ydynt yn arian parod sy'n dylanwadu ar y gwarged a gofnodir yn y datganiad o incwm cynhwysfawr. Mae natur yr eitemau hyn yn gyson â'r flwyddyn flaenorol, fel y gwelir yn y tabl isod; fodd bynnag, mae gwerth yr eitemau yn amrywio ar hyd y blynyddoedd.

Mae'r Brifysgol o'r farn bod y sefyllfa weithredu sylfaenol yn fesur priodol o'i pherfformiad, a cheir crynodeb o effaith y rhain yn y tabl isod:

ADOLYGIAD GWEITHREDOL AC ARIANNOL**Perfformiad Gwaelodol wedi'i Addasu**

	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2023 £'000	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2022 £'000
Cyfanswm incwm/(colledion) cynhwysfawr ar gyfer y flwyddyn	(101)	37,165
Ychwanegu symudiad actiwaraid ar y cynlluniau pensiwn <u>Didynnu incwm nad yw'n incwm craidd</u>	(11,177)	(53,538)
Grantiau cyfalaf a gafwyd	-	(1,050)
Enillion ar waredu asedau sefydlog	(41)	(232)
Ychwanegu gwariant nad yw'n wariant craidd		
Costau ac addasiadau pensiwn net nad ydynt yn arian parod	(3,410)	26,875
Ailbrizio rhwymedigaeth ddeilliannol	(254)	(1,564)
Costau ailstrwythuro	977	246
Taliadau amhariad ar eiddo	-	-
Gostyngiad yng ngwerth teg eiddo buddsoddi	300	27
Colledion ar fuddsoddiadau	155	254
(Diffyg)/gwarged gwaelodol	(13,551)	8,183

Roedd y Brifysgol wedi gosod cyllideb ar gyfer y flwyddyn hyd at fis Gorffennaf 2023 a fyddai'n gyflawni gwarged gweithredu o £5m ynghyd â chynhyrchu £5m o arian parod cyn unrhyw weithgaredd cyfalaf. Gosodwyd y gyllideb i adlewyrchu amgylchedd heriol gyda demograffeg ac anghenion myfyrwyr newidiol ynghyd â lefelau uchel o chwyddiant yn economi'r DU.

Yn weithrediadol, parhaodd 2022/2023 â'r duedd at fwy o gyflwyno ar y campws a gwir gyflwyno hybrid wrth i'r Brifysgol gydbwysu anghenion a disgwyliadau myfyrwyr yn yr hyn sydd bellach yn amgylchedd ôl-Covid-19 gyda heriau a chyfleoedd newydd.

Roedd y gyllideb hefyd yn adlewyrchu natur newidiol cefnogaeth y corff cyllido, gyda symudiad yn ôl i lefelau cyllido cyn y pandemig ynghyd â newid yn natur y cyllido i ffwrdd oddi wrth gymorth uniongyrchol i mewn i feysydd fel cynnydd at sero net a chynladwyedd amgylcheddol.

Wrth osod y gyllideb bu'r rheolwyr yn ystyried yr angen am sylfaen costau briodol i gefnogi twf disgwylidig mewn ffioedd dysgu a model gweithredu hybrid. Gosodir y cyllidebau a'r rhagolygon i sicrhau bod twf incwm y Brifysgol mewn blynyddoedd diweddar yn gynaliadwy ac yn seiliedig ar fuddsoddiad mewn costau staff a gwariant gweithrediadol.

Mae rheolwyr y Brifysgol wedi adolygu'r perfformiad dros y flwyddyn i ddeall y rhesymau dros y perfformiad vs y gyllideb, gan nodi er bod lefelau incwm wedi tyfu yn ystod y flwyddyn, nad oedd hyn i'r lefel a ddisgwyd yn y gyllideb fodd bynnag cafwyd gweithredu lliniarol ar wariant nad yw'n gyflogau yn rhy hwyr yn y flwyddyn i cael effaith ar lefelau gwariant y flwyddyn a adroddir yng ngwerthoedd y gyllideb.

Y prif sbardun ar gyfer gwariant cynyddol yw costau cyflogau. Mae'r rheolwyr yn ystyried bod y costau cyflogau a gaiff eu cario gan y Brifysgol yn briodol i'r lefelau incwm a ragwelir yn 2023/2024 a bod y twf i 53% o incwm yn y lefel gyfredol yn golygu bod y gymhareb costau cyflog i incwm yn unol â'r sector.

Yn dilyn yr adolygiad mae'r Brifysgol yn ystyried nad yw'r costau nad ydynt yn gyflogau yn sefydlog yn sylfaenol yn y tymor byr ac mae camau wedi'u cymryd i ailgyfeirio cydbwysedd y gwariant i incwm yn y gyllideb a osodwyd ar gyfer 2023/2024. Mae rhagolwg a luniwyd ar ôl derbyn myfyrwyr ym mis Medi 2023 yn dangos gwarged am y flwyddyn hyd at fis Gorffennaf 2024.

ADOLYGIAD GWEITHREDOL AC ARIANNOL

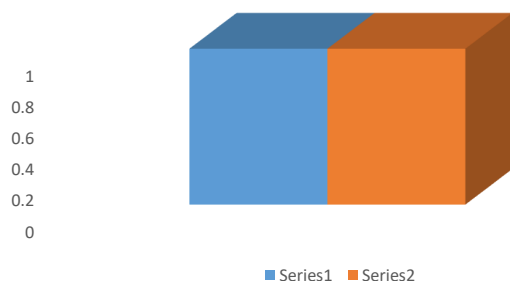
Roedd y Brifysgol wedi cynllunio y byddai lefelau arian parod yn gostwng yn 2022/2023 (ac yn gostwng eto yn 2023/2024). Gohiriwyd rhai gwarediadau cyfalaf a gynlluniwyd tan 2023/2024 ac ar ddyddiad llofnodi'r cyfrifon ystyrir y gohiriwyd y digwyddiadau hyn a gynllunnir o 2022/2023 ac nad ydynt wedi'u diddymu.

Mae incwm y Brifysgol o ffioedd dysgu yn parhau'n sbardun ar gyfer ei thwf, yn arbennig o ran y twf mewn derbyniadau blwyddyn lle nad yw'r addysgu'n dilyn proffil traddodiadol y flwyddyn academiaidd. O ganlyniad, caiff cyfran o'r incwm gan fyfyrwyr a geir yn ystod y flwyddyn ei gohirio ar 31 Gorffennaf a'i chydnabod yn y flwyddyn ddilynol. Wrth i nifer y myfyrwyr ar y cyrsiau hyn gynyddu, mae'r incwm gohiriedig hefyd yn cynyddu. Erbyn 31 Gorffennaf 2023 tyfodd incwm myfyrwyr gohiriedig £4.4 miliwn i £24.4 miliwn (2022: £19.9 miliwn).

ADOLYGIAD GWEITHREDOL AC ARIANNOL**Incwm**

Roedd cyfanswm yr incwm cyfunol ar gyfer y flwyddyn yn £183.1 miliwn (2022: £180.9 miliwn). Mae'r cynnydd yn yr incwm yn barhad o dueddiad yn ystod y pum mlynedd ddiwethaf, lle mae'r incwm wedi cynyddu 35% o incwm o £130 miliwn yn 2018/2019. Mae incwm y Brifysgol yn yr un cyfnod wedi cynyddu 41% o £78 miliwn i £117 miliwn yn y flwyddyn gyfredol.

5Twf Incwm 5 Mlynedd

Mae manylion yr incwm wedi parhau'n weddol gyson o flwyddyn i flwyddyn, a cheir crynodeb isod

Incwm cyfunol

Ffioedd dysgu a chontractau addysg
Grantiau cyrff cyllido - CCAUC
Grantiau cyrff cyllido – Arall
Grantiau a chontractau ymchwil
Incwm arall
Incwm buddsoddi

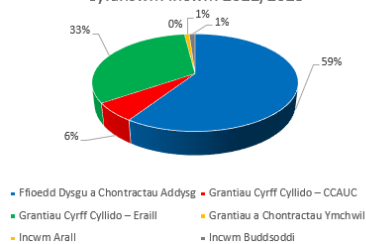
**Y flwyddyn a ddaeth i ben ar
31 Gorffennaf 2023**

£ miliwn	%
92.7	51%
9.7	5%
50.9	28%
2.3	1%
26.1	14%
1.4	1%
183.1	100%

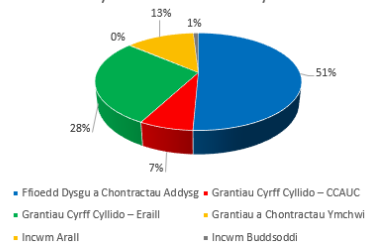
**Y flwyddyn a ddaeth i ben ar
31 Gorffennaf 2022**

£ miliwn	%
91.6	51%
12.9	7%
51.4	28%
0.4	0%
22.9	13%
1.7	1%
180.9	100%

Cyfanswm Incwm 2022/2023

Cyfanswm Incwm 2021/2022

Mae Grantiau cyrff cyllido – Arall yn adlewyrchu grantiau eraill gan Lywodraeth Cymru a ddaeth i law Coleg Sir Gâr, Coleg Ceredigion a'r Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol (YGDGCG).

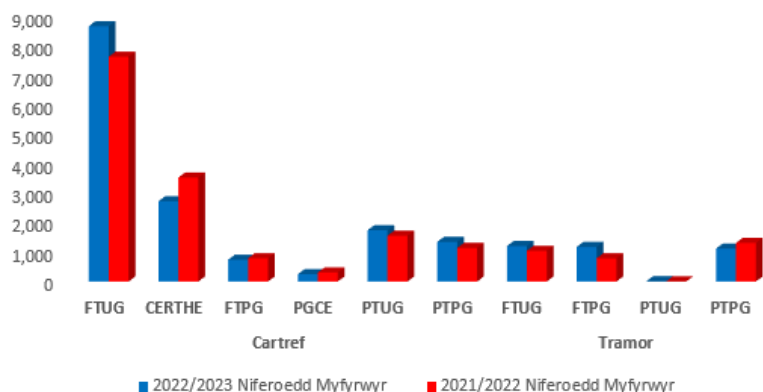
ADOLYGIAD GWEITHREDOL AC ARIANNOL

Mae incwm arall yn deillio o amrywiaeth eang o ffynonellau, sy'n cynnwys: preswylfeydd myfyrwyr, arlwyo a chyllid grant ar gyfer prosiectau a rhaglenni.

Incwm Myfyrwyr

Gwelodd y grŵp ostyngiad o 3% yn nifer y myfyrwyr sy'n astudio ar gyrsiau israddedig, a 12% yn achos cyrsiau ôl-raddedig. Parhaodd niferoedd myfyrwyr addysg bellach yn wastad ers y flwyddyn flaenorol.

Mae'r tabl isod yn dangos cyfansoddiad poblogaeth myfyrwyr y Brifysgol.

Yn ogystal mae gan y colegau addysg bellach o ddeutu 10,000 o fyfyrwyr yn astudio'n llawn a rhan amser ar gyrsiau addysg uwch a phellach.

Mae'r Brifysgol yn ymrwymedig i sicrhau corff myfyrwyr sy'n gytbwys ac yn amrywiol o ran cefndir a phrofiad, gyda'r holl fanteision addysgol a diwylliannol a ddaw yn sgil hynny. Mae'n annog ceisiadau gan bawb sydd â'r cymhelliant a'r gallu academaidd i ffynnu yn ei lleoliadau yn ardal De-orllewin Cymru, ar ei champws yn Llundain, yng Nghanolfan Dysgu Birmingham, ac yn ei chanolfannau allgymorth eraill, ni waeth beth yw eu cefndir.

Isod nodir cyfansoddiad yr incwm o'r ffioedd dysgu, a gynhyrchir trwy'r proffil myfyrwyr a nodir uchod

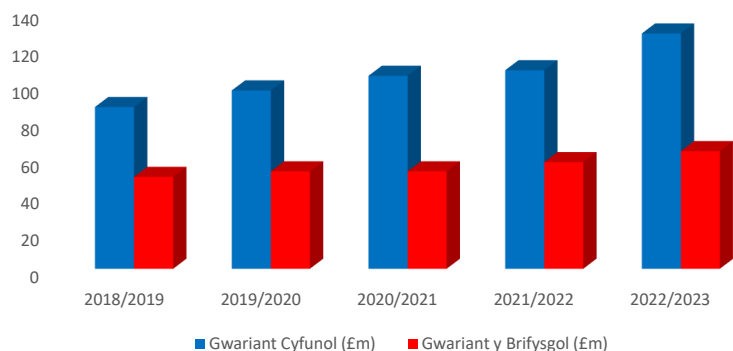
	2022/2023 £ miliwn	2021/2022 £ miliwn	Symudiad £ miliwn	Symudiad %
7 Incwm cyfunol				
Llawnd Amser Cartref a'r UE	75.0	78.1	(3.1)	(4%)
Llawnd Amser Rhyngwladol	9.0	7.8	1.2	15%
Rhan Amser	7.3	3.2	4.1	128%
Contractau Addysg (Colegau AB)	1.4	2.5	(1.1)	(44%)
	92.7	91.6	1.1	1%

ADOLYGIAD GWEITHREDOL AC ARIANNOL**Gwariant**

Cyfanswm gwariant cyfunol ar gyfer y flwyddyn oedd £194.0 miliwn (2022: £197.1 miliwn).

Mae'r gwariant wedi cynyddu yn ystod y pum mlynedd ddiwethaf i gefnogi twf mewn incwm, ac roedd mesurau darbodus ar waith i reoli costau yn ystod 2019/2020, 2020/2021 a 2021/2022 i sicrhau yr aed i wariant ychwanegol i wasanaethu anghenion gweithrediadol y Brifysgol. Dros y cyfnod o bum mlynedd o 2018/2019 mae gwariant cyfunol wedi cynyddu 25%, a gwariant wedi cynyddu 30%.

Aed hefyd i linellau gwariant yn benodol wrth ddefnyddio'r cyllid ychwanegol gan CCAUC yn ystod yr un cyfnod ac maent, yn gyffredinol, wedi arwain at batrwm gwariant cymharol wastad tra bo lefelau'r incwm wedi bod yn cynyddu. Mae'r gwariant ar gyfer 2023 ar ôl credyd o £2.3 miliwn yn ymwneud â lleihad yn y ddarpariaeth USS (2022: tâl o £24.0 miliwn)

Twf Gwariant 5 Mlynedd

Nodir manylion y grant isod

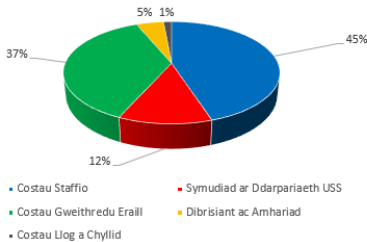
Gwariant Cyfunol

Costau staffio
Symudiad ar ddarpariaeth yr USS
Costau gweithredu eraill
Dibrisiant ac amhariad
Llog a chyllid

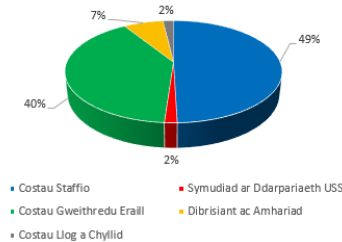
Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2023		Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2022	
£ miliwn	%	£ miliwn	%
96.1	50%	87.8	45%
(2.3)	(1%)	24.0	12%
86.1	44%	72.9	37%
11.0	5%	9.6	5%
3.1	2%	2.8	1%
194.0	100%	197.1	100%

ADOLYGIAD GWEITHREDOL AC ARIANNOL

Cyfanswm Gwariant 2022/2023

Cyfanswm Gwariant 2021/2022

Mae'r costau staffio yn cynrychioli 52% o gyfanswm incwm y flwyddyn (2022: 49%). Mae'r gostyngiad o £18.0 miliwn yn y costau staffio yn adlewyrchu gostyngiad o £26.3 miliwn yn y symudiad ar ddarpariaeth yr USS a chynnydd yng ngostau'r gyflogres o £8.3 miliwn. Mae hepgor y symudiad USS nad yw'n arian parod yn rhoi cyfanswm costau staffio o £96.1 miliwn (2022: £87.8 miliwn) sy'n cynrychioli 52.5% o'r incwm (2022 48.6%). Mae'r costau staffio yn cynnwys £1.0 miliwn mewn costau ailstrwythuro sylfaenol (2022: £0.1 miliwn).

Mae'r cynnydd yn y costau gweithredu eraill yn bennaf yn ganlyniad i gynnydd yng nghostau comisiwn yr aed iddynt oherwydd y cynnydd yn nifer y myfyrwyr a recriwtiwyd i gyrsiau nas llywiwyd gan UCAS, ynghyd â gwariant ar yr ystâd i wella profiad y myfyrwr wrth i'r Brifysgol ddychwelyd at fodel o ddarpariaeth ar y campws.

Mae costau dibrisiant ac amhariad yn cynnwys dibrisiant (£11.0 miliwn) a thaliadau amhariad (£dim) (2022: £9.6 a dim). Mae'r rheolwyr wedi cynnal adolygiadau o'r defnydd disgwylidig o adeiladau allweddol y Brifysgol yn y dyfodol, ac casglu bod y gwerth cario ymlaen yn briodol ac nad oes unrhyw daliadau amhariad yn ofynnol yn y flwyddyn gyfredol.

Mae'r llog a chostau chyllid yn cynnwys taliadau llog y cynllun pensiwn o £1.5 miliwn (2022: £1.1 miliwn) a llog o £1.4 miliwn ar fenthyciadau (2022: £1.5 miliwn).

Y Fantolen

Mae'r Fantolen gyfunol yn datgelu bod y sefyllfa o ran asedau net yn £122.4 miliwn ar 31 Gorffennaf 2023 (2022: £114.1 miliwn). Mae'r cynnydd yn yr asedau net yn deillio'n bennaf o'r gostyngiad yn y rhwymedigaethau pensiwn o £23.3 miliwn i £26.7 miliwn (2022: £50.0 miliwn). Pan gaiff y rhwymedigaethau pensiwn eu hepgor, y sefyllfa o ran asedau net yw £149.2 miliwn ar 31 Gorffennaf 2023 (2022: £164.2 miliwn).

Roedd balansau arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod yn £44.8 miliwn ar 31 Gorffennaf 2023 (2022: £59.5 miliwn), gyda'r gostyngiad yn adlewyrchu'r buddsoddiad cyfalaf a wnaed gan y Brifysgol yn ystod y flwyddyn i gefnogi ffrydiau reffeniw yn y dyfodol.

Mae'r gwariant cyfalaf o £11.6 miliwn yn is nag yn 2022 (£14.2 miliwn), sy'n adlewyrchu buddsoddiad parhaus yn yr ystâd, yn enwedig mewn perthynas â mentrau technoleg werdd a thrawsnewid i sefyllfa sero net yn y dyfodol.

Roedd cyfanswm y credydwy'r (yn daladwy cyn pen blwyddyn) yn £74.3 miliwn ar ddiwedd y flwyddyn (2022: £68.9 miliwn). Mae'r cynnydd yn ganlyniad yn bennaf i gynnydd mewn incwm gohiriedig a ddelir ar y fantolen o £11 miliwn i £40.4 miliwn (2022: £29.4 miliwn). Lleihodd mantolen y credydwy'r masnach £1.4 miliwn i £14.1 miliwn (2022: £15.5 miliwn). Ad-dalwyd cyfanswm benthyddiad o £2.2 miliwn a ddelid yn mis Gorffennaf 2022 i Lywodraeth Cymru yn ystod y flwyddyn.

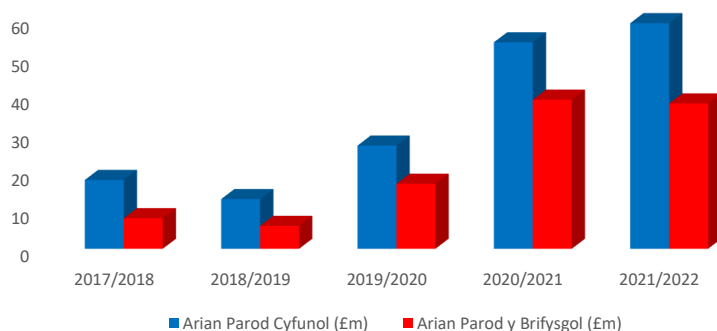
ADOLYGIAD GWEITHREDOL AC ARIANNOL

Roedd cyfanswm y credydwy (yn daladwy ar ôl blwyddyn) yn £30.5 miliwn ar ddiwedd y flwyddyn (2022: £32.5 miliwn). Mae'r gostyngiad hwn yn ganlyniad i'r ad-daliad o £2 miliwn a drefnwyd ar y benthyciad diogel gan HSBC.

Llif Arian

O ganlyniad i weithgareddau gweithredu, roedd y mewnlif arian cyfunol net yn £0.5 miliwn ar gyfer y flwyddyn (2022: £17.1 miliwn), a'r all-lif arian cyffredinol yn £14.7 miliwn (2021: mewnlif o £4.7 miliwn).

Twf Arian Parod 5 Mlynedd

Mae cydnabyddiaeth o'r costau pensiwn anariannol negyddol o £3.4 miliwn (2022: addasiad positif o £26.9 miliwn) yn effeithio ar lif arian o weithgareddau gweithredu.

Mae llif arian o weithgareddau buddsoddi yn cynnwys elw o werthiant asedau sefydlog o £0.04 miliwn (2022: £3.5 miliwn) lai taliadau o £11.6 miliwn a wnaed i gaffael asedau sefydlog (2022: £14.2 miliwn).

Mae llif arian o weithgareddau ariannu yn cynnwys lesioedd cyllid newydd gwerth £0.5 miliwn i brynu cyfarpar (2022: £0.6 miliwn) llai taliadau o £0.9 miliwn a wnaed yn erbyn lesioedd cyllid (2022: £0.4 miliwn), sy'n rhoi symudiad net o £0.4 miliwn (lleihad yn ystod y flwyddyn) (2022: cynnydd £0.1 miliwn) a thaliadau llog o £1.4 miliwn (2022: £1.7 miliwn)

Cydymffurfio â chyfamodau bancio

Y tri chyfamod sydd ar waith ar gyfer y flwyddyn hyd ar 31 Gorffennaf 2023 a 31 Gorffennaf 2022 yw

- Ni ddylai cymhareb y llif arian sydd ar gael i dalu costau gwasanaethu dyled am y 12 mis blaenorol fod yn llai nag 1.1 gwaith y costau gwasanaethu dyled;
- Ni ddylai cymhareb y ddyled net i gyfanswm yr incwm fod yn fwy na 50%;
- Ni ddylai lefel yr asedau net cyfunol ac eithrio rhwymedigaethau pensiwn fod yn is na £105 miliwn.

Fel rhan o ailariannu benthyciad y Brifysgol gydag HSBC mae'r cyfamod cyntaf wedi'i ddiwygio fel a ganlyn

- Ni ddylai cymhareb y llif arian sydd ar gael i dalu costau gwasanaethu dyled am y 12 mis blaenorol fod yn llai nag 1.1 gwaith costau gwasanaethu'r ddyled – Capex yn y flwyddyn i fod net y fantolen arian parod agoriadol

Cafodd y cyfamodau hyn eu profi ar 31 Hydref 2022, 31 Ionawr 2023, a 30 Ebrill 2023, a bu iddynt lwyddo.

Mae'r gyllideb a'r rhagolygon a baratowyd yn dynodi y byddant yn llwyddo ym mhob cam am weddill tymor y rhagolwg hyd at fis Rhagfyr 2024.

ADOLYGIAD GWEITHREDOL AC ARIANNOL

Rheoli'r Trysorlys

Yn unol â Pholisi Rheoli Trysorlys y Brifysgol, yr amcan buddsoddi yw sicrhau'r enillion gorau posibl ar yr un pryd â lleihau risg. Ar 31 Gorffennaf 2023 roedd cyfanswm cyfunol y buddsoddiadau tymor byr, yr adneuon, a'r arian parod yn £50.8 miliwn (2022 £65.4 miliwn). Roedd £10.1 miliwn o'r swm hwn (2022: £10.3 miliwn) yn gronfeydd gwaddol. Roedd yr incwm llog a'r incwm difidend o'r holl fuddsoddiadau ac adneuon (gwaddol a heb fod yn waddol) yn £0.3 miliwn (2022: £0.1 miliwn), tra bod y colledion o fuddsoddiadau yn £0.2 miliwn (2022: colledion o £0.2 miliwn).

Ail-drafodwyd benthyciad y Brifysgol gyda HSBC yn ystod y cyfnod i adnewyddu tymor gwreiddiol y cynnyrch oedd i fod i ddod i ben ym mis Ebrill 2024. Cytunwyd ar gytundeb o 5 mlynedd arall a'i osod yn ffurfiol yn ei le ar 31 Ionawr 2024. Ni chymerodd y Brifysgol unrhyw fenthycia pellach yn rhan o'r adnewyddu.

Hylifedd

Cymhareb gyfredol y Grŵp ar 31 Gorffennaf 2023 oedd 1.22 (2022: 1.49).

Mae'r Brifysgol wedi paratoi rhagolygon llif arian misol manwl ar gyfer y 12 mis a ddaw i ben ar 31 Gorffennaf 2024, ac mae o'r farn y bydd ganddi ddigon o adnoddau arian parod a hylifedd yn ystod y cyfnod hwn i reoli ei materion a'i gweithrediadau arfaethedig mewn modd priodol. Mae'r rhagolygon hyn yn dynodi llif arian negatïf yn ystod y flwyddyn ar ôl gweithgaredd cyfalaf.

Swm y credydwy'r sy'n daladwy cyn pen blwyddyn yw £74.3 miliwn (2022: £68.9 miliwn), gyda'r cynnydd yn deillio'n bennaf o gynnydd mewn incwm gohiriedig (£11 miliwn), wedi'i wrthbwyso â gostyngiad mewn cronïadau eraill (£2.3 miliwn), gostyngiad mewn credydwy'r masnach (£1.4 miliwn) ac ad-dalu benthyciad i Lywodraeth Cymru (£2m).

Ysgogir y cynnydd yn yr incwm gohiriedig gan y cynnydd yn nifer y myfyrwyr a dderbynnir yn ystod y flwyddyn, fel y nodir uchod (£4 miliwn) a grant cyfalaf gohiriedig o £8m yn ymwneud ag adeiladu eiddo newydd yn ystod 2023/2024, wedi'i wrthbwyso â gostyngiad yn yr incwm grant gohiriedig gan CCAUC (£2 miliwn) am i'r cronfeydd hyn gael eu cydnabod yn y datganiad o incwm cynhwysfawr yn ystod y flwyddyn.

Mae'r cynnydd yn y credydwy'r masnach yn ganlyniad i amseriad trafodiadau; ni ddiwygiwyd polisi taliadau'r credydwy'r yn ystod y flwyddyn, sy'n parhau i ddilyn arfer gorau. Mae polisi taliadau'r Brifysgol yn ei gwneud yn ofynnol i'r Brifysgol anelu at dalu pob anfoneb ddiamheuol erbyn y dyddiad dyledus neu cyn pen 30 diwrnod i gael y nwyddau neu anfoneb ddilys, pa un bynnag yw'r diweddaraf.

Pensiynau

Caiiff effaith symudiadau'r cynllun pensiwn ar y datganiad o berfformiad ariannol ei adlewyrchu ar ffurf credyd o £2.3 miliwn yng nghostau'r gyflogres (2022: tâl o £24.0 miliwn) ac enillion actiwaraid o £11.2 miliwn (2022: £53.5 miliwn).

At hynny, cydnabuwyd £1.1 miliwn (2022 £1.1 miliwn) trwy gost y llog.

Manylir ar y symudiad ar y darpariaethau ar gyfer y cynlluniau pensiwn â buddion wedi'u diffinio sydd ar gael (gan gynnwys cynlluniau caeedig) yn nodyn 27.

Mae FRS 102 yn ei gwneud yn ofynnol i'r Brifysgol gydnabod ei hymrwymadau i gyfrannu at y diffyg yng Nghynllun Blwydd-daliadau y Prifysgolion (USS); mae'r rhwymedigaeth hon wedi'i chynnwys yn y ddarpariaeth pensiwn a chaff costau ychwanegol eu prosesu trwy gostau staff yn y datganiad cyfunol o incwm a gwariant. Roedd cyfanswm y ddarpariaeth ar gyfer rhwymedigaethau pensiwn wedi gostwng £14.6 miliwn yn ystod y flwyddyn i £33.2 miliwn (2022: 47.8 miliwn).

Fel y nodir yn Nodyn 27, caiff darpariaeth USS ei chyfrifo'n seiliedig ar allbwn prisiad 2020. Mae'r allbwn hwn yn cynnwys darpariaeth ar gyfer diffyg mewn cyfraniadau o 6.3% i'w gwneud mewn cyfnodau yn y

ADOLYGIAD GWEITHREDOL AC ARIANNOL

dyfodol. Bydd prisiad 2023 yn dod i rym yn 2023/2024. Ar gyfer y prisiad hwn mae'r Brifysgol yn disgwyl cydnabod credyd o £33.2m yn y flwyddyn hyd at fis Gorffennaf 2024 wrth i'r ddarpariaeth leihau i ddim gan adlewyrchu sefyllfa warged y cynllun a adroddwyd.

Cynhaliodd y rheolwyr adolygiad o'r rhagdybiaethau sylfaenol yn yr adroddiadau actiaraidd ar gyfer pob un o'r canlynol: y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, y Cynllun Pensiwn Athrawon, a'r Cynlluniau Mewnol. Roedd yr holl ragdybiaethau o ran chwyddiant, y gyfradd ddisgownt a symudiad cyflogau yn dod o fewn yr ystod ddisgwyliedig yn seiliedig ar adolygiad gan gymheiriad o wyth o gynlluniau sefydliadau eraill. Mae'r rheolwyr yn nodi mai'r prif ysgogwr yn achos y sefyllfaoedd atebolrwydd is yn ystod y flwyddyn yw'r cynnydd yn y cyfraddau disgownt a ddefnyddir yn y modelau priso.

Dilynodd y Brifysgol yr arweiniad dan IAS19 wrth asesu unrhyw fudd economaidd yn y dyfodol o sefyllfa warged ei chynlluniau pensiwn gan nad yw'n rhagweld y bydd yna unrhyw fudd economaidd yn deillio o'r sefyllfa warged mewn perthynas â'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (Abertawe) na'r cynllun mewnol, ac felly nid yw wedi cydnabod y gwarged ar y fantolen. Cofnodir effaith hyn yn nodyn 27 ar dudalen 73.

Iechyd Ariannol

Mae'r Brifysgol yn gweithredu mewn amgylchedd economaidd heriol y mae'n mynd ati i'w reoli.

Mae'r dangosyddion allweddol mewn perthynas â gwarged, llif arian a hyblygrwydd yn y cyfmodau bancio i gyd yn rhoi barn gadarnhaol ar statws cyfredol iechyd ariannol y Brifysgol.

Mae'r Brifysgol yn cydnabod yr angen i fynd ati i reoli'r sefyllfa hon yn y dyfodol, ac mae'r meysydd allweddol ar gyfer ffocws y rheolwyr yn cynnwys:

- cynnal y broses o recriwtio a chadw myfyrwyr a chymryd rhan ragweithiol ynddi;
- rheoli newid yn natur y busnes craidd, gan ddiwyddu llai ar raglenni israddedig tair blynedd traddodiadol a datblygu rhagor o raglenni cyflenwi newydd ac arloesol;
- cynnal lefel ddigonol o arian wrth gefn i gefnogi gweithrediadau, a defnyddio cronfeydd gwarged i fuddsoddi yn strategaeth ystadau y Brifysgol ar ei newydd wedd;
- rheoli llifoedd arian, sy'n cynnwys casglu derbynebaw gan y cwmni benthyciadau myfyrwyr mewn modd amserol i sicrhau cydymffurfiaeth â chyfmodau bancio;
- bod yn rhagweithiol wrth ymateb i'r gostyngiadau mewn cyllid craidd gan CCAUC a Llywodraeth Cymru;
- ymateb i gyd-destun gwleidyddol cyfnewidiol Addysg Uwch yng Nghymru;
- arallgyfeirio ffrydiau incwm ymhellach;
- rheoli cynnydd yn y costau pensiwn yn gadarn.

Yn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2023 mae gweithgarwch addysgu cynyddol y Brifysgol wedi arwain at lifoedd arian gweithredu positif, a bydd arallgyfeirio parhaus i feysydd addysgu newydd a disgwyliad i'r gweithgarwch masnachol gynyddu yn ystod 2023/2024 yn ychwanegu ymhellach at y broses o gynyddu llif arian gweithredu y Grŵp.

Roedd y sefyllfa ariannol ar 31 Gorffennaf 2022 yn galluogi gwariant cyfalaf sylweddol yn 2022-2023 er mwyn gosod y Brifysgol mewn sefyllfa i dyfu ymhellach yn y blynyddoedd i ddod. Cyflawnwyd y gweithgaredd hwn gydag ymrwymïadau pellach ar gyfer 2023/2024. Mae'r Brifysgol yn gweithredu mewn amgylchedd allanol sy'n gynyddol anodd, ond mae'n cydnabod bod angen buddsoddi i sicrhau ffrydiau incwm y dyfodol. Mae cyllideb 2023/2024 yn caniatáu ar gyfer rheoliadau gwariant gweithredu tynn i alluogi'r Brifysgol i ymgymryd â'r buddsoddi hwn.

Felly, rhagwelir y bydd y cronfeydd arian parod wrth gefn yn gostwng ymhellach yn 2023/2024 cyn adfer yn 2024/2025.

ADOLYGIAD GWEITHREDOL AC ARIANNOL

Busnes Hyfyw

Wrth baratoi'r datganiadau ariannol ar gyfer for 2022/2023 a chyllideb ar gyfer 2023/2024 mae rheolwyr a llywodraethwyr y Brifysgol wedi cydnabod a gwerthfawrogi'r amgylchedd allanol heriol y mae pob SAU yng Nghymru ac yn y DU yn gweithredu ynddo.

Ar gyfer y flwyddyn hyd at fis Gorffennaf 2023 cynyddodd incwm y Brifysgol £2.3 miliwn er gwaethaf lleihad o £3.2 miliwn mewn Grantiau Cyrff Cyllido. Y rheswm am y gostyngiad hwn mewn cyllid yw cyllid yn y blynyddoedd blaenorol ar gyfer gweithgarwch adfer yn dilyn Covid-19 na chafodd ei ailadrodd yn y flwyddyn gyfredol. Mae'r holl incwm a gydnabyddir yn y flwyddyn gyfredol yn cael ei ystyried yn ailadroddadwy. Yn ogystal ym mis Medi 2023 derbyniwyd y myfyrwyr cyntaf ar gampws newydd y Brifysgol yn Birmingham, gan ddarparu potensial ar gyfer cynhyrchu incwm ychwanegol ar gyfer cyfnodau'r dyfodol.

Mae'r gyllideb ar gyfer 2023/2024 yn dangos cynnydd mewn incwm ar y flwyddyn gyfredol fydd yn galluogi cynhyrchu gwarged ar gyfer y flwyddyn ac EBITDA yn bwydo i lif arian digonol i gyllido gwariant gweithredu'r Brifysgol a'r gwariant cyfalaf yr ymrwymwyd iddo yn ystod y flwyddyn.

Fel y nodir uchod ac yn y Datganiad Cyfunol o Lifoedd Arian, defnyddiwyd £14.7 miliwn net o arian parod yn y flwyddyn hyd ar 31 Gorffennaf 2023 gyda mewnlif arian net o £1.9m o weithgareddau gweithredu. Mae rhagolygon 2023/2024 yn dangos defnydd pellach o £2m yn sgil gwariant cyfalaf yn y flwyddyn.

Mae sail costau'r Brifysgol wedi cynyddu dros y ddwy flynedd ddiwethaf sy'n adlewyrchu'r angen i gyllido'r lefelau incwm cynyddol a sicrhau bod yr incwm yn gynaliadwy gyda photensial pellach i dyfu heb gyfaddawdu ar ansawdd y gwasanaethau a ddarperir. Mae'r dull hwn wedi gweld cynnydd sylweddol mewn costau cyflog gyda chostau ar wahân i gyflog yn cael eu rheoli er mwyn cynhyrchu gwargedau a chynhyrchu arian parod gweithredol ar y lefelau targed a osodwyd gan y rheolwyr a'r llywodraethwyr.

Er bod gwerth absoliwt costau cyflogau yn cynyddu, mae cymhareb costau'r cyflogau i'r incwm yn parhau i fod yn is na 55%, ffigur sydd, ym marn y rheolwyr, yn darparu digon o hyblygrwydd o ran costau yn ôl disgresiwn nad ydynt yn gyflogau i reoli unrhyw amrywiadau yn yr incwm.

Wrth osod cyllideb 2023/2024 a llunio rhagolwg ar gyfer 2024/2025 cydnabuwyd y twf mewn costau a wireddwyd yn y flwyddyn gyfredol a'r pwysau allanol sy'n wynebu'r Brifysgol, gan arwain at lefelau costau darbodus a reolir yn ganolog o ran cyflogau a chostau ar wahân i gyflogau yn y blynyddoedd nesaf.

Disgwylir y bydd yr heriau sy'n wynebu'r Sector Addysg Uwch yn parhau dros y blynyddoedd nesaf ac mae'r Brifysgol yn parhau i fonitro unrhyw effaith y gallai hyn ei gael o safbwynt gweithrediadol ac ariannol.

Er mwyn cefnogi llif arian, adnewyddodd y Grŵp gyfleuster benthyciad tymor gydag HSBC am gyfnod o 5 mlynedd hyd at fis Ebrill 2029 ar 31 Ionawr 2024. Fel rhan o'r adnewyddu, mae'r Brifysgol wedi cytuno ar gyfamodau sydd wedi'u diweddarau ac mae'n cynnal rhagolygon i gyflawni'r rhwymedigaethau cyfamedig drwy gydol y cyfnod busnes hyfyw, hyd yn oed wrth ystyried profion straen a sensitifrwyd.

Mae'r senarios a ddefnyddiwyd yn rhoi hyder pellach yng ngallu'r Brifysgol i reoli unrhyw ansicrwydd a fydd yn dod i'r amlwg yn y 12 mis o ddyddiad llofnodi'r datganiadau ariannol hyn, a llunnir y cyfrifon ar sail busnes hyfyw i adlewyrchu'r pwyntiau a nodir uchod.

Cynaliadwyedd

Mae'r Brifysgol yn ystyried mai cynaliadwyedd yw un o'r risgiau allweddol y mae'n eu hwynebu, a chynnal sicrwydd ariannol yw'r galluoegr cyntaf a nodir i gyflawni ei chynllun strategol.

Mae'r Brifysgol yn ystyried mai creu incwm a thro'i'r incwm hwn yn arian parod yw'r dull mwyaf priodol o gynnal cynaliadwyedd.

ADOLYGIAD GWEITHREDOL AC ARIANNOL

Yn sail i'r sicrwydd ariannol hwn mae ffrwd incwm amrywiol o fewn y Brifysgol, sy'n cyfuno cyrsiau israddedig ac ôl-raddedig traddodiadol gydag amrywiaeth o gyrsiau amgen yn cynnig cyfleoedd arloesol ar gyfer cyflwyno addysgu a chynyddu cyfleoedd dysgu i fyfyrwyr.

Mae proffil y myfyrwyr a dderbynnir i'r Brifysgol hefyd yn esblygu, gyda nifer cynyddol o'r myfyrwyr yn ymuno â'r Brifysgol yn ystod y flwyddyn yn hytrach nag ar yr adeg gofrestru draddodiadol ym mis Medi. Mae hyn yn darparu proffil mwy gwastad o'r arian a gynhrychir trwy ffioedd dysgu ac yn caniatáu ar gyfer mwy o hyblygrwydd wrth reoli all-lifoedd arian parod.

Nid yw'r arallgyfeirio hwn yn anafteisiol i'r llwybrau incwm traddodiadol, ac mae'r Brifysgol yn ceisio cynyddu ei chynnig craidd yn barhaus. Yn hyn o beth, mae yna hefyd gydnabyddiaeth bod llwyddiant parhaus y Brifysgol yn dibynnu ar ansawdd ei haddysgu a'i seilwaith.

Wrth bennu'r gyllideb ar gyfer 2023/2024, mae'r rheolwyr wedi myfrio ar y pwysau cynyddol o ran costau yn sgil darparu model addysgu gwirioneddol hybrid, yn ogystal ag ar y pwysau economaidd allanol sy'n deillio o'r costau cyfleustodau uchel, pwysau ar gostau cyflogaion, ac effaith costau benthyca cynyddol. Wrth wneud hynny, mae cyllideb sy'n darparu llif arian gweithredol a gwarged positif wedi cael ei chymeradwyo, gyda chostau cyfleustodau yn sefydlog hyd at chwarter olaf y flwyddyn, a darpariaeth ddigonol yn cael ei gwneud ar gyfer ariannu gweithrediadau'r Brifysgol.

Ym mhroses y gyllideb, mae'r Brifysgol wedi gosod targedau ar gyfer enillion cyn llog, trethi, dibrisiant ac amorteiddio (EBITDA), ynghyd â dulliau i gynhyrchu arian parod a fydd yn helpu i reoli ei phrif fetrig cynaliadwyedd – sef sefyllfa'r Brifysgol o ran arian parod a'i hamcanestyniadau. Ynghyd â gofyniad i sicrhau digon o arian wrth gefn i fodloni ei rhwymedigaethau, mae gan y Brifysgol dri chyfamod â'i bancwyr, HSBC, sy'n gysylltiedig â benthyca. Mae dau o'r cyfamodau hyn yn ymwneud yn uniongyrchol â chynhyrchu arian parod.

Mae rheoli llif arian yn golygu rheolaeth fanwl ar y llif arian misol, ynghyd â darparu diweddariadau rheolaidd ar berfformiad i Gyngor y Brifysgol, diweddariadau sy'n cynnwys risgiau neu gyfleoedd gweladwy. Mae gan y Brifysgol fenthyciad tymor gan HSBC, ac mae'n defnyddio offer megis lesioedd cyllid i gydbwysu ei llif arian ag anghenion gwariant cyfalaf. Ar ddyddiad y fantolen ac ar y dyddiad y llofnodwyd y cyfrifon, fel ei gilydd, nid oes gan y Brifysgol unrhyw gynlluniau i ymrwymo i unrhyw rwymedigaethau ariannol ychwanegol perthnasol.

Roedd disgwyl i'r benthyciad tymor gael ei ailgyllido ymis Ebrill 2024, gyda disgwyl cwblhau'r gweithgaredd ailgyllido erbyn 31 Ionawr 2024. Mae'r offeryn cyfnewid sydd ar waith gyda'r benthyciad gwreiddiol yn darparu cyfradd llog sefydlog ar gyfer y cyfnod tan Ebrill 2024.

Mae cyllideb 2023/2024 yn cynnwys gwariant cyfalaf sylweddol yr ymrwymwyd iddo yn ystod 2022/2023 a gyllidir trwy gronfeydd wrth gefn presennol y Brifysgol a llif arian gweithrediadol yn y flwyddyn.

Mae gwariant yn y flwyddyn gyfredol a'r hyn a ragamcanir ar gyfer 2023/2024 yn canolbwyntio'n bennaf ar gynyddu niferoedd myfyrwyr a disgwylir cael ad-daliad ar y buddsoddiad arian parod ymhen 18 mis. Felly, disgwylir i falans yr arian parod ym mis Gorffennaf 2024 fod yn is na'r flwyddyn gyfredol, ond bydd y sefyllfa hon yn dechrau adfer yn ystod 2024/2025.

Mae gan y Brifysgol ddigon o arian parod a chynlluniau gweithredol cadarn i allu edrych i'r tymor canolig gyda hyder y bydd yn gallu goroesi'r amgylchedd economaidd cythryblus a pharhau i fuddsoddi yn ei dyfodol.

Adrodd Amgylcheddol

Mae'r Brifysgol yn ymrwymedig i ymgorffori cynaliadwyedd yn egwyddor graidd. Ceir tystiolaeth o hyn yn y Cynllun Strategol a'r Datganiad Polisi Amgylcheddol sy'n mynegi ei gwerthoedd o ran Datblygu Cynaliadwy a Dinasyddiaeth Fyd-eang. Mae cynaliadwyedd wedi'i wreiddio yn y Cynllun Gweithredu

ADOLYGIAD GWEITHREDOL AC ARIANNOL

Strategol (2022-2025) ac mae gan yr adran Ystadau a Seilwaith ddangosyddion perfformiad allweddol sy'n gysylltiedig â chynaliadwyedd; mae'r rhain yn cynnwys: y defnydd o ynni, cost cyfleustodau craidd, allyriadau Cwmpas 2. Caiff cynnydd ei fonitro trwy adroddiad blynyddol ar y cynllun strategol ac Adroddiad ar y Dangosyddion Perfformiad Allweddol, a ddarperir i'r Pwyllgor Adnoddau a Pherfformiad a Chyngor y Brifysgol

Mae'r Brifysgol wedi ymrwymo'n benodol i weithredu Cynllun Rheoli Carbon ar gyfer y Brifysgol gyfan i gyflawni Sero Net erbyn Cwmpas 1 a 2 erbyn 2030, cwmpas 3 erbyn 2045.

Yn 2022, mabwysiadodd y Brifysgol Strategaeth Carbon Sero Net i ddangos yn glir ei hymrwymiad i reoli a lleihau ei hallyriadau carbon, ac i amlinellu cynllun ar gyfer gwneud hynny. Gwnaed cynnydd sylweddol yn hynny o beth. Mae hyn wedi cynnwys: llofnodi Siarter Teithio Llesol Abertawe, bod yn rhan o grwpiau gweithredu Sero Net Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus, a gohebiaeth allanol ynghylch prosiectau dan arweiniad myfyrwyr; gosod cyfarpar solar; ôl-osod opsiynau effeithlon o ran ynni yn yr ystâd, megis goleuadau LED, pypiau gwres carbon isel, ac ati.

Trwy adolygu'r cynllun hwn mewn modd systematig, bydd y Brifysgol yn gallu parhau ar hyd y daith i Garbon Sero Net, gan hefyd gynnal amrywiaeth o asesiadau a fydd yn llywio'r gwaith o lunio cynllun tair blynedd i gydnabod y cynnydd hyd yma a mapio ymhellach y llwybr i Garbon Sero Net. Mae'r Ymddiriedolaeth Carbon yn cefnogi'r Brifysgol gyda strategaeth derfynol at Sero Net.

Mae'r meysydd gweithredu a nodwyd ar gyfer lleihau carbon yn ymwneud â'r canlynol:

- Gweithredu Rhaglen Fonitro i sicrhau bod y defnydd o ynni a'r defnydd o ddŵr yn cael eu monitro'n gywir, a hynny trwy ddarparu a defnyddio System Rheoli Ynni a alluogir gan becyn meddalwedd priodol
- Pob prosiect cyfalaf newydd yn cael ei adeiladu i gyflawni sgôr 'Rhagorol' BREEAM o ran Carbon Sero Net, gyda gostyngiad cysylltiedig yn effeithiau'r gadwyn gyflenwi a gwastraff
- Gwella effeithlonrwydd ynni gweddill yr ystâd yn sylweddol, gan roi ystyriaeth lawn i gynlluniau gwresogi newydd ac amnewid sy'n defnyddio ynni adnewyddadwy, ac i roi'r gorau i ddefnyddio nwy. Rhaid i gynlluniau i ddatblygu'r campysau flaenoriaethu cyfleoedd i ddatgarboneiddio, er enghraifft pennu hyd a lled prosiectau peilot i greu Gwres Carbon Isel/Di-Garbon, a gwneud cynnydd amlwg o ran deall a gweithredu'r cyfleoedd effeithlonrwydd ynni sy'n weddill, sy'n cynnwys defnyddio rheolaethau effeithiol i reoli adeiladau
- Lleihau gwastraff ledled y sefydliad er mwyn lleihau prosesu gwastraff, llygredd a gweithgaredd tirlenwi gan fodloni'r ddeddfwriaeth Gwastraff newydd i Gymru a fydd yn ymddangos yn 2024

At hynny, bydd y Brifysgol yn:

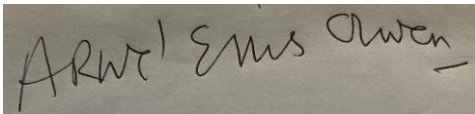
- Datblygu model darparu gwasanaeth sy'n canolbwyntio ar bobl ac yn lleihau'r angen i staff, myfyrwyr ac ymwelwyr deithio, sy'n hyrwyddo teithio llesol a dulliau teithio ag allyriadau isel, ac sy'n annog mwy o ddefnydd o drafnidiaeth gyhoeddus, gan leihau cymudo ceir a theithio busnes
- Cymhwyso egwyddorion economi gylchol i'n gweithgareddau caffael, gan ymgorffori cam lleihau carbon cadarn sy'n asesu effaith carbon nwyddau a gwasanaethau ar hyd eu hoes
- Defnyddio marchnadoedd y DU ar gyfer gwerthoedd dal a storio carbon i ddatblygu cyfrifiad o asedau tir
- Datblygu ffynonellau ynni adnewyddadwy i leihau ein hól troed carbon, gan liniaru risgiau busnes o ran gorlwytho'r Grid Cenedlaethol a thoriadau yn y cyflenwad pŵer
- Ymgysylltu â staff a myfyrwyr trwy ddull cyfunol gyda digwyddiadau digidol ac wyneb yn wyneb, gyda'r nod o hyrwyddo newid mewn ymddygiad i greu Cymru sy'n ymwybodol o'r hinsawdd
- Cynnal tir er mwyn cynyddu bioamrywiaeth, a thrwy hynny ddal a storio carbon

Yn ganolog i hyn mae creu llwybr atebolrwydd clir sy'n sicrhau bod cynaliadwyedd yn cael ei wreiddio mewn polisïau ac yn sefydlu cyfrifoldeb cyfunol i gael effaith gadarnhaol ar ein pobl, ein cymunedau a'n planed.

ADOLYGIAD GWEITHREDOL AC ARIANNOL

Mae'r Grŵp Llywio Cynaliadwyedd yn gyfrifol am gefnogi'r agenda Cynaliadwyedd ar ran Grŵp y Brifysgol, ac am fonitro a mesur cynnydd yn erbyn dangosyddion perfformiad i gadarnhau gweithrediad a chydweddu effeithiol ag amcanion a strategaeth y sefydliad. Mae'n adolygu (lle bo'n briodol) strategaeth a pholisi ac yn cymeradwyo neu'n cyfeirio at yr Uwch Gyfarwyddiaeth fel bo'r angen, gan weithio i sicrhau bod gofynion Nodau Datblygu Cynaliadwy'r CU a Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (2015) yn cael eu bodloni. Y Dirprwy Is-Ganghellor sy'n cadeirio'r grŵp llywio hwn ac mae'n hanfodol wrth ysgogi'r newid sefydliadol.

Mae'r Grŵp Datblygu Cynaliadwy wedi'i ffurfio gan reolwyr ar draws pob gwasanaeth academaidd a phroffesiynol yn y Brifysgol yn ogystal â Choleg Sir Gâr. Ceir cynrychiolaeth myfyrwyr ar y grŵp ac mae aelodaeth ar agor i unrhyw fyfyrwr sy'n dymuno bod yn rhan ohono. Eu tasg yw creu cynllun gweithredu cynaliadwyedd adrannol, casglu awgrymiadau a chymau gweithredu i symud yr agenda cynaliadwyedd yn ei flaen i gyflawni ein hymrwymadau, gan gynnwys uchelgais Carbon Sero Net erbyn 2030. Mae'r grŵp yn hyrwyddo ac yn cyfathrebu cynaliadwyedd ledled y sefydliad cyfan. Mae hyn wedi arwain at gyfathrebu negeseuon i staff ynghylch nifer o fentrau'n ymwneud â Sero Net, megis ein menter "Un Campws, Un Diwrnod" sydd â'r nod o leihau teithiau rhwng campysau, yn ogystal ag at ddarparu fforwm ymgynghori ar gyfer datblygu, gwirio a herio polisi. Mae aelodaeth y grwpiau hyn yn sicrhau trosolwg a chefnogaeth i'r agenda ar lefel uwch yn ogystal â sicrhau ymgysylltu ac ymgynghori gydag uwch swyddogion yn nhermau'r effaith ar Grŵp ehangach y Brifysgol.

Arwel Ellis Owen (Cadeirydd, y Pwyllgor Adnoddau a Chynllunio)

Gavin Bessant (Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Ariannol)

DATGANIAD LLYWODRAETHU CORFFORAETHOL**Trefniadau Llywodraethu**

Yn unol â Siarter Brenhinol Atodol y Brifysgol, fel y'i diwygiwyd yn 2012, y Cyngor yw corff llywodraethu y Brifysgol, ac mae'n gyfrifol, trwy Statud, am gymeradwyo'r cynlluniau strategol ar gyfer y Brifysgol ac am lywodraethu a rheoleiddio ei chyllid, ei chyfrifon, ei buddsoddiadau, ei heiddo, ei busnes a'i materion. Nodir ei Brif Gyfrifoldebau yn Ordinhadau'r Brifysgol.

Mae'r Cyngor yn cynnwys llywodraethwyr annibynnol, staff-lywodraethwyr a myfyriwr-lywodraethwyr a benodir o dan Statudau ac Ordinhadau'r Brifysgol; mae'r rhan fwyf ohonynt yn anweithredol. Mae aelodau'r Cyngor hefyd yn ymddiriedolwyr y Brifysgol. Caiff swyddi gwag ar gyfer aelodau annibynnol eu hysbysebu'n allanol, a gwneir penodiadau yn dilyn cwblhau cyfweiliad a phroses ddethol. Caiff rôl Cadeirydd y Cyngor ei gwahanu oddi wrth rôl Prif Weithredwr y Brifysgol, yr Is-Ganghellor. Penodwyd Darpar Gydeirydd y Cyngor ym mis Mawrth 2023 yn dilyn proses hysbysebu allanol a daeth yn Gadeirydd ym mis Medi 2023. Gwasanaethir y Cyngor gan glerc sy'n atebol i'r Cadeirydd.

Mae'r Cyngor yn cwrrd o leiaf bedair gwaith y flwyddyn, a hefyd yn cyflawni ei gyfrifoldebau trwy'r rheolwyr gweithredol a nifer o bwyllgorau sefydlog. Mae Cynllun Dirprwyo yn nodi pwy sydd â'r awdurdod i wneud penderfyniadau yn enw'r Cyngor neu ar ei ran, i le y gellir dirprwyo'r awdurdod hwn, ac i le y mae'r awdurdod hwn wedi cael ei ddirprwyo. Cadeirir y pwyllgorau sefydlog gan aelodau annibynnol o'r Cyngor, ac mae pob un yn cynnwys mwyafrif o aelodau annibynnol. Er 2019-20, mae staff a myfyrwyr sy'n aelodau o'r Cyngor wedi bod yn aelodau o bob pwyllgor sefydlog, ac eithrio'r Pwyllgor Archwilio a Risg. Mae uwch-swyddogion y Brifysgol yn mynychu cyfarfodydd yn ôl yr angen.

Caiff cofrestr buddiannau ei chynnal a'i chyflwyno'n flynyddol ar gyfer holl aelodau'r Cyngor a'r pwyllgorau sefydlog, ynghyd ag uwch-swyddogion y Brifysgol a'i his-gwmnïau. Mae Cod Ymarfer ar gyfer Aelodau'r Cyngor yn darparu gwybodaeth am y gweithdrefnau i'w dilyn pe byddai gwrthdro buddiannau neu deyrngarwch yn codi.

Roedd pwyllgorau sefydlog y Cyngor yn 2022/23 fel a ganlyn:

- **Pwyllgor Academiaidd**

Mae'r Pwyllgor Academiaidd yn cynghori'r Cyngor ar ei ddull o bennu cymeriad addysgol y Brifysgol.

Cyfarfu'r Pwyllgor ar bedwar achlysur yn 2022/23. Bu'n ystyried amrywiaeth o faterion yng nghwmpas ei gylch gwaith, yn cynnwys adroddiadau ar brofiad y myfyriwr, yr amgylchedd dysgu, gweithgareddau rhyngwladol, a sicrwydd ansawdd; strategaeth y Brifysgol ar gyfer datblygu a hyrwyddo addysg cyfrwng Cymraeg a dwyieithog; ac adroddiadau gan Goleg Sir Gâr ar ddysgwyr a safonau. Bu'r Pwyllgor yn ystyried Adroddiad Blynnyddol y Senedd i Gyngor y Brifysgol a'r sicrwydd yr oedd yn ei ddarparu ar gynnal ansawdd a safonau cyn cyflwyno i'r Cyngor llawn ym mis Tachwedd 2022.

Meysydd o ffocws allweddol ar gyfer y flwyddyn oedd y cynllun gweithredu a gododd o Adolygiad Gwella Ansawdd yr ASA ym mis Mawrth 2022; yr Adroddiad Hunanasesu a'r Cynllun Gwella Ansawdd a baratowyd ar gyfer yr arolygiad OFSTED disgwylidig o ddarpariaeth prentisiaethau a chanlyniadau'r arolygiad hwnnw; datblygu partneriaethau newydd gyda Cholegau AB; a strategaethau newydd yn ymwneud â Chyflogadwyedd, y Gymraeg ac Ehangu Mynediad.

Roedd yr aelodaeth fel a ganlyn (gyda'r presenoldeb (%) yn cael ei ddarparu mewn cromfachau): Geraint Roberts (Cadeirydd) (100%); yr Athro Medwin Hughes (50%); Uzo Iwobi (75%); Matthew Peake (ymddiswyddodd 7.12.2023; 50%); Vanessa Liverpool (ar absenoldeb awdurdodedig o 15.3.2023; 25%); Victoria Provis (100%); Randolph Thomas (100%); Dr Kerry Tudor (75%); Deris Williams (25%).

DATGANIAD LLYWODRAETHU CORFFORAETHOL

- **Pwyllgor Archwilio a Risg**

Mae'r Pwyllgor Archwilio a Risg yn goruchwyllo gweithgarwch archwilio a risg ledled Grŵp PCYDDS, ac mae ei gylch gorchwyl wedi'i seilio ar gylch gorchwyl enghreifftiol a nodir yn *Cod Ymarfer Pwyllgorau Archwilio Addysg Uwch* a gyhoeddwyd gan Bwyllgor Cadeiryddion y Prifysgolion. Mae'r Archwilwyr Mewnol a'r Archwilwyr Allanol yn bresennol ym mhob cyfarfod.

Cyfarfu'r Pwyllgor ar bedwar achlysur yn ystod 2022/23. Bu'n ystyried amrywiaeth o faterion yng nghwmpas ei gylch gwaith, yn cynnwys cynlluniau a chanfyddiadau archwilio mewnol ac allanol; datganiadau ariannol y Brifysgol a'i his-gwmnïau cyn eu cyflwyno i'r Cyngor; y gofrestr risg gorfforaethol a map sicrwydd; adroddiad tryloywder chwemisol ar ystod o faterion gan gynnwys caffael a rhyddid gwybodaeth; adroddiad blynyddol ar chwythu'r chwiban; perfformiad yr archwilwyr mewnol ac allanol; ac adroddiadau gan Bwyllgor Archwilio a Rheoli Risg Coleg Sir Gâr. Ystyriwyd monitro'r cynllun gweithredu mewn ymateb i asesiad risg CCAUC o'r Brifysgol yn 2023 yng nghyfarfod mis Hydref 2023.

Roedd yr aelodaeth fel a ganlyn (gyda'r presenoldeb (%) yn cael ei ddarparu mewn cromfachau): Nigel Roberts (Cadeirydd) (100%); Siwan Davies (ymddiswyddodd 31.5.2023; 75%); Emlyn Schiavone (25%); Dr Liz Siberry (50%); Adrian Evans (cyfetholwyd; 100%); Nia Morgan (cyfetholwyd from 1.1.2023; 100%); Jayne Woods (cyfetholwyd; 100%).

Nid oes unrhyw draws-aelodaeth rhwng y Pwyllgor Archwilio a Risg a'r Pwyllgor Adnoddau a Pherfformiad.

- **Pwyllgor Ystadau**

Sefydlwyd y Pwyllgor ar ei wedd gyfredol yn 2022/23 i oruchwyllo datblygu strategaethau ystadau integredig PCYDDS a chynghori'r Cyngor ar gyrchu adnoddau a chyflawni prosiectau cyfalaf mawr; rheolaeth weithrediadol yr ystâd; a chynnal a chadw chydymffurfiaeth ystadau, gan gynnwys iechyd a diogelwch.

Cyfarfu'r Pwyllgor ar chwe achlysur yn ystod 2022/23. Bu'n ystyried amrywiaeth o faterion yng nghwmpas ei gylch gwaith, gan ganolbwyntio'n benodol ar ddatblygiadau'r ystâd yng Nghaerfyrddin mewn partneriaeth gyda Choleg Sir Gâr (Pibwrlwyd a Ffynnon Job); Abertawe (y Matrics Arloesi) a Llundain (caffael eiddo newydd yn Canary Wharf). Bu hefyd yn ystyried cynlluniau datblygu campws, adroddiadau ar brosiectau cyfalaf a chynnal a chadw eraill; a materion iechyd a diogelwch.

Mae aelodau'r Pwyllgor yn cynnwys Pennaeth Coleg Sir Gâr a nifer o aelodau annibynnol o Fwrdd y Coleg. Yn 2022/23 roedd yr aelodaeth fel a ganlyn (gyda'r presenoldeb (%) yn cael ei ddarparu mewn cromfachau): Rowland Jones (Cadeirydd) (100%); Dr Andrew Cornish (67%); John Edge (100%); Taya Gibbons (67%); yr Athro Medwin Hughes (83%); Delwyn Jones (67%); Arwel Ellis Owen (100%); Maria Stedman (83%); Randolph Thomas (100%); Dr Kerry Tudor (67%).

- **Pwyllgor Craffu'r Grŵp**

Mae Pwyllgor Craffu y Grŵp yn goruchwyllo is-gwmnïau y Brifysgol, gan ganolbwyntio'n benodol ar strategaethau'n ymwneud â'r berthynas rhwng y Brifysgol a Choleg Sir Gâr.

Cyfarfu'r Pwyllgor ar un achlysur yn ystod 2022/23. Bu'n ystyried amrywiaeth o faterion yng nghwmpas ei gylch gwaith, yn cynnwys adroddiad blynyddol ar yr is-gwmnïau, gan ganolbwyntio ar gadarnhad o gydymffurfiaeth a pherthnasedd strategol i'r Grŵp, ac adolygiad o'r Protocol Gweithredu rhwng y Brifysgol a Choleg Sir Gâr. Bu hefyd yn ystyried a chadarnhaodd ar gyfer cymeradwyaeth y Cyngor fframwaith newydd ar gyfer goruchwyllo a gweithredu is-gwmnïau.

Roedd yr aelodaeth fel a ganlyn (gyda'r presenoldeb (%) yn cael ei ddarparu mewn cromfachau): Rowland Jones (Cadeirydd) (100%); yr Athro Medwin Hughes (0%); Vanessa Liverpool (ar absenoldeb awdurdodedig o 15.3.2023; 0%); Nigel Roberts (100%); Dr Peter Spring (100%); Maria Stedman (100%); Randolph Thomas (100%); Jayne Woods (cyfetholwyd; 100%).

DATGANIAD LLYWODRAETHU CORFFORAETHOL

- Pwyllgor Enwebiadau a Llywodraethu**

Mae'r Pwyllgor Enwebiadau a Llywodraethu yn gyfrifol am fonitro galluedd llywodraethu corfforaethol y Cyngor a'r trefniadau llywodraethu ar gyfer y Brifysgol a'r Grŵp PCYDDS ehangach. Mae'n monitro anghenion y Cyngor o ran cyfansoddiad ac aelodaeth, ac yn gwneud argymhellion ar gyfer penodiadau i bwyllgorau a chyrff eraill.

Cyfarfu'r Pwyllgor ar bum achlysur yn ystod 2022/23. Bu'n ystyried amrywiaeth o faterion yng nghwmpas ei gylch gwaith, yn cynnwys cynnydd mewn perthynas â chynllun gweithredu'r Brifysgol sy'n deillio o'r adolygiad o drefniadau llywodraethu Prifysgolion Cymru (Review of Governance of the Universities in Wales); cynllunio ar gyfer olyniaeth a'r strategaeth recriwtio ar gyfer llywodraethwyr annibynnol newydd; adroddiad dwyflynyddol y Cod Ymarfer i aelodau'r Cyngor; adroddiadau llywodraethu gan Goleg Sir Gâr; adroddiadau ar gwynion; ac enwebiadau ar gyfer gwobrau er anrhydedd.

Roedd y meysydd gwaith allweddol yn 2022/23 yn cynnwys ystyried a chadarnhau cynllun datblygu a chadw newydd i'r Cyngor; a recriwtio Cadeirydd newydd i'r Cyngor. Yn unol â'r Ordinhadau, arweiniwyd y broses o hysbysebu, cyfweled a dethol rhwng mis Rhagfyr 2-22 a mis Chwefror 2023 gan y Pwyllgor, gan arwain at benodi Darpar Gadeirydd ym mis Mawrth 2023.

Roedd yr aelodaeth fel a ganlyn (gyda'r presenoldeb (%) yn cael ei ddarparu mewn cromfachau): Siwan Davies (Cadeirydd; ymddiswyddodd 31.5.2023) (60%); yr Athro Medwin Hughes (100%); Vanessa Liverpool / Taya Gibbons (60%); Dr Stuart Robb (100%); Emlyn Schiavone (80%); Dr Liz Siberry (Cadeirydd Gweithredol o 1.6.2023) (80%); Maria Stedman (100%); Randolph Thomas (100%); Deris Williams (60%).

- Pwyllgor Cydnabyddiaeth**

Mae'r Pwyllgor Cydnabyddiaeth yn pennu, yn flynyddol, gyflogau, telerau ac amodau a, lle bo hynny'n briodol, amodau diswyddo yr Is-Ganghellor, y Dirprwy Is-Gangellorion, y Pro Is-Gangellorion, a Chlerc y Cyngor. Yn rhan o'r broses hon, mae'r Pwyllgor yn ystyried amrywiaeth o fesurau cyd-destunol a chymharol allanol wrth bennu dyfarniadau cyflog, fel y nodir yn y Datganiad ar Bolisiau Tâl.

Cyfarfu'r Pwyllgor ar ddau achlysur yn ystod 2022/23. Bu'n ystyried amrywiaeth o faterion yng nghwmpas ei gylch gwaith, yn cynnwys pecyn cydnabyddiaeth yr Is-Ganghellor newydd; adolygiadau blynyddol o'r cyflogau ar gyfer staff eraill yn ei gylch gorchwyl ynghyd â'r wybodaeth ategol gysylltiedig berthnasol; a datganiad Polisi Cyflogau blynyddol y Brifysgol.

Roedd yr aelodaeth fel a ganlyn (gyda'r presenoldeb (%) yn cael ei ddarparu mewn cromfachau): Justin Albert (Cadeirydd) (50%); Emlyn Dole (penodwyd 6.3.2023; 50%); Taya Gibbons (100%); Uzo Iwobi (50%); Geraint Roberts (100%); Vanessa Liverpool (ar absenoldeb awdurdodedig o 15.3.2023; 66%); yr Athro Conny Matera-Rogers (100%); Randolph Thomas (100%).

Mae'r Brifysgol yn cyhoeddi ei Pholisi Cyflogau Blynyddol ar ei gwefan. Mae Datganiad 2023 i'w weld drwy'r ddolen hon: <https://www.pcydds.ac.uk/publication-scheme/section-5--our-policies-and-procedures/>

- Pwyllgor Adnoddau a Pherfformiad**

Mae'r Pwyllgor Adnoddau a Pherfformiad yn goruchwyllo gwaith cynllunio strategol a materion ariannol y Brifysgol.

Cyfarfu'r Pwyllgor ar bedwar achlysur 2022/23. Bu'n ystyried amrywiaeth o faterion yng nghwmpas ei gylch gwaith, yn cynnwys datblygiadau strategol a chyddffederal; asesiadau o berfformiad mewn perthynas â mesurau llwyddiant y Cynllun Strategol, Dangosyddion Perfformiad Allweddol y sefydliad, a thargedau Cynlluniau Ffioedd a Mynediad; adroddiadau ar recriwtio a chadw myfyrwyr; perfformiad ariannol o gymharu â'r rhagolygon a'r cyllidebau, a chynaliadwydd y sefydliad; pensiynau; adroddiadau ar y Fargen Ddinesig;

DATGANIAD LLYWODRAETHU CORFFORAETHOL

adroddiadau ariannol gan Undeb y Myfyrwyr; materion adnoddau dynol, yn cynnwys cymeradwyo'r dyfarniad cyflog blynyddol a'r adroddiadau gan y Cyd-bwyllgor Ymgynghorol; ac adroddiadau'n ymwneud â chyllid ac adnoddau gan Goleg Sir Gâr. Roedd elfennau penodol o'i waith yn ystod y flwyddyn yn cynnwys ystyried canlyniadau Arolwg Pwls Staff a gynhaliwyd ym mis Mawrth 2023.

Roedd yr aelodaeth fel a ganlyn (gyda'r presenoldeb (%) yn cael ei ddarparu mewn cromfachau): Arwel Ellis Owen (Cadeirydd) (100%); Justin Albert (75%); John Edge (cyfetholwyd; 100%); Taya Gibbons (25%); yr Athro Medwin Hughes (100%); Rowland Jones (100%); Timothy J Llewelyn (penodwyd 1.1.2023; 75%); yr Athro Conny Matera-Rogers (75%); Maria Stedman (50%); Randolph Thomas (100%).

At hynny, mae'r **Senedd**, sef awdurdod academiaidd y Brifysgol, y daw ei haelodau'n bennaf o blith staff academiaidd a myfyrwyr y sefydliad, hefyd yn adrodd i'r Cyngor. Ei rôl yw cyfarwyddo a rheoleiddio gwaith addysgu ac ymchwil y Brifysgol.

Ar y lefel weithredol, mae **Grŵp yr Uwch-gyfarwyddiaeth** yn cwrdd yn rheolaidd mewn rôl ymgynghorol i gefnogi'r Is-Ganghellor a'r Dirprwy Is-Gangellorion i ffurfio cynigion ar gyfer cyfeiriad strategol y Brifysgol. Cynhaliwyd 13 o gyfarfodydd yn 2022/23. Trafodir amrywiaeth eang o bynciau yn y cyfarfodydd – yn strategol a gweithredol.

Yn 2022/23, roedd aelodaeth yr Uwch-gyfarwyddiaeth fel a ganlyn: Yr Athro Medwin Hughes (Cadeirydd), Stephen Baldwin, Gavin Bessant, Sarah Clark, Iestyn Davies, Shone Hughes, Yr Athro Dylan Jones, Barry Liles, Jane O'Rourke, Yr Athro Mirjam Plantinga, ac ym mis Ionawr 2023, gwahoddwyd Wendy Dearing, Gwilym Dyfri Jones a'r Athro Ian Walsh i ymuno. Y gyfradd presenoldeb oedd 94%.

Cod Llywodraethu Addysg Uwch Pwyllgor Cadeiryddion y Prifysgolion

Mae'r Brifysgol yn anelu at safonau uchel o ran llywodraethu corfforaethol. A hithau'n gorfforaeth a sefydlwyd trwy Siarter Frenhinol, ac iddi statws elusennol, nid yw'r Brifysgol yn gaeth i ofynion adrodd llywodraethu corfforaethol Marchnad Stoc Llundain, ond mae'n ceisio dangos bod ei threfniadau llywodraethu yn cael eu cynnal mewn modd agored ac atebol, a'i bod yn anelu at arfer gorau yn y sector addysg uwch. Mae'n ofynnol i holl aelodau'r Cyngor lofnodi *Cod Ymarfer Aelodau'r Cyngor* yn flynyddol, sy'n nodi'r safonau ymddygiad ac atebolrwydd a ddisgwylir ganddynt yn eu rôl o fod yn llywodraethwyr y Brifysgol ac yn ymddiriedolwyr yr elusen; egwyddorion a gwerthoedd y Brifysgol a gwasanaeth cyhoeddus yn fwy cyffredinol; a dull y Brifysgol o ymdrin â materion megis cyfrinachedd a datgan buddiannau.

Lluniwyd trefniadau llywodraethu y Brifysgol i adlewyrchu'r egwyddorion a'r arferion a nodir yng *Nghod Llywodraethu Addysg Uwch* Pwyllgor Cadeiryddion y Prifysgolion, a chyhoeddwyd fersiwn ddiweddaraf y cod hwn ym mis Medi 2020. Trwy'r Pwyllgor Enwebiadau a Llywodraethu, mae'r Cyngor wedi adolygu ei arferion yng nghyd-destun y Cod, ac wedi cadarnhau bod yr holl Elfennau Sylfaenol ar waith. Yn 2019, cynhaliodd y Cyngor Adolygiad o Effeithiolrwydd y Trefniadau Llywodraethu, gyda mewnbwn allanol, a oedd yn cynnwys rhoi ystyriaeth gyfannol i'r broses o lynu wrth y Cod, ac arweiniodd hyn at gyhoeddi cynllun gweithredu. Yn sgîl penodiad arfaethedig Cadeirydd ac Is-Ganghellor newydd, gohiriwyd yr Adolygiad o Effeithiolrwydd nesaf oedd i fod i'w gynnal yn 2022/23 tan 2023/24.

Trwy ei Bwyllgor Cydnabyddiaeth, aeth y Cyngor ati i adolygu cydymffurfiaeth â Chod Cydnabyddiaeth Uwch-staff Addysg Uwch (Mehefin 2018) Pwyllgor Cadeiryddion y Prifysgolion yn 2018- 19. Cynhaliwyd adolygiad arall yn 2020 yn sgîl argymhellion Adolygiad Camm, ac yn 2022 yn dilyn cyhoeddi Cod wedi'i ddiweddarau. Mae arferion y Brifysgol yn glynu'n llawn wrth ddisgwyliadau'r Cod. Trwy'r Pwyllgor Archwilio a Risg, mae'r Cyngor hefyd wedi cadarnhau bod holl elfennau *Cod Ymarfer Pwyllgorau Archwilio Addysg Uwch* (Mai 2020) Pwyllgor Cadeiryddion y Prifysgolion wedi cael eu mabwysiadu.

Cynhaliwyd archwiliad mewnlol o ddull y Grŵp o ymdrin â Llywodraethu Corfforaethol yn ystod haf 2022, ac mae hyn yn darparu sicrwydd sylweddol o ddigonoldeb yr amgylchedd rheoli ac effeithiolrwydd rheolyddion mewnlol. Disgwylir y cynhelir yr archwiliad nesaf yn ystod gaeaf 2023.

DATGANIAD LLYWODRAETHU CORFFORAETHOL

Review of Governance of the Universities in Wales gan Camm

Mae'r Cyngor wedi croesawu *Review of Governance of the Universities in Wales* gan Gillian Camm ('Adolygiad Camm'), y cyhoeddwyd yr adroddiad arno ym mis Chwefror 2020. Ym mis Gorffennaf 2020, aeth y Cyngor ati i fabwysiadu'n ffurfiol y Siarter Llywodraethu ar gyfer Prifysgolion yng Nghymru a gyhoeddwyd gan Gadeiryddion Prifysgolion Cymru a Phrifysgolion Cymru, ac i gytuno ar gynllun gweithredu mewn ymateb i'r Ymrwymiad i Weithredu cysylltiedig. Erbyn haf 2023, roedd y Cyngor wedi cyflawni'r cynllun i raddau helaeth, gan gynnwys trwy gyflawni'r canlynol:

- mynd ati'n ffurfiol i adolygu data meintiol ac ansoddol a oedd yn berthnasol i ddiwylliant sefydliadol;
- ystyried arfer da ar draws y sector ar ymgysylltu â rhanddeiliaid;
- cadarnhau ei ddisgwyliadau mewn perthynas â maint a siâp y corff llywodraethu a chyfrifoldebau ac ymddygiadau'r llywodraethwyr;
- gweithredu strategaeth dreigl o recriwtio a sefydlu ac iddi ffocws ar amrywiaeth;
- adolygu strwythur y pwyllgorau sefydlog;;
- cadarnhau ei ddull gweithredu mewn perthynas ag annibyniaeth llywodraethwyr a rheoli gwrthdaro;;
- adolygu ei drefniadau ar gyfer llywodraethu cydnabyddiaeth;
- cwblhau adolygiad o'r polisi rheoli risgiau;
- adolygu'r broses archwilio mewnol;
- comisiynu adroddiad blynyddol ar chwythu'r chwiban;
- cymeradwyo'r datganiadau ar annibyniaeth, rôl yr Ysgrifennydd, a'r adrodd blynyddol a ddatblygwyd trwy Grŵp Clercod ac Ysgrifenyddion Cymru;
- cymeradwyo dull o gynllunio ar gyfer olyniaeth arweinwyr;
- mabwysiadu'r templed newydd ar gyfer yr Adroddiad Blynyddol a'r Datganiadau Ariannol;
- drafftio cynllun datblygu a chadw llywodraethwyr;
- cymryd rhan mewn gweithdai Advance HE sy'n berthnasol i gydraddoldeb ac amrywiaeth, a dechrau gweithio ar ei gynllun cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant ei hun.

Ffocws allweddol i'r Cyngor yn dilyn Adolygiad Camm fu mynegi, atgyfnerthu a gwella'r trefniadau ar gyfer sefydlu a datblygu llywodraethwyr. Mae trefniadau sefydlu ffurfiol a chynhwysfawr, sy'n cynnwys cynllun 'bydi' ar gyfer llywodraethwyr annibynnol newydd, wedi cael eu sefydlu, ac mae cynllun datblygu a chadw wedi cael ei ddrafftio ar gyfer yr holl lywodraethwyr, sy'n nodi'r cyfleoedd (gorfodol a dewisol, fel ei gilydd) sydd ar gael. Mae'r broses cadw cofnodion wedi cael ei ffurfioli, ac felly hefyd y ffordd o ymdrin ag arfarnu.

DATGANIAD LLYWODRAETHU CORFFORAETHOL**DATGANIAD RHEOLAETH FEWNOL**

Yn ei rôl o fod yn gorff llywodraethu y Brifysgol, mae'r Cyngor yn gyfrifol am gynnal system rheolaeth fewnol gadarn sy'n cefnogi'r broses o gyflawni cynllun strategol a nodau ac amcanion y sefydliad, a hefyd am ddiogelu'r cronfeydd ac asedau cyhoeddus a'r cronfeydd ac asedau eraill y mae'n gyfrifol amdanynt, a hynny'n unol â'r cyfrifoldebau a bennwyd ar gyfer y Cyngor yn y Siarter a Statudau a'r Telerau ac Amodau Cyllido blynyddol a gyhoeddwyd gan Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru (CCAUC).

Mae'r system rheolaeth fewnol yn cynnwys polisiâu, rheoliadau a chynlluniau; monitro perfformiad ariannol a gweithredol; gwahanu dyletswyddau; gweithdrefnau awdurdodi a chymeradwyo; systemau gwybodaeth; a swyddogaethau archwilio mewnol ac allanol effeithiol. Mae hefyd yn cynnwys proses barhaus a luniwyd i nodi'r prif risgiau i gyflawni'r cynlluniau a'r amcanion strategol, i werthuso natur a hyd a lled y risgiau, ac i reoli'r risgiau hynny mewn modd effeithlon, effeithiol a darbodus. Mae'r systemau hyn wedi bod ar waith ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2023 a hyd at ddyddiad cymeradwyo'r adroddiad blynyddol a'r datganiadau ariannol. Mae'r system yn cyd-fynd â chanllawiau perthnasol gan Grŵp Cyfarwyddwyr Cyllid Prifysgolion Prydain.

Cynlluniwyd y system rheolaeth fewnol i reoli yn hytrach na dileu'r risg o fethiant o ran cyflawni amcanion busnes; felly mae'n rhoi sicrwydd rhesymol ond nid pendant o effeithiolrwydd, ac nid yw'n rhoi sicrwydd pendant yn erbyn camdatganiad neu golled berthnasol.

Mae gan y Pwyllgor Archwilio a Risg awdurdod penodol a ddirprwywyd gan y Cyngor i fonitro ac adolygu materion rheolaeth fewnol ar ei ran ac i adrodd i'r Cyngor ar y materion hyn. Mae Archwilwyr Mewnol Annibynnol yn cynnal adolygiadau rheolaidd o'r systemau rheolaeth fewnol; mae cwmpas eu gwaith yn cael ei bennu, ymlaen llaw, gan y Pwyllgor Archwilio a Risg, y rhoddir eu hadroddiadau a'u hargymhellion iddo. Caiff y meysydd i'w hadolygu eu pennu yn ôl eu harwyddocâd i weithrediadau'r Brifysgol a'r risgiau sy'n gysylltiedig â methiant y gweithrediadau hynny; maent yn cynnwys materion gweithredol a materion chydymffurfedd, yn ogystal â risg ariannol. Mae'r Archwilwyr Mewnol yn mynychu pob cyfarfod o'r Pwyllgor ac yn cwrdd yn breifat ag aelodau annibynnol ar bob achlysur. Adroddir ar drafodaethau'r Pwyllgor Archwilio a Risg ym mhob cyfarfod o'r Cyngor.

Mae'r Brifysgol wedi sefydlu methodoleg gadarn ar gyfer gwerthuso a rheoli risg yn barhaus, sy'n gysylltiedig yn benodol â chyflawni amcanion y sefydliad. Mae cofrestr risgiau Grŵp PCYDDS a chofrestr risgiau corfforaethol y Brifysgol gyfan, sy'n rhoi sgôr i debygolrwydd ac effaith risgiau a nodir, yn cael eu cynnal a'u hadolygu'n rheolaidd gan yr Uwch-gyfarwyddiaeth. Mae cofrestrau risgiau adrannol yn cael eu llunio a'u hadolygu ar lefel leol, gyda risgiau'n cael eu huwchgyfeirio i'r gofrestr risgiau corfforaethol fel y bo'n briodol. Cynhelir cofrestrau hefyd ar gyfer prosiectau a gweithgareddau mawr arwahanol. Mae cofrestr risgiau y Grŵp a'r gofrestr risgiau corfforaethol yn cael eu hystyried ym mhob cyfarfod o'r Pwyllgor Archwilio a Risg, a rhoddir gwybod i'r Cyngor am unrhyw newidiadau. Cafodd Polisi Rheoli Risg y Grŵp a'r broses o lunio'r gofrestr risgiau eu hadolygu'n gynhwysfawr yn 2021-22, gyda'r adolygiad nesaf i'w gynnal yn 2023/24. Cyflwynwyd map sicrwydd, sy'n dilyn y model 3-llinell a gefnogir gan Sefydliad Siartredig yr Archwilwyr Mewnol, i ddarparu trosolwg i uwch reolwyr a llywodraethwyr o'r trefniadau sydd ar waith i oruchwyllo'r risgiau a nodir ar y gofrestr risg gorfforaethol a hwylyso nodi meysydd lle mae angen cryfhau.

Cynhaliwyd archwiliad mewnol o ddull y Grŵp o Reoli Risgiau yn ystod haf 2022, a rhoddodd hyn sicrwydd digonol mewn perthynas â digonolrwydd rheolaethau mewnol, a sicrwydd sylweddol mewn perthynas ag effeithiolrwydd rheolaethau mewnol. Erbyn mis Mai 2023, roedd un o'r ddau argymhelliad wedi'i gwblhau, gyda'r llall yn aros tan yr adolygiad o Bolisi Rheoli Risg y Grŵp yn 2024.

Mae Archwilwyr Mewnol y Brifysgol, Mazars, yn llunio adroddiad blynyddol yn cwmpasu'r meysydd archwilio penodol a adolygwyd yn ystod y flwyddyn ochr yn ochr â sgôr asesiad cyffredinol am y flwyddyn. Roedd adroddiad 2022/2023 yn cwmpasu 12 archwiliad penodol, a'r casgliad oedd bod gan y Brifysgol yn gyffredinol fframwaith cymedrol ar gyfer nodi, gwerthuso a rheoli'r risgiau sylweddol y mae'n eu hwynebu. Mae'r adroddiad hefyd yn casglu bod gan y Brifysgol fframwaith digonol, effeithiol a dibynadwy o reolaeth fewnol a rheoli risg a phrosesau llywodraethu effeithiol sy'n darparu sicrwydd rhesymol ynghylch cyflawni ei hamcanion yn effeithlon ac effeithiol.

DATGANIAD LLYWODRAETHU CORFFORAETHOL

Ni welwyd unrhyw achosion o dwyll gwirioneddol nac amheuaeth o dwyll yn ystod y gwaith archwilio a gyflawnwyd yn y cylch archwilio mewnol.

Caiff adolygiad y Cyngor o effeithiolrwydd y system rheolaeth fewnol hefyd ei lywio gan waith uwch-swyddogion yn y Brifysgol, sy'n gyfrifol am ddatblygu a chynnal y fframwaith rheolaeth fewnol, a chan sylwadau a wneir gan yr Archwilyr Allanol yn eu llythyr diwedd blwyddyn at y rheolwyr, a'u hadroddiadau eraill.

Ni ddaeth unrhyw wendidau neu fethiannau sylweddol o ran rheolaeth fewnol i'r amlwg yn ystod y flwyddyn ariannol nac ar ôl y flwyddyn ariannol ond cyn i'r datganiadau ariannol hyn gael eu llofnodi..

Rheoli Risgiau/Y Gofrestr Risg

Mae'r Datganiad Rheolaeth Fewnol yn nodi'r trefniadau sydd ar waith ar gyfer rheoli risgiau, gan gynnwys y broses barhaus o nodi, gwerthuso a rheoli risgiau.

Mae'r Brifysgol yn cynnal cofrestr risg gynhwysfawr, a chaiff risgiau penodol eu dyrannu i'r uwch-reolwyr a'r penaethiaid adran priodol. Perchnogion y risgiau hyn sy'n gyfrifol am nodi a gweithredu camau lliniaru i amddiffyn y Brifysgol.

Rhoddir 'sgôr' cychwynnol i risgiau yn seiliedig ar y tebygolrwydd y byddant yn digwydd a'u heffaith ar y Brifysgol. Ceir diweddariadau ym mhob cyfarfod pwyllgor a chyfarfod Cyngor perthnasol, sy'n manylu ar y cynnydd a wnaed mewn perthynas â chymau lliniaru/camau newydd a nodwyd, a chaiff y sgôr ei diweddaru yn dilyn y camau lliniaru.

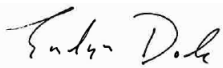
Cyflwynir diweddariad llawn ar y gofrestr i bob cyfarfod o'r Pwyllgor Archwilio a Risg.

Casgliad

Mae'r sector Addysg Uwch yn cynnwys heriau sy'n esblygu'n barhaus ac nid yw'n rhydd o'r pwysau chwyddiant sydd wedi effeithio ar economi'r DU ac sy'n dal i wneud hynny. Bydd yr heriau y mae'r sector yn eu hwynebu yn parhau trwy gydol unrhyw gyfnod y gellir ei ragweld yn rhesymol.

Mewn ymateb mae'r Brifysgol yn parhau i atgyfnerthu ei gweithrediadau craidd a darparu amrywiaeth o ran cynhyrchion a marchnadoedd.

Mae rheoli costau yn parhau i fod yn brif ffocws ar gyfer y Brifysgol, ac mae'r camau a gymerwyd mewn blynyddoedd blaenorol wedi darparu sail gadarn y gall y Brifysgol ei defnyddio i liniaru unrhyw heriau a ddaw i'r amlwg yn ystod y flwyddyn a darparu *sefyllfa weithredu gynaliadwy i fodloni heriau yn y dyfodol*

Emlyn Dole

Cadeirydd Cyngor y Brifysgol

DATGANIAD LLYWODRAETHU CORFFORAETHOL**DATGANIAD O GYFRIFOLDEBAU'R CYNGOR MEWN PERTHYNAS Â'R ADRODDIAD BLYNYDDOL A'R DATGANIADAU ARIANNOL**

Mae'r Cyngor yn gyfrifol am baratoi'r Adroddiad Blynyddol, yr Adolygiad Gweithredol ac Ariannol, ac Adroddiad y Cyfarwyddwyr a'r datganiadau ariannol yn unol â gofynion y Telerau ac Amodau Cyllid a gyhoeddwyd gan Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru (CCAUC), y Cyfarwyddyd Cyfrifon i Sefydliadau Addysg Uwch ar gyfer 2022/23 a gyhoeddwyd gan CCAUC, y Cod Rheolaeth Ariannol a gyhoeddwyd o dan Ddeddf Addysg Uwch (Cymru) 2015, a chyfraith a rheoliadau cymwys.

Mae'n ofynnol iddo baratoi datganiadau ariannol y Grŵp a'r rhiant-Brifysgol yn unol â safonau cyfrifyddu'r DU a'r gyfraith berthnasol (Arferion Cyfrifyddu a Dderbynnir yn Gyffredinol yn y DU), gan gynnwys FRS 102 *Y Safon Adrodd Ariannol sy'n berthnasol yn y DU a Gweriniaeth Iwerddon* a gofynion Deddf Elusennau 2011. Mae Telerau ac Amodau Ariannu 2022/23 hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i'r datganiadau ariannol gael eu paratoi yn unol â'r Datganiad o'r Arfer a Argymhellir – Cyfrifyddu ar gyfer Addysg Bellach ac Uwch 2019 AC yn unol â gofynion y Cyfarwyddyd Cyfrifon.

Mae'n ofynnol i'r Cyngor baratoi datganiadau ariannol sy'n rhoi darlun cywir a theg o sefyllfa'r Grŵp a'r rhiant-Brifysgol ac o'u hincwm a gwariant, eu henillion a cholledion, a newidiadau yn y cronfeydd wrth gefn, a llifoedd arian y Grŵp ar gyfer y cyfnod hwnnw. Wrth baratoi pob un o ddatganiadau ariannol y Grŵp a'r rhiant-Brifysgol, mae'n ofynnol i'r cyfarwyddwyr wneud y canlynol:

- dethol polisiâu cyfrifyddu addas, a'u cymhwyso mewn modd cyson;
- gwneud dyfarniadau ac amcangyfrifon rhesymol a darbodus;
- datgan a yw safonau cyfrifyddu perthnasol y DU a'r Datganiad o'r Arfer a Argymhellir wedi cael eu dilyn, yn amodol ar unrhyw wyriadau perthnasol a ddatgelir ac a eglurir yn y datganiadau ariannol;
- asesu gallu'r Grŵp a'r rhiant-Brifysgol i barhau i fod yn fusnes hyfwrdd, gan ddatgelu, fel y bo'n berthnasol, faterion sy'n gysylltiedig â busnes hyfwrdd;
- cyfrifyddu ar sail busnes hyfwrdd oni bai ei fod naill ai'n bwriadu datod y Grŵp neu'r rhiant-Brifysgol neu roi'r gorau i weithredu, neu am nad oes ganddo ddewis arall realistig ond gwneud hynny.

Mae'r Cyngor yn gyfrifol am gadw cofnodion cyfrifyddu cymwys sy'n ddigonol i ddangos ac egluro trafodiadau'r rhiant-Brifysgol a datgelu, gyda chywirdeb rhesymol ar unrhyw adeg, sefyllfa ariannol y rhiant-Brifysgol. Mae'n gyfrifol am y cyfryw reolaeth fewnol ag y mae'n pennu sy'n angenrheidiol i alluogi i ddatganiadau ariannol sy'n rhydd o gamddatganiadau perthnasol, boed hynny trwy dwyll neu wall, gael eu paratoi, ac mae ganddo gyfrifoldeb cyffredinol am gymryd y camau hynny sy'n rhesymol ar gael iddo i ddiogelu asedau'r Grŵp ac i atal a chanfod twyll ac achosion eraill o afreoleidd-dra.

Mae'r Cyngor hefyd yn gyfrifol am sicrhau bod:

- cronfeydd o ba ffynhonnell bynnag a weinyddir gan y Grŵp neu'r Brifysgol at ddibenion penodol wedi cael eu defnyddio'n briodol at y dibenion hynny a'u rheoli'n unol â'r ddeddfwriaeth berthnasol;
- incwm, lle bo hynny'n briodol, wedi cael ei ddefnyddio yn unol â pharagraff 145 o God Rheolaeth Ariannol CCAUC;
- grantiau'r Cyngor Cyllido wedi cael eu defnyddio yn unol â'r telerau ac amodau sydd ynghlwm wrthynt a'u defnyddio at y dibenion y daethant i law ar eu cyfer, gan gynnwys y Telerau ac Amodau Cyllido;
- yna reoliadau ariannol a rheolaethol priodol ar waith i ddiogelu cronfeydd cyhoeddus a chronfeydd o ffynonellau eraill;
- adnoddau a gwariant y Brifysgol yn cael eu rheoli mewn modd darbodus, effeithlon ac effeithiol.

Mae'r Cyngor yn gyfrifol am gynnal cywirdeb yr wybodaeth gorfforaethol ac ariannol sydd ar wefan y Brifysgol. Gall deddfwriaeth yn y DU sy'n llywodraethu'r broses o baratoi a lledaenu datganiadau ariannol fod yn wahanol i ddeddfwriaeth mewn awdurdodaethau eraill.

ADRODDIAD YR ARCHWILYDD ANNIBYNNOL I GYNGOR PRIFYSGOL CYMRU: Y DRINDOD DEWI SANT

ADRODDIAD YR ARCHWILYDD ANNIBYNNOL I GYNGOR PRIFYSGOL CYMRU: Y DRINDOD DEWI SANT

ADRODDIAD AR YR ARCHWILIAD O'R DATGANIADAU ARIANNOL

Barn

Rydym wedi archwilio datganiadau ariannol Prifysgol Cymru y Drindod Dewi Sant ("y Brifysgol") ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2023 sy'n cynnwys Datganiad Cyfunol a Datganiad y Brifysgol o Incwm Cynhwysfawr, Datganiad Cyfunol a Datganiad y Brifysgol o Newidiadau mewn Cronfeydd Wrth Gefn, Mantolen Gyfunol a Mantolen y Brifysgol, Datganiad Cyfunol o Lifau Arian a nodiadau cysylltiedig, gan gynnwys y polisiau cyfrifyddu yn nodyn 1.

Yn ein barn ni, mae'r datganiadau ariannol:

- yn rhoi darlun cywir a theg o faterion y Grŵp a'r Brifysgol ar 31 Gorffennaf 2022 ac o incwm a gwariant, enillion a cholledion, a newidiadau yng nghronfeydd wrth gefn y Grŵp a'r Brifysgol, ac o lifau arian y Grŵp, ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny;
- wedi cael eu paratoi'n briodol, yn unol â safonau cyfrifyddu y DU, sy'n cynnwys FRS 102 Y Safon Adrodd Ariannol sy'n berthnasol yn y DU a Gweriniaeth Iwerddon, ac â'r Datganiad o'r Arfer a Argymhellir – Cyfrifyddu ar gyfer Addysg Bellach ac Uwch 2019; ac
- wedi cael eu paratoi yn unol â gofynion Deddf Elusennau 2011.

Sail ar gyfer y farn

Rydym wedi cael ein penodi'n archwilydd o dan Siarter a Statudau y Brifysgol ac yn unol ag adran 144 o Ddeddf Elusennau 2011 (neu ei rhagflaenydd), ac rydym yn adrodd yn unol â'r rheoliadau a luniwyd o dan adran 154 o'r Ddeddf honno.

Rydym yn cynnal ein harchwiliad yn unol â'r Safonau Rhyngwladol ar Archwilio (DU) ("ISAs (UK)") a'r gyfraith gymwys. Disgrifir ein cyfrifoldebau isod. Rydym wedi cyflawni ein cyfrifoldebau moesegol o dan ofynion moesegol y DU, sy'n cynnwys Safon Foesegol yr FRC, ac rydym yn annibynol ar y Grŵp yn unol â'r gofynion hynny. Credwn fod y dystiolaeth archwilio yr ydym wedi'i chasglu yn ddigonol ac yn briodol i ddarparu sail ar gyfer ein barn.

Busnes hyfyw

Mae'r Cyngor wedi paratoi'r datganiadau ariannol ar sail busnes hyfyw gan nad yw'n bwriadu datod y Grŵp na'r Brifysgol na rhoi'r gorau i'w gweithrediadau, ac am ei fod wedi dod i'r casgliad bod sefyllfa ariannol y Grŵp a'r Brifysgol yn golygu bod hyn yn realistig. Mae hefyd wedi dod i'r casgliad nad oes yna unrhyw ansicrwyddau perthnasol a allai fod wedi bwrw amheuaeth sylweddol ar eu gallu i barhau i fod yn fusnes hyfyw am o leiaf flwyddyn o ddyddiad cymeradwyo'r datganiadau ariannol ("cyfnod y busnes hyfyw").

Yn ein gwerthusiad o gasgliadau'r Cyngor, roeddem wedi ystyried y risgiau cynhenid i fodel busnes y Grŵp a dadansoddi'r modd y gallai'r risgiau hynny effeithio ar adnoddau ariannol y Grŵp a'r Brifysgol neu eu gallu i barhau â'u gweithrediadau dros gyfnod y busnes hyfyw.

Ein casgliad yn seiliedig ar y gwaith hwn:

- rydym o'r farn bod defnydd y Cyngor o'r broses cyfrifyddu ar sail busnes hyfyw wrth baratoi'r datganiadau ariannol yn briodol;
- nid ydym wedi nodi ansicrwydd perthnasol mewn perthynas â digwyddiadau neu amodau a allai, yn unigol neu gyda'i gilydd, fwrw amheuaeth sylweddol ar allu'r Grŵp neu'r Brifysgol i barhau i fod yn fusnes hyfyw ar gyfer cyfnod y busnes hyfyw, ac rydym yn cytuno ag asesiad y Cyngor nad oes ansicrwydd perthnasol o'r fath yn bodoli.

Fodd bynnag, gan na allwn rag-weld pob digwyddiad neu sefyllfa yn y dyfodol, a chan y gall digwyddiadau dilynol arwain at ganlyniadau sy'n anghyson â'r farn a oedd yn rhesymol ar yr adeg y'i mynegwyd, nid yw'r casgliadau uchod yn warant y bydd y Grŵp neu'r Brifysgol yn parhau i weithredu.

ADRODDIAD YR ARCHWILYDD ANNIBYNNOL I GYNGOR PRIFYSGOL CYMRU: Y DRINDOD DEWI SANT

Twyll a thorri cyfreithiau a rheoliadau – y gallu i'w canfod

Nodi ac ymateb i risgiau o gamddatganiad perthnasol o ganlyniad i dwyll

Er mwyn nodi risgiau o gamddatganiad perthnasol o ganlyniad i dwyll ("risgiau o dwyll"), roeddem wedi asesu digwyddiadau neu sefyllfaoedd a allai fod yn arwydd o gymhelliant neu bwysau i dwyllo neu a allai ddarparu cyfle i dwyllo. Roedd ein gweithdrefnau ar gyfer asesu risgiau yn cynnwys y canlynol:

- Hol'r Cyngor, y Pwyllgor Archwilio a Risg, y broses archwilio mewnol a'r broses o adolygu dogfennaeth polisi ynghylch polisiau a gweithdrefnau lefel uchel y Grŵp i atal a chanfod twyll, gan gynnwys y swyddogaeth archwilio mewnol, a dulliau'r Grŵp ar gyfer "chwythu'r chwiban", yn ogystal â pha un a oes ganddynt wybodaeth am unrhyw dwyll gwirioneddol, amheuaeth o dwyll neu dwyll honedig.
- Reading Council, Audit and Risk Committee, estates and other committees' minutes.
- Defnyddio gweithdrefnau dadansoddi i nodi unrhyw berthnasodd anarferol neu annisgwyl.
- Bu i ni gyfathrebu risgiau twyll a nodwyd ledled y tîm archwilio gan barhau'n effro i unrhyw arwyddion o dwyll drwy gydol yr archwiliad.

Fel sy'n ofynnol gan y safonau archwilio, a chan ystyried pwysau posibl i fodloni cyfamodau benthyciadau, rydym yn cyflawni gweithdrefnau i fynd i'r afael â'r risg bod y rheolwyr yn diystyru'r rheolaethau, a'r risg y gallai rheolwyr y Grŵp fod mewn sefyllfa i wneud cofnodion cyfrifyddu amhriodol. Yn ystod yr archwiliad hwn, nid oeddem wedi nodi risg o dwyll mewn perthynas â chydabod referniw oherwydd y meini prawf anghymhleth i gydnabod referniw, sy'n cyfyngu ar y cyfleoedd i drin referniw mewn modd twyllodrus.

Nid oeddem wedi nodi unrhyw risgiau ychwanegol o dwyll.

- Wrth bennu'r gweithdrefnau archwilio, roeddem wedi ystyried canlyniadau ein proses o werthuso a phrofi effeithiolrwydd gweithredu rheolaethau'r cwmni drwyddo draw o ran rheoli risgiau o dwyll.

Roeddem hefyd wedi cyflawni gweithdrefnau a oedd yn cynnwys y canlynol:

- Nodi cofnodion mewn dyddlyfrau i'w profi yn seiliedig ar feini prawf risg, a chymharu'r cofnodion a nodwyd â dogfennau ategol. Roedd y rhain yn cynnwys cofnodion mewn dyddlyfrau a oedd yn cynnwys geiriau allweddol penodol, dyddlyfrau a fewnbynwyd i gan bersonél penodol, cofnodion anarferol mewn dyddlyfrau o ran arian parod a benthyciadau, a dyddlyfrau perthnasol a fewnbynwyd ar ôl dyddiad cau'r cyfrifylfr.
- *Nodi ac ymateb i risgiau o gamddatganiad perthnasol o ganlyniad i beidio â chydymffurfio â deddfau a rheoliadau*

O'n profiad masnachol a sectoraidd cyffredinol, a thrwy drafod â'r cyfarwyddwyr (fel sy'n ofynnol gan safonau archwilio), bu i ni nodi adrannau o gyfreithiau a rheoliadau y gellid yn rhesymol ddisgwyl iddynt gael effaith berthnasol ar y datganiadau ariannol, a thrafodwyd y polisiau a'r gweithdrefnau â'r cyfarwyddwyr mewn perthynas â chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau.

Bu i ni gyfathrebu cyfreithiau a rheoliadau a nodwyd ledled ein tîm, a chadw'n effro trwy gydol yr archwiliad i unrhyw arwyddion o beidio â chydymffurfio.

Mae effaith bosibl y cyfreithiau a'r rheoliadau hyn ar y datganiadau ariannol yn amrywio'n sylweddol.

Mae'r Grŵp yn ddarostyngedig i gyfreithiau a rheoliadau sy'n effeithio'n uniongyrchol ar y datganiadau ariannol, yn cynnwys deddfwriaeth adrodd ariannol, deddfwriaeth trethiant, deddfwriaeth pensiynau, deddfwriaeth elusennau a datgeliadau penodol sy'n ofynnol gan ddeddfwriaeth a rheoliadau addysg uwch, gan gynnwys y Cyfarwyddyd Cyfrifon a gyhoeddir gan Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru, ac aethom ati i asesu i ba raddau y cydymffurfir â'r cyfreithiau a'r rheoliadau hyn yn rhan o'n gweithdrefnau mewn perthynas â'r eitemau perthnasol yn y datganiadau ariannol.

Yn ail, mae'r Grŵp yn ddarostyngedig i lawer o gyfreithiau a rheoliadau eraill lle gallai canlyniadau peidio â chydymffurfio gael effaith berthnasol ar symiau neu ddatgeliadau yn y datganiadau ariannol; mae enghreifftiau'n cynnwys gosod dirwyon neu ymgyfreitha neu'r angen i gynnwys darpariaethau sylweddol. Nodwyd gennym mai'r meysydd canlynol a oedd fwyaf tebygol o gael effaith o'r fath: cydymffurfio â gofynion

ADRODDIAD YR ARCHWILYDD ANNIBYNNOL I GYNGOR PRIFYSGOL CYMRU: Y DRINDOD DEWI SANT

rheoleiddiol addysg uwch Cyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru, gan gydnabod natur reoledig gweithgareddau'r Grŵp. Mae safonau archwilio yn cyfyngu'r gweithdrefnau archwilio gofynnol i nodi achosion o beidio â chydymffurfio â'r cyfreithiau a'r rheoliadau hyn, i holi'r cyfarwyddwyr a'r rheolwyr eraill, ac i arolygu unrhyw ohebiaeth reoleiddiol a chyfreithiol sy'n bodoli. Felly, os na chaiff achos o dorri rheoliadau gweithredol ei ddatgelu i ni, neu os nad yw'n amlwg o'r ohebiaeth berthnasol, ni fydd archwiliad yn canfod yr achos hwnnw.

Cyd-destun gallu'r archwiliad i ganfod twyll neu achosion o dorri'r gyfraith neu reoliadau

Oherwydd cyfyngiadau cynhenid archwiliad, mae yna risg anochel na fyddwn, o bosibl, wedi canfod rhai camddatganiadau perthnasol yn y datganiadau ariannol, er i ni gynllunio a chynnal ein harchwiliad mewn modd priodol yn unol â'r safonau archwilio. Er enghraifft, po bellaf i ffwrdd o'r digwyddiadau a'r trafodiadau a adlewyrchir yn y datganiadau ariannol y mae'r achosion o beidio â chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau, lleiaf tebygol yw

hi y byddai'r gweithdrefnau cynhenid gyfyngedig sy'n ofynnol gan y safonau archwilio yn eu canfod.

At hynny, fel yn achos unrhyw archwiliad, roedd risg uwch yn dal i fodoli na fyddai twyll yn cael ei ganfod gan y gallai achosion o dwyll gynnwys cydgyllwynio, ffugio, hepgoriadau bwriadol, camliwio, neu ddiystyru rheolaethau mewnol. Mae ein gweithdrefnau archwilio wedi'u cynllunio i ganfod camddatganiad perthnasol. Nid ydym yn gyfrifol am atal diffyg cydymffurfedd neu dwyll, ac ni ellir disgwyl i ni ganfod achosion o ddiffyg cydymffurfedd â phob cyfraith a rheoliad.

Gwybodaeth arall

Y Cyngor (y mae ei aelodau yn Ymddiriedolwyr y Brifysgol at ddibenion cyfraith elusennau) sy'n gyfrifol am yr wybodaeth arall, sy'n cynnwys yr Adolygiad Gweithredu a'r Adolygiad Ariannol, a'r Datganiad Llywodraethu Corfforaethol. Nid yw ein barn ar y datganiadau ariannol yn cwmparu'r wybodaeth arall, ac, yn unol â hynny, nid ydym yn mynegi barn archwilio nac unrhyw fath o gasgliad o ran sicrhau'r datganiadau hynny, ac eithrio fel y nodir yn benodol isod.

Ein cyfrifoldeb ni yw darllen yr wybodaeth arall ac, wrth wneud hynny, ystyried, yn seiliedig ar ein gwaith o archwilio'r datganiadau ariannol, a yw'r wybodaeth honno yn cael ei chamddatgan mewn modd perthnasol neu a yw'n anghyson â'r datganiadau ariannol neu ein gwybodaeth am yr archwiliad. Mae'n ofynnol i ni adrodd i chi os yw'r canlynol yn wir:

- ein bod, yn seiliedig ar y gwaith hwnnw yn unig, wedi nodi camddatganiadau perthnasol yn yr wybodaeth arall; neu
- fod yr wybodaeth a roddir yn yr Adolygiad Gweithredol a'r Datganiad Llywodraethu Corfforaethol, (sydd gyda'i gilydd yn ffurfio Adroddiad Blynyddol yr Ymddiriedolwyr ar gyfer y flwyddyn ariannol) yn ein barn ni, yn anghyson mewn unrhyw fodd perthnasol â'r datganiadau ariannol.

■ Nid oes gennym unrhyw beth i'w adrodd yn hyn o beth.

Materion y mae'n ofynnol i ni adrodd arnynt trwy eithriad

O dan Ddeddf Elusennau 2011, mae'n ofynnol i ni adrodd i chi os yw'r canlynol yn wir yn ein barn ni:

- nad yw'r elusen wedi cadw cofnodion cyfrifyddu digonol; neu
- nad yw'r datganiadau ariannol yn gydnaws â'r cofnodion cyfrifyddu; neu
- nad ydym wedi cael yr holl wybodaeth ac esboniadau y mae eu hangen arnom ar gyfer ein harchwiliad.

Nid oes gennym unrhyw beth i'w adrodd yn hyn o beth.

Cyfrifoldebau'r Cyngor

Fel yr eglurir yn llawnach yn ei ddatganiad a nodir ar dudalen 40, mae'r [Corff Llywodraethu / Bwrdd Llywodraethwyr / Cyngor] yn gyfrifol am y canlynol: paratoi'r datganiadau ariannol sy'n rhoi darlun cywir a theg; unrhyw reolaeth fewnol y mae'n penderfynu ei bod yn angenrheidiol i alluogi'r broses o baratoi datganiadau ariannol sy'n rhydd o gamddatganiad perthnasol, boed hynny trwy dwyll neu wall; asesu gallu'r Grŵp a'r rhiant-Brifysgol i barhau i fod yn fusnes hyfyw, gan ddatgelu, fel y bo'n briodol, faterion sy'n ymwneud â busnes hyfyw;

ADRODDIAD YR ARCHWILYDD ANNIBYNNOL I GYNGOR PRIFYSGOL CYMRU: Y DRINDOD DEWI SANT

cyfrifyddu ar sail busnes hyfyrw oni bai ei fod naill ai'n bwriadu diddymu'r Grŵp neu'r rhiant-Brifysgol neu roi'r gorau i weithredu, neu am nad oes ganddo ddewis arall realistig ond gwneud hynny.

Cyfrifoldebau'r archwilydd

Ein hamcanion yw cael sicrwydd rhesymol ynghylch a yw'r datganiadau ariannol, yn gyffredinol, yn rhydd o gamddatganiadau perthnasol, p'un a yw'r rheiny'n ganlyniad i dwyll neu wall, a chyhoeddi ein barn mewn adroddiad archwilio. Mae sicrwydd rhesymol yn lefel uchel o sicrwydd, ond nid yw'n gwarantu y bydd archwiliad a gynhelir yn unol â Safonau Rhyngwladol ar Archwilio y Deyrnas Unedig bob amser yn canfod camddatganiad perthnasol pan fo un yn bresennol. Gall camddatganiadau ddeillio o dwyll neu wall, ac ystyrir eu bod yn berthnasol os gellir yn rhesymol ddisgwyl iddynt, yn unigol neu ar y cyd, ddylanwadu ar y penderfyniadau economaidd a wneir gan ddefnyddwyr yn seiliedig ar y datganiadau ariannol.

Darperir disgrifiad llawnach o'n cyfrifoldebau ar wefan yr FRC www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities.

ADRODDIAD AR OFYNNION CYFREITHIOL A RHEOLEIDDIOL ERAILL

Mae'n ofynnol i ni adrodd ar y materion canlynol a ragnodir yng Nghod Ymarfer Archwilio Cyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru ('CCAUC') (daeth i rym 1 Awst 2027) a gyhoeddwyd o dan Ddeddf Addysg Bellach ac Uwch 1992, ac yn y Cod Rheolaeth Ariannol a gyhoeddwyd o dan Ddeddf Addysg Uwch (Cymru) 2015, a'r Cyfarwyddyd Cyfrifon i Sefydliadau Addysg Uwch ar gyfer 2022/23 a gyhoeddwyd gan CCAUC ("y Cyfarwyddyd Cyfrifon").

Yn ein barn ni, ym mhob ffordd berthnasol, mae'r canlynol yn wir:

- bod cronfeydd o ba ffynhonnell bynnag a weinyddir gan y Grŵp neu'r Brifysgol at ddibenion penodolwedi cael eu defnyddio'n briodol at y dibenion hynny a'u rheoli'n unol â'r ddeddfwriaeth berthnasol;
- bod incwm, lle bo hynny'n briodol, wedi cael ei ddefnyddio yn unol â pharagraff 145 o God Rheolaeth Ariannol ('FMC') CCAUC;
- bod grantiau'r Cyngor Cyllido wedi cael eu defnyddio'n unol â'r telerau ac amodau cysylltiedig, a'u defnyddio at y dibenion y'u cafwyd ar eu cyfer, gan gynnwys y Telerau ac Amodau Cyllido 2022/23; a
- bod gofynion Cyfarwyddyd Cyfrifon CCAUC wedi cael eu bodloni

■ DIBEN EIN GWAITH ARCHWILIO, AC I BWY YR YDYM YN GYFRIFOL

Llunnir yr adroddiad hwn ar gyfer y Cyngor yn unig, yn unol ag Ordinhadau'r Brifysgol ac yn unol ag adran 144 o Ddeddf Elusennau 2011 (neu ei rhagflaenwyr) a'r rheoliadau a luniwyd o dan adran 154 o'r Ddeddf. Gwnaed ein gwaith archwilio er mwyn i ni allu cyfleu i'r Cyngor y materion hynny y mae'n ofynnol i ni eu datgan wrthynt mewn adroddiad archwilydd, ac nid i unrhyw ddiben arall. I'r graddau eithaf a ganiateir gan y gyfraith, nid ydym yn derbyn nac yn ysgwyddo cyfrifoldeb i unrhyw un heblaw'r Brifysgol a'r Cyngor am ein gwaith archwilio, am yr adroddiad hwn, nac am y barnau yr ydym wedi'u llunio.

Rees Batley

ar gyfer ac ar ran KPMG LLP, Archwilydd Statudol

Cyfrifwyr Siartredig

Mae KPMG LLP yn gymwys i weithredu yn rôl archwilydd o ran adran 1212 o Ddeddf Cwmniau 2006

3 Sgwâr y Cynulliad

Cei Britannia

Caerdydd

CF10 4AX

Chwefror 2024

DATGANIAD CYFUNOL A DATGANIAD Y BRIFYSGOL O INCWM CYNHWYSFAWR

		Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2023		Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2022	
	Nodiadau	Cyfunol £'000	Y Brifysgol £'000	Cyfunol £'000	Y Brifysgol £'000
Incwm					
Ffioedd dysgu a chontractau addysg	2	92,735	87,759	91,568	85,392
Grantiau cyrff cyllido	3	60,594	9,743	64,278	12,941
Grantiau a chontractau ymchwil	4	2,327	2,357	378	378
Incwm arall	5	26,067	15,821	22,929	13,938
Incwm o fuddsoddiad	6	1,393	892	1,717	1,663
Cyfanswm Incwm		183,116	116,572	180,870	114,312
Gwariant					
Costau staff	7	96,085	64,048	87,832	57,606
Symudiad ar ddarpariaeth yr USS	7	(2,273)	(2,273)	23,995	23,996
Treuliau gweithredu eraill	9	86,116	53,563	72,942	41,860
Dibrisiant ac amhariadau	11	11,033	7,541	9,635	6,114
Llog a chostau cyllid eraill	8	3,024	2,709	2,781	2,249
Cyfanswm gwariant		193,985	125,588	197,185	131,824
Gwarged/(diffyg) cyn enillion a cholledion eraill a chyfran o warged/(diffyg) gweithredu mentrau eraill ar y cyd a chwmnïau cyswllt.		(10,869)	(9,016)	(16,315)	(17,512)
Enillion ar ôl gwaredu asedau sefydlog	13	41	16	232	231
Gostyngiad yng ngwerth teg eiddo buddsoddi		(300)	(75)	(27)	123
Enillion/(Colledion) ar fuddsoddiadau		(155)	(148)	(254)	(205)
		(11,283)	(9,223)	(16,364)	(17,363)
Trethiant	10	5	-	(9)	-
Gwarged/(diffyg) ar gyfer y flwyddyn		(11,278)	(9,223)	(16,373)	(17,363)
Enillion/(colledion) actiwaraid mewn perthynas â chynlluniau pensiwn	27	11,177	1,164	53,538	27,818
Cyfanswm incwm cynhwysfawr ar gyfer y flwyddyn		(101)	(8,059)	37,165	10,455
Cynrychiolir gan:					
Incwm cynhwysfawr y gwaddol ar gyfer y flwyddyn	22	(176)	(179)	1,257	1,253
Incwm cynhwysfawr anghyfyngedig ar gyfer y flwyddyn		75	(7,880)	35,908	9,202
Gwarged ar gyfer y flwyddyn i'w briodoli i		(11,147)	(9,223)	(16,348)	(17,363)
Y Brifysgol		(131)	-	(25)	-
Buddiant anllywodraethol		(11,278)	(9,223)	(16,373)	(17,363)
Cyfanswm incwm cynhwysfawr ar gyfer y flwyddyn i'w briodoli i		30	(8,059)	37,190	10,455
Y Brifysgol		(131)	-	(25)	-
Buddiant anllywodraethol		(101)	(8,059)	37,165	10,455

Mae'r holl eitemau incwm a gwariant yn berthnasol i weithgareddau parhaus

Mae'r nodiadau a'r polisiâu atodol ar dudalennau 49 i 90 yn rhan o'r datganiadau ariannol hyn.

DATGANIAD CYFUNOL A DATGANIAD Y BRIFYSGOL O NEWIDIADAU MEWN CRONFEYDD WRTH GEFN

Cyfunol	Gwaddol	Anghyfyngedig	Cronfa ailbrizio wrth gefn	Cyfanswm Ac eithrio Buddiant Anllywodraethol	Buddiant Anllywodraethol	Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Balans ar 1 Awst 2021	9,039	44,667	23,967	77,673	(715)	76,958
Gwarged/(diffyg) o'r datganiad incwm and gwariant	1,257	(17,605)	-	(16,348)	(25)	(16,373)
Incwm cynhwysfawr arall	-	53,538	-	53,538	-	53,538
Cyfanswm incwm cynhwysfawr ar gyfer y flwyddyn	1,257	35,933	-	37,190	(25)	37,165
Balans ar 1 Awst 2022	10,296	80,600	23,967	114,863	(740)	114,123
Gwarged/(diffyg) o'r datganiad incwm and gwariant	(176)	(10,971)	-	(11,147)	(131)	(11,278)
Incwm cynhwysfawr arall	-	11,177	-	11,177	-	11,177
Cyfanswm incwm cynhwysfawr ar gyfer y flwyddyn	(176)	206	-	30	(131)	(101)
Balans ar 1 Awst 2023	10,120	80,806	23,967	114,893	(871)	114,022

Y Brifysgol	Gwaddol	Anghyfyngedig	Cronfa ailbrizio wrth gefn	Cyfanswm
	£'000	£'000	£'000	£'000
Balans ar 1 Awst 2021	8,590	31,291	14,454	54,335
Gwarged/(diffyg) o'r datganiad incwm a gwariant	1,253	(18,615)	-	(17,362)
Incwm cynhwysfawr arall	-	27,819	-	27,819
Cyfanswm incwm cynhwysfawr ar gyfer y flwyddyn	1,253	9,204	-	10,457
Balans ar 1 Awst 2022	9,843	40,495	14,454	64,792
Gwarged/(diffyg) o'r datganiad incwm a gwariant	(179)	(9,043)	-	(9,222)
Incwm cynhwysfawr arall	-	1,164	-	1,164
Cyfanswm incwm cynhwysfawr ar gyfer y flwyddyn	(179)	(7,879)	-	(8,058)
Balans ar 1 Awst 2023	9,664	32,615	14,454	56,733

Commented [HE1]: Does not match the IS now which says 1164

DATGANIAD CYFUNOL O'R SEFYLLFA ARIANNOL

	Nodiadau	Ar 31 Gorffennaf 2023		Ar 31 Gorffennaf 2022	
		Cyfunol £'000	Y Brifysgol £'000	Cyfunol £'000	Y Brifysgol £'000
Asedau anghyfredol					
Asedau sefydlog diriaethol	11	152,793	108,603	152,464	106,814
Asedau treftadaeth	12	6,241	6,205	6,205	6,205
Eiddo buddsoddi	13	4,025	3,250	3,519	2,519
Buddsoddiadau	14	724	-	807	-
		163,783	118,058	162,995	115,538
Asedau cyfredol					
Asedau a ddelir i'w gwerthu	11	1,957	1,957	1,957	1,957
Stoc	16	569	342	527	281
Symiau derbyniadwy drwy fasnach a symiau eraill	17	37,207	46,511	34,651	41,272
Buddsoddiadau	18	6,009	5,993	5,917	5,901
Arian parod a'r hyn sy'n cyfateb ag arian parod		44,826	22,758	59,527	37,758
		90,568	77,561	102,579	87,169
Llai: Credydwy'r: symiau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn	19	(74,644)	(74,644)	(68,854)	(65,875)
Asedau cyfredol/(rhwymedigaethau) net		15,924	2,917	33,725	21,294
Cyfanswm asedau llai rhwymedigaethau cyfredol		179,707	120,975	196,720	136,832
Credydwy'r: symiau sy'n ddyledus ar ôl mwy na blwyddyn	20	(30,533)	(30,331)	(32,529)	(32,366)
Darpariaethau					
Darpariaethau pensiwn	27	(33,226)	(33,226)	(47,813)	(38,775)
Darpariaethau eraill	21	(1,926)	(685)	(2,255)	(899)
Asedau net		114,022	56,733	114,123	64,792
Cronfeydd wrth Gefn Cyfyngedig					
Cronfa incwm and gwariant wrth gefn – cronfa gwaddol wrth gefn	22	10,120	9,664	10,296	9,843
Cronfeydd wrth Gefn Anghyfyngedig					
Cronfa incwm and gwariant wrth gefn - anghyfyngedig		80,806	32,615	80,600	40,495
Cronfa ailbriso wrth gefn		23,967	14,454	23,967	14,454
		114,893	56,733	114,863	64,792
Buddiant anllywodraethol	25	(871)	-	(740)	-
Cyfanswm Cronfeydd wrth gefn		114,022	56,733	114,123	64,792

Mae'r nodiadau a'r polisïau atodol ar dudalennau 49 i 90 yn ffurfio rhan o'r datganiadau ariannol hyn.

Cafodd y datganiadau ariannol eu cymeradwyo gan y Corff Llywodraethu ar 7 Chwefror 2024 a'u llofnodi ar ei ran ar y dyddiad hwnnw gan:

Emlyn Dole (Cadeirydd)

Yr Athro Elwen Evans KC (Is-Ganghellor)

DATGANIAD CYFUNOL O LIFAU ARIAN PAROD

	Nodiadau	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2023 £'000	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2022 £'000
Llif arian o weithgareddau gweithredol			
Diffyg ar gyfer y flwyddyn		(11, 278)	(16,373)
Addasiad ar gyfer eitemau nad ydynt yn arian parod			
Dibrisiant ac amhariadau	11	11,033	9,635
(Enillion)/Colledion ar werth marchnad buddsoddiadau		155	254
(Enillion)/Colledion ar eiddo buddsoddi	13	300	27
Colledion o ran ailbriso da byw	11	-	-
Gostyngiad/(cynnydd) yn y stoc	16	(42)	(40)
Gostyngiad/(cynnydd) o ran dyledwyr	17	(2,554)	(8,239)
Cynnydd/(gostyngiad) o ran credydwyr	19	7,603	5,306
Cynnydd/(gostyngiad) mewn darpariaethau eraill	21	(330)	(355)
Costau pensiwn llai cyfraniadau sy'n daladwy	27	(3, 410)	26,875
Treth a dalwyd yn ystod y flwyddyn		-	-
Cyfran o'r (gwarged)/diffyg gweithredu mewn cwmiau cyswllt a chyd-fentrau	14	-	-
Addasiad ar gyfer gweithgareddau buddsoddi neu gyllido			
Incwm o fuddsoddiad	6	(1,393)	(1,717)
Llog taladwy	8	1,507	1,639
Incwm grant cyfalaf		(1,063)	(1,050)
Elw o werthu asedau sefydlog		(41)	(232)
Gwaddol a gafwyd yn ystod y flwyddyn		-	1,343
Llif arian parod i mewn i/(allan o) weithgareddau gweithredu		487	17,073
Llifoedd arian o weithgareddau buddsoddi			
Enillion o werthu asedau sefydlog		42	3,521
Derbyniadau grant cyfalaf		1,063	1,050
Incwm o fuddsoddiad		1,393	820
Buddsoddiadau sy'n asedau anghyfredol newydd		(11,648)	(14,185)
Taliadau a wnaed i gaffael asedau sefydlog		(9,150)	(8,793)
Llifoedd arian o weithgareddau ariannu			
Elfen llog taliadau rhent les cyllid		(54)	(54)
Llog a dalwyd		(1,416)	(1,714)
Lesoedd cyllido newydd		500	586
Ad-dalu benthyciadau		(4,181)	(2,000)
Elfen cyfalaf net taliadau rhent les cyllid		(889)	(426)
		(6,040)	(3,608)
Cynnydd/(gostyngiad) mewn arian parod a'r hyn sy'n cyfateb ag arian parod yn ystod y flwyddyn		(14,701)	4,671
Arian parod a'r hyn sy'n cyfateb ag arian parod ar ddechrau'r flwyddyn		59,527	27,048
Arian parod a'r hyn sy'n cyfateb ag arian parod ar ddiwedd y flwyddyn		44,826	59,527

Nodyn 1: DATGANIAD O'R POLISIÂU CYFRIFYDDU AR GYFER Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN AR 31 GORFFENNAF 2023

- a. **Sail paratoi**
- Paratowyd y datganiadau ariannol hyn yn unol â'r Datganiad o'r Arfer a Argymhellir (SORP): Cyfrifyddu ar gyfer Addysg Bellach ac Uwch 2019, ac yn unol â'r Safonau Adrodd Ariannol (FRS 102).
- Mae'r Brifysgol yn endid budd cyhoeddus ac felly mae wedi cymhwyso'r gofyniad budd cyhoeddus perthnasol, sef FRS 102. Paratwir y datganiadau ariannol yn unol â'r confensiwn cost hanesyddol, ac eithrio mewn perthynas ag eiddo buddsoddi, buddsoddiadau sy'n asedau cyfredol ac offerynnau ariannol deilliadol sy'n cael eu cario ar werth teg.
- b. **Sail cyfuno**
- Mae'r datganiadau ariannol cyfunol yn cynnwys y Brifysgol a'i holl is-gwmnïau ar gyfer y flwyddyn ariannol hyd ar 31 Gorffennaf 2021, sy'n cynnwys Coleg Sir Gâr a Choleg Ceredigion. Caiff trafodiadau o fewn endidau eu dileu'n llwyr wrth gyfuno.
- Nid yw'r datganiadau ariannol cyfunol yn cynnwys incwm a gwariant Undeb y Myfyrwyr am nad oes gan y Brifysgol reolaeth na dylanwad llywodraethol ar y broses o reoli polisi, na dylanwad llywodraethol ar benderfyniadau polisi.
- Gwneir cyfrif am gwmnïau cysylltiedig a mentrau ar y cyd trwy ddefnyddio'r dull ecwiti.
- Mae'r rhiant-gwmni yn cael ei gynnwys yn y datganiadau ariannol cyfunol, ac fe'i hystyrir yn endid cymwys o dan FRS 102, paragraffau 1.8 i 1.12. Cymhwyswyd yr esemptiadau canlynol sydd ar gael o dan FRS 102 mewn perthynas â datgeliadau penodol ar gyfer datganiadau ariannol y rhiant-gwmni:
- Nid oes yr un Datganiad Llif Arian ar wahân gyda nodiadau perthnasol wedi'i gynnwys ar gyfer y rhiant-gwmni;
 - Nid yw iawndal i Bersonél Rheoli Allweddol wedi cael ei gynnwys am yr eilwaith; ac
 - Nid yw'r datgeliadau sy'n ofynnol gan faterion FRS 102.11 Offerynnau Ariannol Sylfaenol ac FRS 102.12 Offeryn Ariannol Arall mewn perthynas ag offerynnau ariannol yn dod o fewn rheolau cyfrifyddu gwerth teg paragraff 36(4) o Atodiad 1.
- c. **Busnes Hyfyw**
- Nodir gweithgareddau'r Brifysgol a'i his-gwmnïau, ynghyd â'r ffactorau sy'n debygol o effeithio ar ei datblygiad a'i pherfformiad yn y dyfodol, yn yr adolygiad Gweithredol ac Ariannol. Cyflwynir sefyllfa ariannol y Brifysgol a'i his-gwmnïau, ei llif arian, ei hylifedd a'i benthyciadau, yn y Datganiadau Ariannol a'r Nodiadau ategol.
- Paratwir y datganiadau ariannol ar sail busnes hyfyw sydd, ym marn yr uwch-reolwyr a'r Cyngor, yn briodol am y rhesymau canlynol.
- Ar ôl addasu ar gyfer addasiadau nad ydynt yn arian parod mewn perthynas â darpariaethau pensiwn o £3.4 miliwn ac eitemau eraill nad ydynt yn rhai craidd (fel y nodir ar dudalen 20), mae'r Brifysgol wedi cofnodi diffyg yn ystod y flwyddyn o £9.2 miliwn. Hefyd cofnodwyd llif arian negyddol cyn gwariant cyfalaf o £4.7. Mae'r gyllideb ar gyfer 2023/2024 yn targedu gwarged o £5.0 miliwn cyn gwerthu tir a mewnlif arian gweithredol positif o £12.9miliwn sydd ar ôl gweithgarwch cyfalaf yn arwain at lif arian negyddol o £2.9m. Yn dilyn cylch derbyn myfyrwyr yr hydref mae ailragolwg o'r sefyllfa ar gyfer y flwyddyn wedi'i lunio sy'n lleihau'r all-llif arian parod net i £1m ar gyfer y flwyddyn. O ganlyniad i hyn, mae'r uwch-reolwyr a'r Cyngor yn fodlon fod y Brifysgol mewn sefyllfa foddhaol i gwblhau ei rhaglen cyfalaf gyfredol yn ystod 2023/2024 gyda'r Brifysgol mewn sefyllfa i ddychweld i sefyllfa o warged a chynhyrchu arian parod o 2024/2025 wrth i fuddion y gwariant cyfalaf gael eu gwireddu.
- Fel y nodir ar dudalen 20 o'r adolygiad ariannol, mae'r diffyg o £11.3 miliwn a adroddwyd ar gyfer y flwyddyn yn seiliedig ar ddiffyg gwaelodol o £13.6 miliwn, sy'n cynrychioli dirywiad o sefyllfa weithredu'r Brifysgol a'r Grŵp yn y flwyddyn flaenorol pan adroddwyd gwarged gwaelodol o £8.6 miliwn. Mae rheolwyr y Brifysgol wedi canfod y rhesymau am y diffyg yn ystod y flwyddyn ac wedi rhoi cynlluniau gweithredu ar waith i sicrhau bod gwariant yn unol â lefelau incwm ar gyfer cyfnodau yn y dyfodol. Wrth bennu hyn mae'r rheolwyr yn nodi er bod incwm wedi tyfu yn y flwyddyn o 2021/2022 ni lwyddwyd i gwrrdd â'r twf incwm disgwyliedig o'r gyllideb. Cododd costau cyflogau i 53% o incwm y flwyddyn, yr ysgogwr sylweddol o ran cynnydd gwariant. Mae'r lefel hon yn unol â'r sector a theimlir ei bod yn briodol i'r lefelau incwm disgwyliedig yn 2023/2024. Cyflwynwyd camau gweithredu i leihau gwariant nad yw'n gyflogau tua diwedd y flwyddyn ac ni welwyd effaith sylweddol yn ystod 2022/2023, caiff budd ymarferion rheoli costau ei wireddu yn ystod 2023/2024, gan helpu i wyrddio sefyllfa'r diffyg o'r flwyddyn hyd at fis Gorffennaf 2023

Nodyn 1: DATGANIAD O'R POLISIÂU CYFRIFYDDU AR GYFER Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN AR 31 GORFFENNAF 2023

Ystyrir bod y lefel incwm a'r sylfaen costau cyfredol yn gynaliadwy, gyda'r gyllideb ar gyfer 2022/2023 yn dangos twf pellach yn yr incwm ac yn ei berfformiad o ran enillion cyn llog, trethi, dibrisiant ac amorteiddio.

Yn rhan o broses y gyllideb, mae'r Brifysgol wedi symud i sefyllfa o osod targedau rhwng 10% a 15% ar gyfer enillion cyn llog, trethi, dibrisiant ac amorteiddio, cynhyrchu llif arian o £10 miliwn cyn gweithgareddau gwariant cyfalaf a chyllido, a chymhareb cyflogau i incwm sy'n llai na 55%. Mae'r targedau hyn yn bwydo cynllun ariannol strategol sy'n adeiladu ar y mentrau newydd llwyddiannus a roddwyd ar waith yn ystod y blynyddoedd diwethaf, gan gynyddu'r gwarged ar y gweithgareddau craidd a darparu gwargedion arian parod yn sgil gweithrediadau. Mae i'r cynllun ariannol strategol dair rhan allweddol: Mae'r rhain fel a ganlyn:

1. Cydnabod effaith ffactorau demograffig a disgwyliadau newidiol ar y farchnad, ac ailstrwythuro sylfaen y costau darparu o ganlyniad. Mae hyn eisoes wedi cael ei gyflawni'n sylweddol wrth i gynlluniau aildrefnu ac ailstrwythuro gael eu gweithredu ledled campysau De Cymru yn y flwyddyn ariannol gyfredol;
2. Cydnabod yr angen a'r galw am fodelau dysgu mwy hyblyg, ac anghenion a disgwyliadau'r oedolion hynny nad ydynt mewn Addysg Uwch a Phellach ar hyn o bryd ac a nodwyd yn adolygiad Augar, a datblygu modelau darparu i fynd i'r afael â hyn. Mae'r Brifysgol wedi sefydlu Canolfannau Dysgu anhraddodiadol yn Ne Cymru, Llundain a Birmingham ac iddynt fodelau darparu newydd, ac mae nifer y myfyrwyr yn cynyddu'n sylweddol yn y canolfannau hyn;
3. Cydnabod galw cynyddol sefydliadau addysg rhyngwladol am bresenoldeb ym marchnad addysg uwch y DU, a meithrin cynghreiriau a phartneriaethau strategol i gynyddu nifer y myfyrwyr a'r incwm yn y maes hwn.

Roedd y Brifysgol a'i his-gwmnïau wedi paratoi rhagolygon ariannol pum mlynedd yn rhan o broses gyllidebol 2023/2024, sy'n sicrhau gwargedion a llif arian positif ym mhob blwyddyn yn seiliedig ar y cynlluniau uchod. Maent hefyd wedi ystyried senarios amgen o ran "gwendidau" pe na chyflawnir y cynlluniau hyn, ynghyd â'r camau lliniaru amgen a fyddai'n ofynnol o ganlyniad. Mae'r perfformiad cynnar yn 2023/2024 yn cyd-fynd â disgwyliadau cyffredinol y gyllideb ar gyfer y cyfnod, cynhaliwyd ymarfer ailragolwg yn dilyn derbyn myfyrwyr yn yr hydref sydd wedi cynhyrchu cynllun busnes i sicrhau gwarged ar gyfer y flwyddyn. Mae gan y Brifysgol nifer o fesurau lliniaru a chyfleoedd incwm y gellir eu gweithredu os bydd y broses recriwtio a'r perfformiad yn ystod y flwyddyn yn gwyro oddi wrth y sefyllfa hon.

Caiff y rhagolygon eu gwneud gyda rhagdybiaeth waelodol o gefnogaeth barhaus gan y bancwyr drwy ddarparu'r cyfleuster benthycu. Adnewyddodd y Grŵp ei gyfleuster benthyciad tymor gydag HSBC am gyfnod o 5 mlynedd hyd at fis Ebrill 2029 ar 31 Ionawr 2024. Fel rhan o'r adnewyddu hwn, mae'r Brifysgol wedi cytuno ar gyfmodau wedi'u diweddarau ac mae'n ymgymryd â rhagolygon i gyflawni'r rhwymedigaethau cyfmod diwygiedig drwy gydol y cyfnod busnes hyfyw, hyd yn oed wrth ystyried y profion straen a sensitifrwyd.

Caiff cyfmodau bancio y Grŵp i'r HSBC eu profi ar sail chwarterol ar 31 Hydref, 31 Ionawr, 30 Ebrill a 31 Gorffennaf.

Mae'r rhagolygon y cyfeirir atynt uchod yn dangos y bydd y Brifysgol a'i his-gwmnïau yn cydymffurfio â phob cyfmod yn ystod y cyfnod asesu ar gyfer y senarios "achos sylfaenol" ac "achos â gwendidau a chamau lliniaru", fel ei gilydd.

O ganlyniad, mae'r Cyngor yn hyderus y bydd gan y Grŵp a'r rhiant-Brifysgol ddigon o gyllid i barhau i gyflawni eu rhwymedigaethau pan fyddant yn dod yn ddyledus, a hynny am o leiaf 12 mis o ddyddiad cymeradwyo'r datganiadau ariannol, ac felly maent wedi paratoi'r datganiadau ariannol ar sail busnes hyfyw.

Nodyn 1: DATGANIAD O'R POLISIÂU CYFRIFYDDU AR GYFER Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN AR 31 GORFFENNAF 2023**d. Cydnabod incwm**

Caiff incwm o werthu nwyddau neu wasanaethau ei gredydu i'r Datganiad Cyfunol a Datganiad y Brifysgol o Incwm Cynhwysfawr pan fydd y nwyddau neu wasanaethau yn cael eu cyflenwi i'r cwsmeriaid allanol neu pan fydd telerau'r contract wedi cael eu bodloni.

Caiff incwm ffioedd ei ddatgan heb gynnwys unrhyw wariant nad yw'n ddisgownt, a'i gredydu i'r Datganiad Cyfunol a Datganiad y Brifysgol o Incwm Cynhwysfawr dros y cyfnod pan fydd y myfyrwyr yn astudio. Pan fydd swm y ffi dysgu yn cael ei leihau, trwy ddisgownt am dalu'n brydlon, dangosir yr incwm derbyniadwy heb y disgownt. Gwneir cyfrif am ffwsariaethau ac ysgoloriaethau yn eu crynswth ar ffurf gwariant, ac ni chânt eu tynnu o'r incwm.

Caiff incwm o ddarparu llety ei gredydu i'r Datganiad Cyfunol a Datganiad y Brifysgol o Incwm Cynhwysfawr dros y cyfnod y mae'r llety dan gontract. Cyhoeddir contractau llety yn flynyddol. Caiff bondiau a ddelir mewn perthynas â llety eu dal yn y Fantolen Gyfunol a Mantolen y Brifysgol, a'u had-dalu i'r myfyrwyr ar ddiwedd pob blwyddyn academaidd ar yr amod bod telerau contract y llety wedi cael eu bodloni. Caiff unrhyw fond y mae'r Brifysgol yn dal gafael arno ei gredydu i'r Datganiad Cyfunol a Datganiad y Brifysgol o Incwm Cynhwysfawr ar ddiwedd cyfnod contract y llety, a hynny ar ffurf eitem o incwm.

Caiff incwm o fuddsoddiad ei gredydu i'r Datganiad Cyfunol a Datganiad y Brifysgol o Incwm Cynhwysfawr ar sail swm sy'n dderbyniadwy.

Caiff cyllid y mae'r Brifysgol yn ei gael a'i ddosbarthu, yn ei rôl o fod yn asiant talu ar ran corff cyllido, eu heithrio o incwm a gwariant y Brifysgol pan fo'r Brifysgol yn agored i risg fach iawn neu'n cael budd economaidd bach iawn mewn perthynas â'r trafodiad.

Cyllid Grant

Caiff grantiau'r llywodraeth, yn cynnwys: grant bloc y cyngor cyllido; grantiau ymchwil o ffynonellau'r llywodraeth; a grantiau (yn cynnwys grantiau ymchwil) o ffynonellau anlywodraethol, eu cydnabod ar ffurf incwm pan fydd gan y Brifysgol hawl i'r incwm, a phan fydd yr amodau sy'n gysylltiedig â pherfformiad wedi cael eu bodloni.

Rhoddion a Gwaddolion

Mae trafodiadau digyfnewid heb amodau cysylltiedig â pherfformiad yn rhoddion neu'n waddolion. Caiff rhoddion a gwaddolion sydd â chyfyngiadau wedi'u gosod gan y rhoddwr eu cydnabod yn yr incwm pan fydd gan y Brifysgol hawl i'r cyllid. Caiff incwm ei gadw yn y gronfa wrth gefn gyfyngedig hyd nes y bydd yn cael ei ddefnyddio yn unol â'r cyfryw gyfyngiadau; bryd hynny, caiff yr incwm ei ryddhau i'r cronfeydd wrth gefn cyffredinol trwy drosglwyddiad wrth gefn.

Caiff rhoddion heb unrhyw gyfyngiadau eu cydnabod yn yr incwm pan fydd gan y Brifysgol hawl i'r cronfeydd hyn.

Caiff incwm o fuddsoddiad ac arbrisiant gwaddolion eu cofnodi yn yr incwm yn y flwyddyn y deuant i law, a hynny ar ffurf naill ai incwm cyfyngedig neu incwm anghyfyngedig, yn unol â'r telerau neu gyfyngiadau eraill sy'n berthnasol i'r gronfa waddol unigol.

Ceir pedwar prif fath o roddion a gwaddolion yn y cronfeydd wrth gefn::

1. Rhoddion cyfyngedig – mae'r rhoddwr wedi nodi bod yn rhaid i'r rhodd gael ei defnyddio ar gyfer amcan penodol.
2. Gwaddolion parhaol anghyfyngedig – mae'r rhoddwr wedi nodi bod y gronfa i gael ei buddsoddi'n barhaol i gynhyrchu ffrwd incwm er budd cyffredinol y Brifysgol.
3. Gwaddolion gwariadwy cyfyngedig – mae'r rhoddwr wedi nodi amcan penodol heblaw am brynu neu adeiladu asedau sefydlog diriaethol, ac mae gan y Brifysgol y pŵer i ddefnyddio'r cyfalaf.
4. Gwaddolion parhaol cyfyngedig – mae'r rhoddwr wedi nodi bod y gronfa i gael ei buddsoddi'n barhaol i gynhyrchu ffrwd incwm i'w defnyddio ar gyfer amcan penodol.

Grantiau Cyfalaf

Caiff grantiau cyfalaf eu cofnodi yn yr incwm pan fydd y Brifysgol wedi bodloni unrhyw amodau sy'n gysylltiedig â pherfformiad, ac felly â hawl iddo.

Nodyn 1: DATGANIAD O'R POLISIÂU CYFRIFYDDU AR GYFER Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN AR 31 GORFFENNAF 2023**e. Cyfrifyddu ar gyfer buddion ymddeol**

Ceir pum prif gynllun pensiwn i staff y Brifysgol; mae un o'r cynlluniau hyn, sef Cynllun Blwydd-daliadau y Prifysgolion (USS), yn agored i aelodau newydd. Mae'r pedwar arall, sef y Cynllun Pensiwn Athrawon, dau gynllun llywodraeth leol (Abertawe a Dyfed), a Chynllun Pensiwn a Sicrwydd Prifysgol Cymru Llanbedr Pont Steffan, ynghau i aelodau newydd o'r Brifysgol. Mae'r cynlluniau llywodraeth leol ar gyfer Coleg Sir Gâr a Choleg Ceredigion yn parhau'n agored i aelodau newydd. Mae'r cynlluniau'n gynlluniau â buddion wedi'u diffinio a ariennir yn allanol. Caiff pob cr onfa ei phrisio bob tair blynedd gan actiwariad annibynnol â chymwysterau proffesiynol.

Mae'r USS a'r Cynllun Pensiwn Athrawon yn gynlluniau amlgyflogwr, ac nid yw'n bosibl adnabod yr asedau a'r rhwymedigaethau ynddynt sy'n berthnasol i aelodau'r Brifysgol o ganlyniad i natur ar y cyd y cynlluniau. Felly gwneir cyfrif am y cynlluniau ar ffurf cynlluniau buddion ymddeol â chyfraniadau wedi'u diffinio. Caiff rhwymedigaeth ei chofnodi mewn darpariaethau ar gyfer unrhyw ymrwymiad dan gontract i ariannu diffygion yn y gorffennol yng nghynllun yr USS.

Cynllun â Chyfraniadau Wedi'u Diffinio

Mae cynllun â chyfraniadau wedi'u diffinio yn gynllun buddion ôl-gyflogaeth lle mae'r cwmni'n talu cyfraniadau sefydlog i mewn i endid ar wahân, a lle na fydd dan rhwymedigaeth gyfreithiol neu ddeongliadol i dalu symiau pellach. Caiff rhwymedigaethau ar gyfer cyfraniadau i gynlluniau pensiwn â chyfraniadau wedi'u diffinio eu cydnabod fel traul yn y datganiad incwm yn y cyfnodau pan fydd cyflogaeth yn rhoi gwasanaeth.

Cynlluniau Amlgyflogwr

Pan na all y Sefydliad adnabod ei gyfran o'r rhwymedigaethau ac asedau gwaelodol mewn cynllun amlgyflogwr yn gyson ac mewn modd rhesymol, mae'n cyfrifyddu fel petai'r cynllun yn gynllun cyfraniadau wedi'u diffinio.

Pan fydd Sefydliad wedi ymrwymo i gytundeb â chynllun amlgyflogwr o'r fath, sy'n pennu'r modd y bydd y Sefydliad yn cyfrannu ar gynllun adfer diffyg, mae'r Sefydliad yn cydnabod atebolrwydd am y cyfraniadau sy'n daladwy yn sgil y cytundeb, a hynny i'r graddau y maent yn berthnasol i'r diffyg, a chydabyddir y gost ganlyniadol yn y gwariant.

Cynllun â Buddion Wedi'u Diffinio

Mae cynlluniau â buddion wedi'u diffinio yn gynlluniau ôl-gyflogaeth heblaw am gynlluniau â chyfraniadau wedi'u diffinio. O dan gynlluniau â buddion wedi'u diffinio, mae'n rhaid i'r Brifysgol ddarparu'r buddion y cytunwyd arnynt i'r cyflogaeth cyfredol a chyflogaeth blaenorol, a chaiff y risg actiwaraidd (y bydd y buddion yn costio mwy neu lai na'r disgwyl) a'r risg buddsoddi (y bydd yr enillion o asedau a neilltuwyd i ariannu'r buddion yn wahanol i'r disgwyl) eu hysgwyddo, yn gyffredinol, gan y Brifysgol. Dylai'r Grŵp gydnabod atebolrwydd am ei rhwymedigaethau o dan gynlluniau â buddion wedi'u diffinio nad ydynt yn cynnwys asedau'r cynllun. Mae'r rhwymedigaeth hon o ran y buddion wedi'u diffinio net yn cael ei mesur fel amcangyfrif o swm y buddion y mae'r cyflogwyr wedi'i ennill yn gyfnewid am eu gwasanaeth yn y cyfnod cyfredol ac mewn cyfnodau blaenorol, wedi'i ddisgowntio i bennu ei werth presennol, llai gwerth teg (ar bris cynnig) asedau'r cynllun. Gwneir y cyfrifiad gan actiwari cymwysedig yn defnyddio'r dull credyd unedau rhagamcanol. Pan fydd canlyniad y cyfrifiad yn ased net, caiff y gydnabyddiaeth o'r ased ei chyfyngu i'r graddau y gall y Brifysgol adfer y gwarged naill ai trwy ostwng cyfraniadau yn y dyfodol neu drwy wneud ad-daliadau o'r cynllun.

f. Buddion cyflogaeth

Cydnabyddir buddion cyflogaeth byrdymor, megis cyflogau ac absenoldebau a ddigolledir, fel cost yn y flwyddyn y mae'r cyflogaeth yn rhoi gwasanaeth i'r Brifysgol. Caiff unrhyw fuddion nas defnyddir eu cronni a'u mesur fel y swm ychwanegol y mae'r Brifysgol yn disgwyl ei dalu o ganlyniad i'r hawl nas defnyddiwyd.

g. Lesoedd Cyllid

Caiff lesioedd lle mae'r Brifysgol yn ysgwyddo, yn sylweddol, holl risgiau a buddion perchnogaeth o'r ased ar les, eu dosbarthu'n lesioedd cyllid. Caiff asedau ar les a gafwyd trwy les cyllid, ynghyd â rhwymedigaethau cyfatebol y les, eu cydnabod i gychwyn yn ôl swm sy'n hafal i'r isaf o'u gwerth teg a gwerth presennol isafswm y les ar ddechrau'r les.

Caiff isafsymiau'r les eu rhannu rhwng cost y cyllid a'r gostyngiad yn y rhwymedigaeth sydd i'w dalu. Caiff cost y cyllid ei ddosrannu i bob cyfnod yn ystod cyfnod y les fel ei fod yn cynhyrchu cyfradd llog gyfnodol gyson ar falans y rhwymedigaeth sy'n weddill.

Nodyn 1: DATGANIAD O'R POLISIÂU CYFRIFYDDU AR GYFER Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN AR 31 GORFFENNAF 2023**h. Lesoedd Gweithredol**

Codir tâl am gostau mewn perthynas â lesioedd gweithredu ar sail llinell syth dros gyfnod y les. Caiff premiymau neu gymelliadau unrhyw lesioedd eu gwasgaru dros gyfnod gofynnol y les.

i. Arian Tramor

Yr arian cyfred gweithredol yw £ Sterling. Caiff trafodiadau ar ffurf arian tramor eu trosi'n £ Sterling ar y cyfraddau cyfnewid tramor sy'n berthnasol ar ddyddiad y trafodiad. Caiff asedau a rhwymedigaethau ariannol a ddelir ar ffurf arian cyfred tramor ar ddyddiad y fantolen eu trosi'n arian cyfred gweithredol ar y cyfraddau cyfnewid tramor sy'n berthnasol ar y dyddiad hwnnw. Caiff gwahaniaethau o ran cyfnewid arian tramor a ddaw i'r amlwg wrth droi eu cydnabod yn y Gwarged neu'r Diffyg. Caiff asedau a rhwymedigaethau anariannol a fesurir yn nhermau cost hanesyddol mewn arian cyfred tramor eu trosi gan ddefnyddio'r gyfradd gyfnewid sy'n weithredol ar ddyddiad y trafodiad. Caiff asedau a rhwymedigaethau anariannol a ddelir ar ffurf arian tramor, ac a nodir ar werth teg, eu haildrosi'n arian cyfred gweithredol ar y cyfraddau cyfnewid tramor sy'n berthnasol ar y dyddiad y pennwyd y gwerth teg.

j. Asedau sefydlog

Caiff asedau sefydlog eu datgan yn ôl y gost/y gost dybiedig llai dibrisiant cronedig a cholledion cronedig o ganlyniad i amhariad. Caiff eitemau asedau sefydlog penodol a ailbrisiwyd yn ôl gwerth teg ar y dyddiad y pontiwyd i'r Datganiad o'r Arfer a Argymhellir ar gyfer AB ac AU 2019, neu cyn y dyddiad hwnnw, eu mesur ar sail cost dybiedig, sef y swm newydd ar ddyddiad yr ailbrisiad hwnnw. Lle bo gan rannau o asedau sefydlog oesoedd buddiol gwahanol, gwneir cyfrif amdanynt ar ffurf eitemau o asedau sefydlog ar wahân.

Tir ac Adeiladau

Caiff costau yr eir iddynt mewn perthynas â thir ac adeiladau ar ôl eu prynu neu eu hadeiladu i gychwyn, a chyn iddynt gael eu priso, eu cyfalafu i'r graddau y maent yn cynyddu'r buddion disgwylidig i'r Brifysgol yn y dyfodol. Ni chaiff tir rhydd-ddaliadol ei ddibrisio gan yr ystyrir bod iddo oes fuddiol amhenodol. Caiff adeiladau rhydd-ddaliadol eu dibrisio ar sail llinell syth dros eu hoes fuddiol ddisgwylidig, fel a ganlyn:

Adeiladau academiaidd	50 mlynedd
Preswylfeydd	30 mlynedd
Labordai a darlithfeydd	30 mlynedd
Gwaith adnewyddu	20 mlynedd

Codir blwyddyn lawn o ddibrisiant yn ystod y flwyddyn gaffael
Ni chodir tâl am ddibrisiant ar asedau tra eu bod yn cael eu hadeiladu

Cyfarpar

Caiff cyfarpar, yn cynnwys cyfrifiadurol a meddalwedd, sy'n costio llai na'r de minimus o £5,000 fesul eitem unigol neu grŵp o eitemau, ei ddileu yn y flwyddyn y caiff ei brynu. Caiff pob cyfarpar arall ei gyfalafu.

Nodir cyfarpar wedi'i gyfalafu yn ôl y gost, a chaiff ei ddibrisio dros ei oes fuddiol ddisgwylidig, fel a ganlyn:

Cyfarpar cyfrifiadurol	4 blynedd
Cyfarpar a brynwyd ar gyfer prosiectau ymchwil penodol	3-5 mlynedd
Cyfarpar arall	10 mlynedd
Cerbydau modur	4 blynedd

Codir blwyddyn lawn o ddibrisiant yn ystod y flwyddyn gaffael
Caiff dulliau dibrisio, oesoedd buddiol a gwerthoedd gweddillol eu hadolygu ar y dyddiad y caiff pob Mantolen ei pharatoi.

Costau benthyca

Caiff costau benthyca sydd i'w priodoli'n uniongyrchol i brynu, adeiladu neu gynhyrchu ased gymwys eu cyfalafu.

Nodyn 1: DATGANIAD O'R POLISIÂU CYFRIFYDDU AR GYFER Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN AR 31 GORFFENNAF 2023

k. Asedau treftadaeth

Mae gweithiau celf ac arteffactau gwerthfawr eraill sy'n werth mwy na £25,000 wedi'u cyfalafu a'u cydnabod ar gost neu werth y caffaeliad, lle gellir yn rhesymol gael cost neu brisiad o'r fath.

Caiff Gweithiau Celf eu cynnwys yn ôl y costau yr aed iddynt o 1 Ebrill 1981 neu yn ôl ailbrisiad dilynol. Cynhaliwyd y prisiad diweddaraf o asedau treftadaeth ar 31 Gorffennaf 2014 at ddibenion yswiriant. Nododd y prisiad hwn fod y gwerth wedi cynyddu, fodd bynnag ni chydnyddwyd unrhyw enillion at ddibenion cyfrifyddu.

Ni chaiff asedau treftadaeth eu dibrisio am fod eu hoesoedd economaidd hir a'u gwerth gweddillol uchel yn golygu na fyddai unrhyw ddibrisiant yn berthnasol.

l. Eiddo buddsoddi

Eiddo buddsoddi yw tir ac adeiladau a ddeler ar gyfer incwm rhent neu arbrisiant cyfalaf yn hytrach nag ar gyfer eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau.

Caiff eiddo buddsoddi eu mesur yn ôl y gost i gychwyn, ac yn dilyn hynny yn ôl gwerth teg, gyda'r symudiadau'n cael eu cydnabod yn y Datganiad Cyfunol a Datganiad y Brifysgol o Incwm Cynhwysfawr. Ni chaiff eiddo eu dibrisio ond cânt eu hailbriso neu eu hadolygu yn flynyddol, yn unol â chyflwr y farchnad ar 31 Gorffennaf bob blwyddyn.

Cynhelir yr adolygiad o werth teg eiddo buddsoddi gan Savills

m. Buddsoddiadau

Delir buddsoddiadau anghyfredol ar y Fantolen ar gost wedi'i hamorteiddio llai amhariad.

Caiff buddsoddiadau mewn endidau a reolir ar y cyd, cwmnïau cyswllt ac is-gwmnïau eu cario ar gost llai amhariad yng nghyfrifon y Brifysgol.

Delir buddsoddiadau sy'n asedau cyfredol ar werth teg, gyda symudiadau'n cael eu cydnabod yn y Datganiad Cyfunol a Datganiad y Brifysgol o Incwm Cynhwysfawr.

n. Stoc

Delir stoc ar yr isaf o ran y gost a'r gwerth dichonadwy net. Mae'r gost yn cynrychioli pris y stoc ar yr anfoneb.

o. Offerynnau Ariannol

Dyledwyr/credydwyr masnach a dyledwyr/credydwyr eraill

Cydnabyddir dyledwyr a chredydwyr masnach a dyledwyr a chredydwyr eraill i gychwyn ar bris y trafodiad heb gynnwys costau'r trafodiad y gelir eu priodoli. Yn dilyn cydnabyddiaeth gychwynnol, cânt eu mesur ar gostau wedi'u hamorteiddio llai unrhyw golledion o ganlyniad i amhariad yn achos dyledwyr masnach.

Benthyciadau sy'n ddarostyngedig i log

Caiff benthyciadau sy'n ddarostyngedig i log, heblaw am fenthyciadau rhatach endidau budd cyhoeddus, eu cydnabod i gychwyn ar werth presennol taliadau yn y dyfodol wedi'u disgowntio yn ôl cyfradd llog y farchnad. Yn dilyn cydnabyddiaeth gychwynnol, nodir benthyciadau sy'n ddarostyngedig i log ar gost wedi'i hamorteiddio, a hynny gan ddefnyddio'r dull llog effeithiol, llai unrhyw golledion o ganlyniad i amhariad.

Caiff benthyciadau rhatach eu cydnabod i gychwyn yn ôl y swm a gafwyd neu a dalwyd, a'u mesur wedi hynny yn ôl cost, ynghyd ag unrhyw log cronedig sy'n daladwy neu'n dderbyniadwy.

Arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod

Mae arian parod yn cynnwys arian mewn llaw ac adneuon sy'n ad-daladwy ar gais. Mae adneuon yn ad-daladwy ar gais os ydynt ar gael yn ymarferol cyn pen 24 awr heb gosb. Mae'r hyn sy'n cyfateb i arian parod yn fuddsoddiadau byrdymor, hylifol iawn sy'n rhwydd eu trawsnewid yn symiau hysbys o arian parod heb fawr ddim risg y byddant yn newid eu gwerth.

Nodyn 1: DATGANIAD O'R POLISIÂU CYFRIFYDDU AR GYFER Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN AR 31 GORFFENNAF 2023

Offer ariannol deilliannol

Caiff offer ariannol deilliannol eu cydnabod ar werth teg. Caiff yr enillion neu'r colledion wrth aifsesur yn ôl gwerth teg eu cydnabod ar unwaith yn yr incwm neu'r gwariant.

p. Darpariaethau, rhwymedigaethau digwyddiadol ac asedau digwyddiadol

Caiff darpariaethau eu cydnabod yn y datganiadau ariannol pan fydd y canlynol yn wir:

- (a) mae gan y Brifysgol rwymedigaeth bresennol (gyfreithiol neu ddeongliadol) o ganlyniad i ddigwyddiad yn y gorffennol;
- (b) mae'n debygol y bydd all-lif o fuddiannau economaidd yn ofynnol i setlo'r rhwymedigaeth;
- (c) gellir gwneud amcangyfrif dibynadwy o swm y rhwymedigaeth.

Pennir y swm a gydnabyddir yn ddarpariaeth trwy ddisgowntio'r llif arian disgwylidig yn y dyfodol ar gyfradd cyn treth sy'n adlewyrchu risgiau sy'n benodol i'r rhwymedigaeth.

Mae rhwymedigaeth ddigwyddiadol yn codi yn sgil digwyddiad yn y gorffennol sy'n rhoi ymrwymiad posibl ar y Brifysgol, a bydd ei fodolaeth ddim ond yn cael ei chadarnhau yn sgil digwyddiadau ansicr yn y dyfodol, neu beidio, nad ydynt o dan reolaeth lwyr y Brifysgol.

Mae rhwymedigaethau digwyddiadol hefyd yn codi mewn amgylchiadau lle byddai darpariaeth yn cael ei gwneud fel arall, ond nid yw'n debygol y bydd all-lif o adnoddau yn ofynnol, neu ni all swm yr ymrwymiad gael ei fesur mewn modd dibynadwy.

Mae ased digwyddiadol yn codi yn sgil digwyddiad sy'n rhoi ased tebygol i'r Brifysgol, a bydd ei fodolaeth ddim ond yn cael ei gadarnhau yn sgil digwyddiadau ansicr yn y dyfodol, neu beidio, nad ydynt o dan reolaeth lwyr y Brifysgol.

Ni chydabyddir asedau na rhwymedigaethau digwyddiadol yn y Fantolen, ond cânt eu datgelu yn y nodiadau.

q. Cyfrifyddu ar gyfer mentrau ar y cyd a chwmnïau cyswllt

Mae'r Brifysgol yn gwneud cyfrif am ei rhan mewn mentrau ar y cyd a chwmnïau cyswllt trwy ddefnyddio'r dull ecwiti.

Mae'r Brifysgol yn gwneud cyfrif am ei chyfran o'r trafodiadau o fentrau ar y cyd ac asedau a reolir ar y cyd yn y Datganiad Cyfunol a Datganiad y Brifysgol o Incwm Cynhwysfawr

r. Trethiant

Mae'r Brifysgol yn elusen eithriedig mewn perthynas ag ystyr Rhan 3 o Ddeddf Elusennau 2011. Felly mae'n elusen mewn perthynas ag ystyr Paragraff 1 o atodlen 6 i Ddeddf Cyllid 2010 ac, oherwydd hyn, gall y Brifysgol gael ei heithrio o dalu treth mewn perthynas ag incwm neu enillion cyfalaf a geir mewn categorïau a gwmpesir gan adran 478-488 o Ddeddf Treth Gorfforaeth 2010 neu adran 256 o Ddeddf Trethu Enillion Trethadwy 1992, a hynny i'r graddau y mae incwm neu enillion o'r fath yn cael eu cymhwyso at ddibenion elusennol yn unig.

Nid yw'r Brifysgol yn destun eithriad tebyg mewn perthynas â Threth ar Werth. Caiff TAW anadferadwy ar fewnbynnau ei chynnwys yng nghostau mewnbynnau o'r fath. Caiff unrhyw TAW anadferadwy a ddyrennir i asedau sefydlog ei chynnwys yn eu costau.

Mae nifer o is-gwmnïau'r Brifysgol yn ddarostyngedig i Dreth Gorfforaeth yn yr un modd ag y mae unrhyw sefydliad masnachol arall.

Darperir treth ohiriedig yn llawn ar wahaniaethau o ran amseru sy'n arwain at rwymedigaeth ar ddyddiad y fantolen i dalu rhagor o dreth, neu hawl i dalu llai o dreth, yn y dyfodol, ar y cyfraddau y disgwylir y byddant yn berthnasol pan ddeuant i fodolaeth yn seiliedig ar y gyfraith a'r cyfraddau presennol. Mae gwahaniaethau o ran amseru yn deillio o gynnwys eitemau incwm a gwariant mewn cyfrifiadau trethiant yn ystod cyfnodau sy'n wahanol i'r rheiny y cânt eu cynnwys ynddynt mewn datganiadau ariannol. Cydnabyddir asedau treth ohiriedig dim ond i'r graddau ei bod yn debygol y cânt eu hadennill yn unol â'r broses o wrthdroi rhwymedigaethau treth ohiriedig neu elw trethadwy arall yn y dyfodol. Ni chaiff asedau a rhwymedigaethau treth ohiriedig eu disgowntio.

Nodyn 1: DATGANIAD O'R POLISIÂU CYFRIFYDDU AR GYFER Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN AR 31 GORFFENNAF 2023

s. **Cronfeydd wrth gefn**

Dosberthir cronfeydd wrth gefn yn rhai cyfyngedig ac anghyfyngedig. Mae cronfeydd gwaddol cyfyngedig yn cynnwys balansau sydd, trwy waddol i'r Brifysgol, yn cael eu dal ar ffurf cronfa gyfyngedig barhaol y mae'n rhaid i'r Brifysgol ei dal am byth.

Mae cronfeydd wrth gefn cyfyngedig eraill yn cynnwys balansau lle mae'r rhoddwr wedi dynodi diben penodol, ac felly mae yna gyfyngiad ar y Brifysgol o ran y defnydd o'r cronfeydd hyn.

t. **Amcangyfrifon a barn cyfrifyddu – ffynonellau allweddol o ansicrwydd o ran amcangyfrif**

Wrth baratoi'r datganiadau ariannol, mae'r rheolwyr wedi arfer barn yn y meysydd canlynol:

Rhagdybiaethau o ran cynlluniau pensiwn â buddion wedi'u diffinio

Mae gan y Brifysgol nifer o gynlluniau pensiwn â buddion wedi'u diffinio. Caiff prisiad y rhwymedigaethau ar bob cynllun buddion ei gyfrifo trwy ddefnyddio model ariannol a demograffig i gyflwyno un senario o blith amrywiaeth eang o bosibiliadau. Mae'n anochel y bydd profiad gwirioneddol y cynlluniau yn wahanol i'r rhagdybiaethau sy'n sail i'r model ariannol a demograffig. Gall y gwahaniaethau fod yn berthnasol gan fod y prisiad yn sensitif iawn i'r rhagdybiaethau a wneir dros gyfnod hir. Gweler nodyn 27 am y rhagdybiaethau a ddefnyddir wrth brisio asedau a rhwymedigaethau pensiwn.

Rhagdybiaethau o ran cynllun pensiwn yr USS

Am fod y Brifysgol yn rhwym trwy contract i wneud taliadau adfer diffyg i'r USS, cydnabyddir hyn yn rhwymedigaeth ar y fantolen.

Ar hyn o bryd, mae'r ddarpariaeth wedi'i seilio ar gynllun diffyg yr USS y cytunwyd arno yn dilyn prisiad actiwaraid 2020, sy'n diffinio'r taliad diffyg gofynnol fel canran o'r cyflogau yn y dyfodol. Bydd y cyfraniadau hyn yn cael eu hailasesu ym mhob un o brisiadau tair blynedd y cynllun.

Mae'r ddarpariaeth yn seiliedig ar amcangyfrif y rheolwyr o'r chwyddiant cyflogau disgwylidig yn y dyfodol, newidiadau o ran nifer y staff, a'r brif gyfradd ddisgowntio.

Mae rhagor o fanylion i'w gweld yn nodyn 27.

NODIADAU I'R CYFRIFON

	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2023		Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2022	
	Cyfunol £'000	Y Brifysgol £'000	Cyfunol £'000	Y Brifysgol £'000
2 Ffioedd dysgu a chontractau addysg				
Myfyrwyr cartref ac UE llawn amser	75,039	72,102	78,103	74,265
Myfyrwyr rhyngwladol llawn amser	8,998	11,723	7,835	7,835
Myfyrwyr rhan amser	7,292	3,934	3,178	3,292
Contractau addysg	1,406	-	2,452	-
	92,735	87,759	91,568	85,392
	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2023		Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2022	
	Cyfunol £'000	Y Brifysgol £'000	Cyfunol £'000	Y Brifysgol £'000
3 Grantiau cyrrff cyllido				
Grant rheolaidd				
Grantiau addysgu CCAUC	2,800	2,800	2,997	2,997
Grantiau ymchwil CCAUC	4,172	4,172	2,791	2,791
Llywodraeth Cymru	43,083	-	43,439	-
Grantiau penodol				
Grantiau llesiant myfyrwyr CCAUD	452	452	462	462
Grantiau cyfalaf CCAUC	1,063	1,063	911	911
Grantiau eraill CCAUC	1,256	1,256	5,780	5,780
Grantiau Llywodraeth Cymru	7,768	-	7,898	-
	60,594	9,743	64,278	12,941
	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2023		Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2022	
	Cyfunol £'000	Y Brifysgol £'000	Cyfunol £'000	Y Brifysgol £'000
4 Grantiau a chontractau ymchwil				
Cynghorau ymchwil	357	357	108	108
Elusennau ymchwil	45	45	37	37
Arall	1,925	1,955	233	233
	2,327	2,357	378	378
	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2023		Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2022	
	Cyfunol £'000	Y Brifysgol £'000	Cyfunol £'000	Y Brifysgol £'000
5 Incwm arall				
Preswylfeydd arlwyio a chynadleddau	5,047	3,989	3,591	2,887
Grantiau refeniw eraill	10,910	5,800	9,896	4,955
Grantiau cyfalaf eraill	-	-	1,050	1,050
Gweithgareddau eraill i gynhyrchu incwm	4,485	2,991	3,402	2,184
Incwm arall	5,625	3,041	4,990	2,862
	26,067	15,821	22,929	13,938

NODIADAU I'R CYFRIFON

	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2023		Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2022	
	Cyfunol £'000	Y Brifysgol £'000	Cyfunol £'000	Y Brifysgol £'000
6 Incwm o fuddsoddiad				
Incwm o fuddsoddiad mewn gwaddolion	262	262	84	84
Incwm o fuddsoddiad arall	877	376	69	15
Cynnydd yng ngwerth teg deilliadau	254	254	1,564	1,564
	1,393	892	1,717	1,663

	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2023		Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2022	
	Cyfunol £'000	Y Brifysgol £'000	Cyfunol £'000	Y Brifysgol £'000
7 Costau staff				
Cyflogau	71,933	48,605	65,271	44,260
Costau nawdd cymdeithasol	7,484	5,217	6,449	4,367
Symudiad ar ddarpariaeth yr USS	(2,273)	(2,273)	23,995	23,995
Costau pensiwn eraill	15,691	10,170	15,866	8,733
Costau ailstrwythuro	977	56	246	246
	93,812	61,775	111,827	81,601

	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2023 £'000	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2022 £'000
Enillion yr Is-Ganghellor		
Cyflog	285	240
Gwerth cyllidol y buddiannau: Yswiriant lechyd	3	3
	288	243
Cyfraniadau pensiwn i'r USS	57	54
	345	297

Taliadau cydnabyddiaeth i staff ar gyflogau uwch, ac eithrio cyfraniadau pensiwn y cyflogwr (yn amodol ar gyfarwyddyd cyfrifon perthnasol CCAUC), yn cael eu dangos cyn aberthu unrhyw gyflog:

	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2023 Nifer	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2021 Nifer
£100,000 i £104,999	-	1
£105,000 i £109,999	-	-
£110,000 i £114,999	-	1
£115,000 i £119,999	-	-
£120,000 i £124,999	-	-
£125,000 i £129,999	-	-
£130,000 i £134,999	1	-
£135,000 i £139,999	-	3
£140,000 i £144,999	-	-
£145,000 i £149,999	3	-
£150,000 i £154,999	-	1

NODIADAU I'R CYFRIFON

£155,000 i £159,999	3	-
£160,000 i £164,999	-	1
£165,000 i £169,999	-	-
£170,000 i £174,999	-	-
£175,000 i £179,999	1	-
	8	7

Nid oedd unrhyw iawndal yn daladwy i staff ar gyflogau uwch yn ystod y flwyddyn (2022: £dim)

Personél rheoli allweddol yw'r bobl hynny sydd ag awdurdod a chyfrifoldeb dros gynllunio, cyfarwyddo a rheoli gweithgareddau'r Brifysgol. Mae'r costau staffio yn cynnwys cyfraniadau pensiwn ac iawndal a dalwyd i bersonél rheoli allweddol. Mae taliadau cydnabyddiaeth yn cwmpasu cyflog a budd-daliadau, gan gynnwys cyfraniadau pensiwn y cyflogwr.

	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2023 £'000	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2022 £'000
Cydnabyddiaeth i bersonél rheoli allweddol	1,869	1,164
Personél rheoli allweddol	12	9

Roedd y dyfarniad cyflog a gynigiwyd gan UCEA, ac sy'n gymwys o fis Awst 2022, yn 3.5% ar gyfer yr holl staff ar y golofn gyflog genedlaethol. Yn ogystal â hyn, ac am ei bod yn gyflogwr Cyflog Byw Go Iawn, mae'r Brifysgol wedi rhoi'r cynnydd yn y Cyflog Byw Cenedlaethol ar waith, sy'n cynnwys pwysoliad Llundain lle bo hynny'n berthnasol. Lle roeddent yn gymwys, dyfarnwyd codiadau cyflog camu ymlaen i staff yn y modd arferol. Ym mis Ionawr 2023 cyflwynwyd y dyfarniad cyflog ar gyfer mis Awst 2023 yn rhannol gyda chodiad o 2% ar gyflogau. Cyflwynwyd 3% arall dyfarniad cyflog 2023 o 1 Awst 2023

7 Costau staff (parhad)

	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2023 Nifer	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2022 Nifer
Niferoedd cyfartalog y staff fesul:		
Adranau academaidd	800	736
Adranau anacademaidd	1,139	1,026
	1,938	1,762

Nid yw'r costau staff uchod ar gyfer personél rheoli allweddol yn cynnwys cost rheolwyr allweddol a gyflogir gan Brifysgol Cymru, ond sy'n gweithio ledled y ddau sefydliad. Mae'r costau hyn, sef cyfanswm o £55 mil (2020: £55 mil) wedi'u cynnwys mewn treuliau gweithredu eraill gan y codir tâl amdanynt trwy anfoneb gan Brifysgol Cymru.

Costau Ailstrwythuro

Lle mae cynllun i ailstrwythuro wedi cael ei gyfleu ond heb gael ei gwblhau ar ddyddiad y Fantolen, a lle bo'r symiau sydd i'w talu yn cael eu cydnabod ar y Fantolen ac yn y Datganiad o Incwm Cynhwysfawr yn y flwyddyn y cafodd y cynllun ei gyfleu, mae'r Brifysgol yn gwneud cyfrif am gostau ailstrwythuro yn ystod y flwyddyn y cyflewyd y cynllun.

Lle mae cynllun i ailstrwythuro wedi cael ei gyfleu ond heb gael ei gwblhau ar ddyddiad y Fantolen, a lle bo'r symiau sydd i'w talu yn cael eu cydnabod ar y Fantolen ac yn y Datganiad o Incwm Cynhwysfawr yn y flwyddyn y cafodd y cynllun ei gyfleu, mae'r Brifysgol yn gwneud cyfrif am gostau ailstrwythuro yn ystod y flwyddyn y cyflewyd y cynllun.

NODIADAU I'R CYFRIFON

	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2023		Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2022	
	Cyfunol	Y Brifysgol	Cyfunol	Y Brifysgol
	£'000	£'000	£'000	£'000
Talwyd i gyflogaion wrth derfynu eu cyflogaeth	977	56	246	246

Ymddiriedolwyr

Aelodau o Gyngor y Brifysgol yw'r ymddiriedolwyr at ddibenion cyfraith elusennol. Mae'r ymddiriedolwyr a wasanaethodd yn ystod y flwyddyn, a hyd at y dyddiad y llofnodwyd y datganiadau ariannol hyn, wedi'u rhestru ar dudalen 1. Oherwydd natur gweithrediadau'r Brifysgol a chyfansoddiad y Cyngor, sy'n cynnwys aelodau o sefydliadau'r sector cyhoeddus a'r sector preifat lleol, mae'n anochel y bydd trafodiadau'n cael eu cynnal â sefydliadau y mae gan aelod o'r Cyngor, o bosibl, fuddiant ynddynt. Caiff pob trafodiad sy'n ymwneud â sefydliadau y gallai fod gan aelod o'r Cyngor fuddiant ynddynt eu cynnal o hyd braich ac yn unol â Rheoliadau Ariannol y Brifysgol a gweithdrefnau caffael arferol. Ac eithrio'r treuliau a dalwyd yn y flwyddyn y cyfeirir ati isod, ni chafwyd unrhyw drafodiadau ag unrhyw aelodau yn ystod y flwyddyn.

Nid oes yr un aelod o'r Cyngor wedi cael unrhyw daliad cydnabyddiaeth/daliadau wedi'u hepgor gan y grŵp yn ystod y flwyddyn (2022: £dim).

Cyfanswm y treuliau a dalwyd i 23 o aelodau'r Cyngor, neu ar eu rhan, oedd £12 mil (2022: £9 mil i 23 o aelodau'r Cyngor). Mae hyn yn cynrychioli costau teithio a chynhaliadau yr aed iddynt wrth fynychu cyfarfodydd a digwyddiadau'r Cyngor a'r pwyllgorau yn rhinwedd eu swyddi swyddogol

7 Costau staff (parhad)

Datganiad Cydnabyddiaeth yr Is-Ganghellor

Mae cymhareb cyflog yr Is-Ganghellor o gymharu â chyfartaledd canolrifol y Brifysgol yn 6.66:1, a chymhareb cyfanswm taliadau cydnabyddiaeth yr Is-Ganghellor o gymharu â chyfartaledd canolrifol y Brifysgol yn 7.61:1.

Nododd y Pwyllgor Cydnabyddiaeth fod cyflog presennol yr Is-Ganghellor yn is na'r cyfartaledd yng ngrŵp cymharol CCAUC, a nododd hefyd nad oedd yr uwch-swyddogion, gan gynnwys yr Is-Ganghellor, wedi cael codiad cyflog yn y ddwy flynedd ddiwethaf (er eglurder, nid yw'r Brifysgol yn gweithredu cynllun bonws yn gysylltiedig â pherfformiad).

Mae'r Is-Ganghellor hefyd yn Is-Ganghellor Prifysgol Cymru. Codir tâl ar Brifysgol Cymru am 20% o enillion yr Is-Ganghellor. Mae'r enillion a'r cymarebau a ddatgelir uchod yn cynrychioli 100% o enillion yr Is-Ganghellor.

Mae gan yr Is-Ganghellor ystod cyfrifoldeb sylweddol sy'n rhychwantu Addysg Uwch ac Addysg Bellach. Mae hyn yn cynnwys Prifysgol Cymru y Drindod Dewi Sant, Prifysgol Cymru, Coleg Sir Gâr a Choleg Ceredigion. Yn PCYDDS, mae'r cyfrifoldeb wedi'i ehangu yn Birmingham a Llundain. I gydabod yr holl wybodaeth gyd-destunol berthnasol, gan gynnwys lefel dyfarniad cyflog y sector a'r angen i gynnal safle PCYDDS yn gyffredinol ymhlith y cymaryddion, dyfarnwyd codiad cyflog i'r Is-Ganghellor yn 2022/2023. Datgelir 100% o enillion yr Is-Ganghellor yn y cyfrifon hyn, ac nid ydynt yn rhoi cyfrif am unrhyw dâl a godir ar Brifysgol Cymru.

Mae Cyngor y Brifysgol yn gyfrifol am sefydlu Pwyllgor Sefydlog o'r Cyngor, a elwir y Pwyllgor Cydnabyddiaeth, i bennu cydnabyddiaeth deg a phriodol ar gyfer yr Is-Ganghellor, y Dirprwy Is-Gangellorion, y Pro Is-Gangellorion, a Chlerc y Cyngor.

Mae'r Pwyllgor Cydnabyddiaeth yn gyfrifol am adolygu a phennu cyflogau, telerau ac amodau, a lle bo hynny'n briodol, amodau diswyddo, deiliad yr uwch-swyddi uchod, a hynny'n flynyddol. Cyhoeddir y cylch gorchwyl ar wefan y Brifysgol, gan sicrhau ei fod ar gael i'r staff, y myfyrwyr a'r holl randdeiliaid mewn modd agored a thryloyw: <https://www.uwtsd.ac.uk/cy/llywodraethu-rheolaeth/llywodraethu/>. Mae aelodaeth y pwyllgor yn cynnwys staff sy'n aelod o'r Cyngor a myfyriwr sy'n aelod o'r Cyngor. Nid yw'r Is-Ganghellor yn aelod.

Mae'r Pwyllgor Cydnabyddiaeth yn cadw at God Cydnabyddiaeth Uwch-staff Addysg Uwch Pwyllgor Cadeiryddion y Prifysgolion. Mae ei ystyriaethau yn ystyried y cyd-destun y mae'r sefydliad yn gweithredu ynddo. Mae'n ystyried y gwerth a ddarperir gan unigolyn sy'n gweithredu mewn rôl a seilir ar elfennau perthnasol ar gyfer cyd-destun PCYDDS. Mae'r pwyllgor yn ystyried gwybodaeth gymharol briodol am brifysgolion eraill i lywio ei benderfyniadau, yn cynnwys cyfradd y cynnydd blynyddol yn

NODIADAU I'R CYFRIFON

nhaliadau cydnabyddiaeth cyfartalog pob aelod arall o'r staff. Mae hefyd yn ystyried y Gofrestr Risg Corfforaethol ac adroddiad ar gŵynion a wneir i'r Brifysgol gan fyfyrwyr, staff ac unigolion allanol. Mae'r Pwyllgor yn gwneud pob ymdrech i sicrhau bod pob argymhelliad yn deg ac yn ystyried budd y sefydliad, rhanddeiliaid allweddol a phartneriaid, yn cynnwys cymuned y myfyrwyr a'r gymuned ehangach. Mae diogelu'r cronfeydd cyhoeddus hefyd yn ffurfio rhan o'i ystyriaethau.

Mae Cadeirydd y Pwyllgor Cydnabyddiaeth yn gyfrifol am gyflwyno argymhellion y pwyllgor i Gyngor y Brifysgol.

Ar 1 Awst 2023 olynodd yr Athro Elwen Evans KC yr Athro Medwin Hughes yn Is-Ganghellor Prifysgol Cymru y Drindod Dewi Sant a Phrifysgol Cymru. Gan fod y penodiad wedi'i wneud ar ôl 31 Gorffennaf 2023 nid oes cyfeiriad i'w wneud at gymhareb cyflog yr Is-Ganghellor newydd i gyflog canolrifol cyflogeion.

Roedd yr Athro Medwin Hughes yn rôl yr Is-Ganghellor am y flwyddyn ariannol gyfan ac mae'r gymhareb uchod felly'n cwmpasu 12 mis o gyflog.

	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2023		Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2022	
	Cyfunol £'000	Y Brifysgol £'000	Cyfunol £'000	Y Brifysgol £'000
8 Llog a chostau cyllid eraill				
Lesoedd cyllid	54	25	54	23
Llog ar fenthyciadau	1,416	1,416	1,503	1,503
Y tâl net yn achos cynlluniau pensiwn	1,549	1,265	1,088	588
Arall	5	3	136	135
	3,024	2,709	2,781	2,249

	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2023		Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2022	
	Cyfunol £'000	Y Brifysgol £'000	Cyfunol £'000	Y Brifysgol £'000
9 Dadansoddiad o dreuliau gweithredu eraill fesul gweithgarwch				
Gwariant ac ademaidd a chysylltiedig	34,133	26,361	35,868	19,948
Gweinyddu a gwasanaethau canolog	19,811	11,726	19,336	9,826
Safleoedd	14,365	11,283	10,450	7,925
Preswylfeydd, arlwyio a chynadleddau	1,876	983	1,382	716
Arall expenses	15,931	3,210	5,906	3,445
	86,116	53,563	72,942	41,860

	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2023		Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2023	
	Cyfunol £'000	Y Brifysgol £'000	Cyfunol £'000	Y Brifysgol £'000
Mae treuliau gweithredu eraill yn cynnwys:				
Cydnabyddiaeth i'r archwilydd allanol mewn perthynas â gwasanaethau archwilio:				
Y datganiadau ariannol hyn	114	114	74	74
Datganiadau ariannol eraill y grŵp	109	-	84	-
Cydnabyddiaeth i'r archwilydd allanol mewn perthynas â gwasanaethau ar wahân i archwilio:				
Gwasanaethau sicrwydd yn gysylltiedig ag archwilio	31	31	33	33
Gwasanaethau cydymffurfio â threth	-	-	-	-
Gwasanaethau cynghori ar dreth	9	-	20	-

NODIADAU I'R CYFRIFON

10 Trethiant

Cydnabyddir yn y datganiad o incwm cynhwysfawr

Treth gyfredol

Costau treth cyfresol

Addasiad y flwyddyn flaenorol

Costau treth cyfredol

Treth ohiriedig

Cychwyn a gwrthdroi gwahaniaethau amseru

Gostyngiad yn y gyfradd dreth

Cydnabod colledion treth nas cydnabuwyd yn flaenorol

Costau treth gohiriedig

Cyfanswm treuliau treth

Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2023		Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2022	
Cyfunol £'000	Y Brifysgol £'000	Cyfunol £'000	Y Brifysgol £'000
(14)	-	12	-
9	-	(3)	-
(5)	-	9	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
(5)	-	9	-

10 Trethiant (parhad)

Ffactorau sy'n effeithio ar gyfanswm cost y dreth ar gyfer y cyfnod cyfredol

Mae'r dreth a asesir ar gyfer y cyfnod yn berthnasol i Eclectica Drindod Limited, Mentrau Creadigol Cymru ,

Buddsoddiadau PCYDDS, a'r Ganolfan Dysgu Cymraeg Genedlaethol, ac mae'n is na chyfradd safonol treth gorfforaeth yn y DU, sef 19% (2021: 19%). Eglurir y gwahaniaethau isod:

Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2023		Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2022	
Cyfunol £'000	Y Brifysgol £'000	Cyfunol £'000	Y Brifysgol £'000
(Diffyg)/Gwarged cyn treth	(11,3278)	(16,499)	(17,489)
Symiau nad ydynt yn ddarostyngedig i dreth	10,352	16,363	17,489
Elw trethadwy	(926)	(136)	-
Treth ar 19% (2022: 19%)	(176)	(25)	-
Effeithiau:			
Gwariant nas caniateir	162	37	-
Addasiad y flwyddyn flaenorol	9	(3)	-
Cyfanswm costau treth yn ystod y flwyddyn	(5)	9	-

Cyfradd safonol y dreth a gymhwysir i'r elw a adroddir yw 19% (2021: 19%).

Cafodd cynnydd yng nghyfradd y dreth gorfforaeth yn y DU o 19% i 25% (daeth i rym ar 1 Ebrill 2023) ei roi ar waith yn gyffredinol ar 24 Mai 2021.

NODIADAU I'R CYFRIFON

	Tir ac adeiladau rhydd- ddaliadol £'000	Asedau sy'n cael eu hadeiladu £'000	Tir ac adeiladau llesddalia dol £'000	Cyfarpar, gosodiadau a ffitiadau £'000	Cerbydau modur £'000	Da byw £'000	Cyfansy miau £'000
11 Asedau sefydlog diriaethol Cyfunol Cost neu brisiad							
Ar 1 Awst 2022	182,753	5,940	18,532	28,171	202	386	235,984
Ychwanegiadau yn ystod y flwyddyn	2083	3,337	-	6,577	19	-	12,016
Trosglwyddiadau	2,656	(4,042)	-	1,386	-	-	-
Trosglwyddo i eiddo buddsoddi	(806)	-	-	-	-	-	(806)
Gwarediadau	-	-	-	(172)	(10)	(5)	(189)
Ar 31 Gorffennaf 2023	186,686	5,235	18,532	35,962	211	381	247,007
Dibrisiant cronedig							
Ar 1 Awst 2022	56,226	-	4,755	20,416	166	-	81,563
Tâl ar gyfer y flwyddyn	4,068	-	365	6,584	16	-	11,033
Trosglwyddo i Eiddo	(261)	-	-	-	-	-	(261)
Buddsoddi	-	-	-	-	-	-	-
Gwarediadau	-	-	-	(68)	(10)	-	(78)
Ar 31 Gorffennaf 2023	60,033	-	5,120	26,933	172	-	92,257
Gwerth net ar bapur Ar 31 Gorffennaf 2023	126,653	5,235	13,412	9,030	39	381	154,750
Ar 31 Gorffennaf 2022	126,527	5,940	13,777	7,755	36	386	154,421

Cafodd tir ac adeiladau o eiddo Coleg Sir Gâr eu hailbrisio yn 1998 yn unol â chost amnewid dibrisiedig, a hynny gan Cooke & Arkwright, sef cwmni o syrfewyr siartredig annibynnol. Wrth fabwysiadu FRS 102, cafodd eiddo a ailbrisiwyd eu trin yn ôl y gost dybiedig. Mae dadansoddiad o gost neu brisiad yr asedau sefydlog diriaethol ar 31 Gorffennaf 2022 fel a ganlyn :

	Tir ac adeiladau rhydd- ddaliadol £'000	Asedau sy'n cael eu hadeiladu £'000	Tir ac adeiladau llesddalia dol £'000	Cyfarpar, gosodiadau a ffitiadau £'000	Cerbydau modur £'000	Da byw £'000	Cyfansy miau £'000
Cost neu brisiad							
Prisiad yn 1998	19,716	-	-	-	-	381	20,097
Cost	166,970	5,235	18,532	35,962	211	-	226,910
	186,686	5,235	18,532	35,962	211	381	247,007

Mae'r Brifysgol wrthi'n ceisio gwerthu tir a ddelir mewn asedau sefydlog diriaethol, a disgwylir i'r gwerthiant gael ei gwblhau cyn pen 12 mis o ddyddiad y fantolen. Yn unol â hyn, mae'r tir hwn wedi cael ei ddosbarthu yn yr asedau a ddelir i'w gwerthu yn y Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol. Mae dadansoddiad o gost a gwerth net ar bapur yr asedau sefydlog diriaethol ar 31 Gorffennaf 2023 fel a ganlyn

	Tir ac adeiladau rhydd- ddaliadol £'000	Asedau sy'n cael eu hadeiladu £'000	Tir ac adeiladau llesddalia dol £'000	Cyfarpar, gosodiadau a ffitiadau £'000	Cerbydau modur £'000	Da byw £'000	Cyfansy miau £'000
Cost neu brisiad							
Asedau sefydlog diriaethol	184,729	5,235	18,532	35,959	211	381	244,682

NODIADAU I'R CYFRIFON

Asedau a ddelir i'w gwerthu	1,957	-	-	-	-	-	1,957
Yn unol â'r atodlen	186,686	5,235	18,532	35,962	211	381	246,639
Gwerth net ar bapur							
Asedau sefydlog diriaethol	124,696	5,235	13,412	9,030	39	381	152,793
Asedau a ddelir i'w gwerthu	1,957	-	-	-	-	-	1,957
Yn unol â'r atodlen	126,653	5,235	13,412	9,030	39	381	154,750
	Tir ac adeiladau rhydd-ddaliadol £'000	Asedau sy'n cael eu hadeiladu £'000	Tir ac adeiladau llesddaliadol £'000	Cyfarpar, gosodiadau a ffitiadau £'000	Cerbydau modur £'000	Da byw £'000	Cyfansy miau £'000
11 Asedau sefydlog diriaethol (parhad)							
Y Brifysgol							
Cost neu brisiad							
Ar 1 Awst 2021	113,714	5,436	18,532	12,147	203	-	150,032
Ychwanegiadau yn ystod y flwyddyn	1,948	3,167	-	4,741	19	-	9,875
Trosglwyddiadau	2,656	(4,042)	-	1,386	-	-	-
Trosglwyddo i eiddo buddsoddi	(806)	-	-	-	-	-	(806)
Gwarediadau	-	-	-	-	(10)	-	(10)
Ar 31 Gorffennaf 2022	117,512	4,561	18,532	18,274	212	-	159,091
Dibrisiant cronedig							
Ar 1 Awst 2021	28,577	-	4,755	7,763	166	-	41,261
Tâl ar gyfer y flwyddyn	2,317	-	365	4,582	16	-	7,280
Gwarediadau	-	-	-	-	(10)	-	(10)
Ar 31 Gorffennaf 2022	30,895	-	5,121	12,345	172	-	48,531
Gwerth net ar bapur							
Ar 31 Gorffennaf 2022	86,617	4,561	13,411	5,929	41	-	110,560
Ar 31 Gorffennaf 2021	85,137	5,436	13,777	4,384	37	-	108,771

Mae'r Brifysgol wrthi'n ceisio gwerthu tir a ddelir mewn asedau sefydlog diriaethol, a disgwylir i'r gwerthiant gael ei gwblhau cyn pen 12 mis o ddyddiad y fantolen. Yn unol â hyn, mae'r tir hwn wedi cael ei ddsbarthu yn yr asedau a ddelir i'w gwerthu yn y Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol.

Mae dadansoddiad o gost a gwerth net ar bapur yr asedau sefydlog diriaethol ar 31 Gorffennaf 2023 fel a ganlyn

	Tir ac adeiladau rhydd-ddaliadol £'000	Asedau sy'n cael eu hadeiladu £'000	Tir ac adeiladau llesddaliadol £'000	Cyfarpar, gosodiadau a ffitiadau £'000	Cerbydau modur £'000	Da byw £'000	Cyfansy miau £'000
Cost neu brisiad							
Asedau sefydlog diriaethol	115,555	4,561	18,532	18,274	212	-	157,094
Asedau a ddelir i'w gwerthu	1,957	-	-	-	-	-	1,957
Yn unol â'r atodlen	117,512	4,561	18,532	18,274	212	-	159,091
Gwerth net ar bapur							
Asedau sefydlog diriaethol	84,660	4,561	13,411	5,929	41	-	108,603

NODIADAU I'R CYFRIFON

Asedau a ddelir i'w gwerthu	1,957	-	-	-	-	-	1,957
Yn unol â'r atodlen	86,617	4,561	13,411	5,929	41	-	110,560

12 Asedau treftadaeth**Cyfunol a'r Brifysgol**

Mae'r asedau treftadaeth yn cynnwys casgliad o lawysgrifau, pamffledi, incwnabwla a llyfrau argraffedig prin. Cafodd yr asedau hyn eu hailbrisio'n ffurfiol ar 31 Gorffennaf 2014 gan Bernard Quaritch Ltd; arweiniodd hyn at gynydd o £250 mil yn eu gwerth.

Mae gan ymddiriedolwyr Cynllun Pensiwn a Sicrwydd Prifysgol Cymru Llanbedr Pont Steffan daliad arnawf gwerth £2 miliwn dros asedau treftadaeth y Brifysgol.

Cedwir asedau treftadaeth y Brifysgol mewn anecs arbenigol i'r llyfrgell, a godwyd y bwrpasol, ar Gampws Llanbedr Pont Steffan, ac fe'u rheolir gan ddau aelod o staff cymwysedig, arbenigol. Gwneir unrhyw waith cadwraeth neu warchodaeth sy'n ofynnol ar gyfer yr asedau hyn gan Lyfrgell Genedlaethol Cymru.

Ni chafodd unrhyw asedau treftadaeth eu prynu na'u gwerthu yn ystod y pum mlynedd ddiwethaf.

Mae manylion casgliad y Brifysgol i'w cael ar wefan y Brifysgol:

<https://uwtsd.ac.uk/cy/rbla/rhestr-a-z-o-gasgliadau/>

13 Eiddo buddsoddi

Balans ar 1 Awst 2022

Gwarediadau

Trosglwyddo o asedau sefydlog

Ailbrisio

Balans ar 31 Gorffennaf 2023

Eiddo Rhydd-ddaliadol
Cyfunol
£'000

Y Brifysgol
£'000

3,519

2,519

806

806

(300)

(75)

4,025

3,250

Caiff yr eiddo buddsoddi eu prisio'n flynyddol gan brisiwr annibynnol sy'n gofrestredig gyda RICS, a chynhaliwyd y prisiad diwethaf ar 31 Gorffennaf 2022. Sail y prisiad ar gyfer yr eiddo buddsoddi yw'r gwerth teg a ddiffinnir o dan IFRS, a rhagdybir bod pris gwerthu'r eiddo yn amodol ar unrhyw lesioedd sy'n bodoli. Mae swm yr ailbrisriad a gydnabuwyd yn 2022 yn berthnasol i'r broses o ailbrisio'r eiddo buddsoddi ar werth teg yn unol â phrisiad a baratowyd gan Savilles.

Nid oes unrhyw gyfyngiad ar ddefnydd y Brifysgol o'r incwm a gynhyrchir o'r eiddo buddsoddi, ac, ar 31 Gorffennaf 2022, nid oedd ganddi unrhyw rwymedigaethau contractiol ar gyfer datblygu na chynnal a chadw'r eiddo yn y dyfodol.

14 Buddsoddiadau anghyfredol**Cyfunol**

Ar 1 Awst 2022

Ychwanegiadau

Gwarediadau

Amhariad

Ar 31 Gorffennaf 2023

Cyfran o'r cronfeydd wrth gefn ar ôl prynu

Ar 1 Awst 2022

Elw argadwedig llai colledion

Ar 31 Gorffennaf 2023

Llog ar
Fentrau ar y
Cyd (Nodyn
15)
£'000

Buddsoddiadau
asedau
sefydlog eraill
£'000

Cyfanswm
£'000

721

303

1,024

-

-

-

(60)

-

(60)

-

(55)

(55)

661

248

909

(217)

-

(217)

32

-

32

(185)

-

(185)

NODIADAU I'R CYFRIFON

	476	248	724
Balans ar 31 Gorffennaf 2023	504	303	807
Balans ar 31 Gorffennaf 2022			
	Buddsoddiad mewn Is- gwmni	Cyfanswm	
14 Buddsoddiadau anghyfredol (parhad)			
Y Brifysgol	£'000	£'000	
Ar 1 Awst 2022	-	-	
Ychwanegiadau	-	-	
Gwarediadau	-	-	
Amhariad	-	-	
Ar 31 Gorffennaf 2023	-	-	

15 Buddsoddiad mewn menter ar y cyd

Mae un o is-gwmniau'r Brifysgol, Buddsoddiadau PCYDDS Cyfyngedig, yn dal 50% o OSTC TSD LLP, sy'n bartneriaeth atebolrwydd cyfyngedig. Mae hon yn fenter ar y cyd dan berchnogaeth gyfartal Buddsoddiadau PCYDDS Cyfyngedig ac OSTC, sy'n Gwmni Masnachol. Mae'r buddsoddiad yn OSTC TSD LLP yn rhannol ar ffurf cyfalaf cyfranddaliadau (£300,000 (2021: £300,000)) ac yn rhannol ar ffurf benthyciad diwarant, sy'n daladwy ar gais, gyda'r gyfradd llog yn 4% dros y gyfradd sylfaenol (£429,656 (2021: £457,198)). Mae'n ganlyniad i log cronedig o £32,458 (2022: £18,952) llai ad-daliad benthyciad rhannol o £60,000 a ddyrannwyd yn erbyn llog cronedig.

Mae'r trefniant yn cael ei drin fel menter ar y cyd, a gwneir cyfrif amdano gan ddefnyddio'r dull ecwiti, fel bo'r buddsoddiad yn cael ei gofnodi i gychwyn yn ôl y gost ac yn cael ei addasu wedi hynny i adlewyrchu cyfran 50% y Brifysgol o elw neu golle d net y fenter ar y cyd. Mae cyfran y Grŵp o golledion gweithredu y fenter ar y cyd yn natganiadau ariannol diweddaraf y fenter ar y cyd (dyddiedig 31 Rhagfyr 2022) yn Edim (2021: Edim). Mae buddiant y Grŵp yn y fenter ar y cyd yn £476,458 (2021: £504,000), sy'n cynnwys y benthyciad fel y'i datgelir uchod, ynghyd â buddsoddiad cyfalaf yn ei mantolen gyfunol.

	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2023		Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2022	
	Cyfunol £'000	Y Brifysgol £'000	Cyfunol £'000	Y Brifysgol £'000
16 Stoc				
Nwyddau gorffenedig	558	342	516	281
Da byw i'w hailwerthu	11	-	11	-
	569	342	527	281

Caiff stoc ei brisio ar yr isaf o'r gost a'r gwerth dichonadwy net ar sail 'Cyntaf i Mewn, Cyntaf Allan'.

	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2023		Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2022	
	Cyfunol £'000	Y Brifysgol £'000	Cyfunol £'000	Y Brifysgol £'000
17 Symiau derbyniadwy drwy fasnach ac eraill				
Symiau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn:				
Dyledwyr masnach	30,363	29,835	26,495	25,958
Rhagdaliadau ac incwm cronedig	5,925	4,074	7,490	3,583
Symiau sy'n ddyledus gan is-gwmniau	-	11,683	-	11,065
Deilliadau	919	919	666	666
	37,207	46,511	34,651	41,272

Mae'r symiau sy'n ddyledus gan is-gwmniau yn gydgasgliad o falansau masnachu sy'n rhydd o log ac yn ad-daladwy ar gais. Mae'r Brifysgol wedi darparu llythyrau cefnogi i'w his-gwmniau, ac ynddynt mae'n cadarnhau na fydd balansau'r dyledwyr yn

NODIADAU I'R CYFRIFON

cael eu hadalw yn ystod cyfnod o 12 mis ar ôl dyddiad y Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol. Gan hynny, ystyrir bod y balansau hyn yn ddyledus mewn mwy nag un flwyddyn. Trwy gymhwyso hyn, ceir y rhaniad canlynol o symiau masnach derbyniadwy a symiau derbyniadwy eraill.

17 Symiau derbyniadwy drwy fasnach ac eraill (parhad)	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2023		Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2022	
	Cyfunol £'000	Y Brifysgol £'000	Cyfunol £'000	Y Brifysgol £'000
Symiau derbyniadwy drwy fasnach ac eraill				
Yn daladwy o fewn blwyddyn	37,207	34,828	34,651	30,207
Yn daladwy ar ôl blwyddyn	-	11,683	-	11,065
Cyfanswm	37,207	46,511	34,651	41,272

Mae'r deilliadau'n ymwneud â chontract i gyfnewid cyfraddau llog a ddefnyddir i sefydlodi cyfradd benthyciad y Brifysgol ar 1.435% ynghyd â ffin benthyciad y banc. Delir hwn yn ôl gwerth teg, ac fe'i prisiwyd gan ddefnyddio marcio yn ôl y farchnad. Ar 31 Gorffennaf 2021 cofnodwyd y deilliad yn rhwymedigaeth a'i datgelu o dan nodyn 19.

18 Buddsoddiadau	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2023		Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2022	
	Cyfunol £'000	Y Brifysgol £'000	Cyfunol £'000	Y Brifysgol £'000
Buddsoddiad byrdymor mewn cyfrannau	5,994	5,993	5,902	5,901
Adneuo tymor byr	15	-	15	-
	6,009	5,993	5,917	5,901

Mae'r Brifysgol yn dilyn polisi buddsoddi ceidwadol gyda phwyslais ar sicrhau cynnydd yng ngwerth cyfalaf gwirioneddol pob cronfa yn y portffolio bob blwyddyn; disgwylir targed o dwf gwirioneddol o 5%, gyda 3.5% yn dwf incwm ac 1.5% yn dwf cyfalaf.

Delir y buddsoddiadau yng nghronfa waddol y Brifysgol a'r gronfa waddol gyfunol. Mae manylion y symudiad yn y gwerth teg ar y buddsoddiadau hyn i'w gweld yn Nodyn 21.

19 Credydwy'r symiau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2023		Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2022	
	Cyfunol £'000	Y Brifysgol £'000	Cyfunol £'000	Y Brifysgol £'000
Symiau dyledus yn sgil prynu tir	-	-	2,181	2,181
Benthyciadau diogel (nodyn 20)	2,615	2,615	2,347	2,347
Rhwymedigaethau dan lesoedd cyllid (nodyn 20)	669	459	823	613
Credydwy'r masnach	14,108	11,814	15,467	13,766
Nawdd cymdeithasol a threthiant taladwy arall	2,054	1,382	1,955	1,497
Croniadau ac incwm gohiriedig	55,198	48,372	46,081	35,728
Symiau sy'n ddyledus i is-gwmnïau	-	10,002	-	9,743
	74,644	74,644	68,854	65,875

Mae'r symiau sy'n ddyledus i is-gwmnïau yn gydgasgliad o'r balansau masnachu sy'n rhydd o log ac yn ad-daladwy ar gais.

Wedi'u cynnwys gyda'r cronïadau a'r incwm gohiriedig y mae'r eitemau incwm canlynol a ohiriwyd hyd nes y bydd amodau penodol cysylltiedig â pherfformiad wedi cael eu bodloni.

NODIADAU I'R CYFRIFON

	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2023		Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2022	
	Cyfunol £'000	Y Brifysgol £'000	Cyfunol £'000	Y Brifysgol £'000
Grantiau Cyrff Cyllido	234	234	1,866	1,866
Incwm Grant Arall	4,834	3,850	4,563	4,563
Incwm Grant Cyfalaf	8,068	8,068	-	-
Incwm Myfyrwyr	24,410	24,410	20,096	20,096
Incwm arall	2,839	2,817	2,860	2,803
	40,385	39,379	29,385	29,328

19 Credydwy'r sy'n ddyledus o fewn blwyddyn (parhad)

Mae'r swm sy'n ddyledus o ganlyniad i brynu tir yn swm sy'n ddyledus i Lywodraeth Cymru ac yn daladwy pan fydd y tir wedi cael ei werthu i drydydd parti. Ymddangosodd y credydwr hwn ar ffurf taliad gohiriedig pan brynwyd y tir i gychwyn. Mae gwerthiant y tir a'r taliad dilynol i Lywodraeth Cymru wedi'u gohirio o ganlyniad i faterion yn ymwneud â COVID-19, a disgwyliar eu cwblhau yn 2022/23.

Roedd gan y Brifysgol fenthyciad diwarant gan Gyngor Sir Caerfyrddin ar 31 Gorffennaf 2020, a oedd yn cynrychioli blaenswm am dderbyniadau arian parod mewn perthynas â dyfarniad olaf cyllid grant y Fargen Ddinesig a oedd eto i'w dalu (£3 miliwn). Yn ystod y flwyddyn, cafodd yr incwm grant ei gadarnhau. Ad-dalwyd y benthyciad i Gyngor Sir Caerfyrddin ym mis Mawrth 2021, a chydabuwyd yr incwm grant a ddyfarnwyd yn ei le.

Mae'r benthyciad diogel yn cynnwys swm cyfalaf o £2 miliwn a llog cronedig o £347 mil. Roedd taliad cyfalaf o £500 mil yn daladwy ar 1 Awst 2022, gydag ad-daliadau dilynol o £500 mil yn daladwy ar 1 Tachwedd 2022, ar 1 Chwefror 2023, ac ar 1 Ebrill 2023.

	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2023		Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2022	
	Cyfunol £'000	Y Brifysgol £'000	Cyfunol £'000	Y Brifysgol £'000
20 Credydwy'r symiau sy'n ddyledus ar ôl mwy na blwyddyn				
Rhwymedigaethau dan lesioedd cyllid	533	331	529	366
Benthyciadau diogel	30,000	30,000	32,000	32,000
	30,533	30,331	32,529	32,366

Delir y benthyciad diwarant yng Nghanolfan Swp-gynhyrchu Uwch Prifysgol Cymru ac mae'n daladwy i Brifysgol Cymru

Dadansoddiad o'r rhwymedigaethau dan lesioedd cyllid

Yn daladwy o fewn blwyddyn (nodyn 19)	669	459	823	613
Yn daladwy rhwng dwy a phum mlynedd	533	331	529	366
Cyfanswm y rhwymedigaethau dan lesioedd cyllid	1,202	790	1,352	979

Dadansoddiad o'r benthyciadau diogel:

Yn daladwy o fewn blwyddyn neu ar gais (nodyn 19)	2,615	2,615	2,347	2,347
Yn daladwy rhwng un a dwy flynedd	30,000	30,000	2,000	2,000
Yn daladwy rhwng dwy a phum mlynedd	-	-	30,000	30,000
Yn daladwy mewn pum mlynedd neu fwy	-	-	-	-
Cyfanswm y benthyciadau diogel	32,615	32,615	34,347	34,347

NODIADAU I'R CYFRIFON

Roedd y benthyciadau ar 31 Gorffennaf 2023 a 31 Gorffennaf 2023 yn cynnwys					
Rhoddwr y benthyciad	Offeryn	Swm	Tymor	Cyfradd Llog	Benthycwr
		£'000		%	
HSBC	Benthyciad tymor	38,000	Hyd at 2024	3.785%	Y Brifysgol
Adnewyddwyd y cyfleuster ar 31 Ionawr 2024 ac ar y dyddiad llofnodi roedd yn cynnwys					
Rhoddwr y benthyciad	Offeryn	Swm	Tymor	Cyfradd Llog	Benthycwr
		£'000		%	
HSBC	Benthyciad tymor	38,000	Hyd at 2029	2.35% dros gyfradd gyffredinol SONIA	Y Brifysgol
			Arall	Gwelliannau i bensiynau adeg terfynu	Cywiro cynlluniau pensiwn
			£'000	£'000	£'000
21 Darpariaeth ar gyfer rhwymedigaethau Cyfunol					Cyfanswm y darpariaethau
Ar 1 Awst 2022			448	1,769	38
Defnyddiwyd yn ystod y flwyddyn			-	(341)	-
Ychwanegiadau yn ystod y flwyddyn			-	12	-
Ar 31 Gorffennaf 2023			448	1,440	38
					1,926

Mae'r ddarpariaeth arall o £448 mil yn berthnasol i ad-daliad posibl o Gronfeydd Ewropeaidd (Cronfa Gymdeithasol Ewrop) mewn perthynas â methodoleg adfer gorbenion un o'r is-gwmnïau.

Mae'r ddarpariaeth gwella pensiynau yn berthnasol i staff yn y Brifysgol ac yn ei his-gwmnïau sydd eisoes wedi gadael cyflogaeth, ac yn cynnwys ymrwymadau i gostau ad-drefnu ar ddyddiad y fantolen. Mae'r ddarpariaeth wedi cael ei hailgyfrif yn unol â chylchlythyr diweddaraf y Comisiwn Gwasanaethau Cyfreithiol.

Mae'r ddarpariaeth i unioni pensiynau yn rhwymedigaeth bosibl ar gynllun pensiwn mewnol y Brifysgol.

		Gwelliannau i bensiynau adeg terfynu	Cywiro cynlluniau pensiwn	Cyfanswm y darpariaethau
		£'000	£'000	£'000
Darpariaeth ar gyfer rhwymedigaethau Y Brifysgol				
Ar 1 Awst 2022		861	38	899
Defnyddiwyd yn ystod y flwyddyn		(214)	-	(214)
Ychwanegiadau yn ystod y flwyddyn		-	-	-
Ar 31 Gorffennaf 2023		647	38	685

Mae'r gwelliannau i'r pensiwn a'r darpariaethau i unioni pensiynau fel y nodwyd yn flaenorol

NODIADAU I'R CYFRIFON

	Gwaddol parhaol anghyfyngedig £'000	Gwaddol parhaol cyfyngedig £'000	Gwaddol gwariadwy cyfyngedig £'000	2023 Cyfanswm £'000	2022 Cyfanswm £'000
22 Cronfeydd gwaddol					
Cyfunol					
Mae'r asedau net cyfyngedig yn gysylltiedig â gwaddolion fel a ganlyn:					
Balans ar 1 Awst					
Cyfalaf	2,500	5,266	25	7,791	6,569
Incwm cronedig	50	2,455	-	2,505	2,470
	2,550	7,721	25	10,296	9,039
Gwaddolion newydd	-	(10)	-	(10)	1,343
Incwm o fuddsoddiad	10	385	-	395	300
Gwariant	-	(232)	-	(232)	(269)
Cynnydd/(gostyngiad) yng ngwerth marchnad buddsoddiadau	-	(329)	-	(329)	(117)
Cyfanswm incwm cynhwysfawr gwaddolion ar gyfer y flwyddyn	10	(186)	-	(176)	1,257
Balans ar 31 Gorffennaf	2,560	7,535	25	10,120	10,296
Cynrychiolir gan:					
Cyfalaf	2,500	4,927	25	7,452	7,791
Incwm cronedig	60	2,608	-	2,668	2,505
	2,560	7,535	25	10,120	10,296
Dadansoddiad fesul math o ddiben:					
Darlithyddiaethau	-	4,069	-	4,069	4,146
Cymrodoriaethau, ysgoloriaethau a chronfeydd gwobrau funds	23	1,716	25	1,764	1,878
Cyffredinol	2,537	1,750	-	4,287	4,272
	2,560	7,535	25	10,120	10,296
Dadansoddiad fesul ased					
Buddsoddiadau	47	5,736	25	5,808	5,765
Arian parod	688	1,894	-	2,582	4,626
Dyledwyr	1,825	-	-	1,825	-
Credydwyr	-	(95)	-	(95)	(95)
	2,560	7,535	25	10,120	10,296

NODIADAU I'R CYFRIFON

	Gwaddol parhaol anghyfyngedig £'000	Gwaddol parhaol cyfyngedig £'000	2023 Cyfanswm £'000	2022 Cyfanswm £'000
22 Cronfeydd gwaddol (parhad)				
Y Brifysgol				
Mae'r asedau net cyfyngedig yn gysylltiedig â gwaddolion fel a ganlyn:				
Balans ar 1 Awst				
Cyfalaf	2,370	5,101	7,471	6,248
Incwm cronedig	3	2,369	2,372	2,342
	2,373	7,470	9,843	8,590
Gwaddolion newydd	-	(10)	(10)	1,343
Incwm o fuddsoddiad	7	385	392	300
Gwariant	-	(232)	(232)	(269)
Cynnydd/(gostyngiad) yng ngwerth marchnad buddsoddiadau	-	(329)	(329)	(121)
Cyfanswm gwaddol incwm cynhwysfawr ar gyfer y flwyddyn	7	(186)	(179)	1,253
Balans ar 31 Gorffennaf	2,380	7,284	9,664	9,843
Cynrychiolir gan:				
Cyfalaf	2,370	4,762	7,132	7,471
Incwm cronedig	10	2,522	2,532	2,372
	2,380	7,284	9,664	9,843
Dadansoddiad fesul math o ddiben:				
Darlithyddiaethau	-	3,916	3,916	3,995
Cymrodoriaethau, ysgoloriaethau a chronfeydd gwobrau	-	1,693	1,693	1,807
Cyffredinol	2,380	1,675	4,055	4,041
	2,380	7,284	9,664	9,843
Dadansoddiad fesul ased				
Buddsoddiadau	47	5,730	5,777	5,736
Arian parod	511	1,647	2,158	4,202
Dyledwyr	1,824	-	1,824	
Credydwyr	-	(95)	(95)	(95)
	2,382	7,282	9,664	9,843
Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2023	Cyfunol £'000	Y Brifysgol £'000	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2022	Cyfunol £'000
23 Cyfalaf ac ymrwymadau eraill				
Ni wnaed unrhyw ddarpariaeth ar ar 31 Gorffennaf 2022 ar gyfer yr ymrwymadau cyfalaf dilynol				
Ymrwymadau dan gcontract	17,277	17,277	-	-
Ymrwymadau a awdurdodwyd	-	-	23,067	23,067
	17,277	17,277	23,067	23,067

NODIADAU I'R CYFRIFON

Ar 31 Gorffennaf 2023				Ar 31 Gorffennaf 2022 Cyfanswm
	Tir ac adeiladau £'000	Lesoedd eraill £'000	Cyfanswm £'000	£'000
24 Rhwymedigaethau lesioedd Cyfunol				
Cyfanswm y rhenti sy'n daladwy dan lesioedd gweithredu:				
Taladwy yn ystod y flwyddyn	2,590	167	2,757	2,293
Isafswm taliadau lesioedd a fydd yn daladwy yn y dyfodol:				
Ymhen blwyddyn fan bellaf	2,722	52	2,774	2,671
Yn hwyrach na blwyddyn ond dim hwyrach na 5 mlynedd	6,938	143	7,081	3,622
Yn hwyrach na 5 mlynedd	16,384	-	16,384	3,236
Cyfanswm taliadau lesioedd sy'n ddyledus Y Brifysgol	26,044	195	26,239	9,529
Cyfanswm y rhenti sy'n daladwy dan lesioedd gweithredol:				
Taladwy yn ystod y flwyddyn	2,555	33	2,588	2,104
Isafswm taliadau lesioedd a fydd yn daladwy yn y dyfodol:				
Ymhen blwyddyn fan bellaf	2,680	23	2,703	2,584
Yn hwyrach na blwyddyn ond dim hwyrach na 5 mlynedd	6,922	21	6,943	3,494
Yn hwyrach na 5 mlynedd	16,384	-	16,384	3,236
Cyfanswm taliadau lesioedd sy'n ddyledus	25,986	44	26,030	9,314
25 Ymgymeriadau is-gwmnïau Cwmni	Prif Weithgaredd	Statws		
Eclectica Drindod Cyfyngedig	Cyflawni gweithgaredd y drydedd genhadaeth	Unig aelod Coleg Prifysgol y Drindod		
	Dal asedau gwaddol	Unig ymddiriedolwr Coleg Prifysgol y Drindod		
Coleg y Drindod	Segur	Unig aelod PCYDDS		
Coleg Prifysgol y Drindod	Segur	Unig aelod PCYDDS		
Buddsoddiadau PCYDDS Cyfyngedig	Gweithgareddau masnachol	Yn berchen ar 100%		
Y Ganolfan Dysgu Cymraeg	Darparu'r rhaglen Cymraeg i Oedolion	Unig aelod PCYDDS		
Genedlaethol				
Canolfannau Dysgu PCYDDS	Segur	Yn berchen ar 100%		
Cyfyngedig				
Mentrau Creadigol Cymru	Rhedeg gweithgareddau Yr Egin	Yn berchen ar 100%		
Academi'r Morlyn Llanw Cyfyngedig	Segur	Yn berchen ar 100%		
Mentrau Academi Americanaidd	Segur	Yn berchen ar 100%		
Cymru Cyfyngedig				
Inspire (PCYDDS) Cyfyngedig	Segur	Yn berchen ar 100%		
Ysgol Fusnes Abertawe Cyfyngedig	Segur	Yn berchen ar 100%		
Coleg Sir Gâr	Addysg bellach	Yn berchen ar 100%		
Coleg Ceredigion	Addysg bellach	Yn berchen ar 100%		
Canolfan Swp-gynhyrchu Uwch	Gweithgareddau masnachol ac	Yn berchen ar 51%		
Prifysgol Cymru Cyfyngedig	ymchwil			

NODIADAU I'R CYFRIFON

Delir y budd lleiafrifol yng Nghanolfan Swp-gynhyrchu Uwch Prifysgol Cymru Cyfyngedig ym Mhrifysgol Cymru. Cydnabyddir 51% o'r gwarged neu'r diffyg ar gyfer pob cyfnod cyfrifyddu yn y datganiadau ariannol hyn, gyda 49% yn cael ei gydnabod yn natganiadau ariannol Prifysgol Cymru.

26 Partïon Cysylltiedig

O dan FRS 102, mae'r cwmni wedi manteisio ar esemptiadau datgelu trafodiadau â phartïon cysylltiedig sy'n eiddo iddo 100%. Datgelir y trafodiadau â phartïon cysylltiedig nad ydynt yn eiddo 100% i'r grŵp isod:

Ystyrir bod Prifysgol Cymru yn barti cysylltiedig am fod ganddi bersonél rheoli allweddol yn gyffredin â'r Brifysgol.

Balansau: Symiau derbyniadwy £4,706 (2022: £3,829), Symiau taladwy £416,850 (2022: £1,229,253)

Cyfanswm incwm £53,234 (2022: £43,402), Cyfanswm gwariant £1,664,130 (2022: £846,601)

Mae Gwasg Prifysgol Cymru yn is-gwmni sy'n eiddo'n llwyr i Brifysgol Cymru

Balansau: Symiau derbyniadwy £dim (2022: £dim), Symiau taladwy £dim (2022: £37,529)

Cyfanswm yr incwm £dim (2022: £dim), Cyfanswm gwariant £362 (2022: £37,529)

Ystyrir bod OSTC Y Drindod Dewi Sant LLP yn barti cysylltiedig o ran bod Buddsoddiadau PCYDDS Cyfyngedig (is-gwmni sy'n eiddo'n llwyr i'r Brifysgol) yn bartner ynddo ac yn meddu ar ddylanwad sylweddol arno. Mae'r balans isod yn cynrychioli benthyciad diwarant; darperir rhagor o fanylion am y benthyciad hwn yn nodyn 14.

Balansau: Symiau derbyniadwy £429,656 (2022: £485,268), Symiau taladwy £nil (2022: £dim)

Cyfanswm yr incwm £32,458 (2022: £18,952), Cyfanswm gwariant £dim (2022: £dim)

Mae'r Brifysgol yn cynnal cofrestr o fuddiannau aelodau'r Cyngor, ac mae cwrpas hyn yn cynnwys buddiannau unigolion sy'n gysylltiedig â'r aelodau. Ni chynhaliwyd unrhyw drafodiadau yn ystod y flwyddyn ag unrhyw unigolyn neu gwmni a oedd ar y Gofrestr Buddiannau.

Datgelir y taliadau i aelodau o'r Cyngor mewn perthynas â'u dyletswyddau yn nodyn 7.

NODIADAU I'R CYFRIFON**27 Cynlluniau pensiwn**

Mae yna bum cynllun pensiwn yn weithredol trwy'r Grŵp ar gyfer ei staff: y Cynllun Pensiwn Athrawon (TPS) ar gyfer staff academiaidd a Chynllun Blwydd-daliadau y Prifysgolion (USS) ar gyfer staff academiaidd, staff cymorth a'r holl staff a benodwyd ar ôl 18 Tachwedd 2010, Cronfa Bensiwn Dyfed (Cynllun Blwydd-daliadau Llywodraeth Leol), Cronfa Bensiwn Abertawe (Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol) a Chynllun Pensiwn a Sicrwydd Prifysgol Cymru Llanbedr Pont Steffan ar gyfer staff cymorth.

Mae newidiadau diweddar yn y pwysau economaidd yn fyd-eang ac yn y DU, ynghyd â'r cyfyngiadau ar bolisi ariannol, wedi cael effaith sylweddol ar farchnadoedd asedau ac arenillion bondiau corfforaethol, sy'n allweddol i asesiad FRS 102 o'r ased neu'r rhwymedigaeth pensiwn net. Yn benodol, mae arenillion bondiau corfforaethol AA, a ddefnyddir i bennu cyfradd ddisgownt FRS 102, wedi cynyddu'n sylweddol er 31 Gorffennaf 2022, a bu gostyngiadau cyfatebol yng ngwerth asedau. Bu'r marchnadoedd yn eithriadol o gyfnewidiol, ac felly er y bydd gwerth gros yr ymrwymadau â buddion wedi'u diffinio a'r asedau wedi gostwng, mae'n anodd amcangyfrif effaith y newidiadau hyn ar sefyllfa net y fantolen.

Mae cyfanswm y costau pensiwn sy'n cael eu cynnwys yn y cyfrifon cyfunol fel a ganlyn:

	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2023		Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2022	
	Cyfunol £'000	Y Brifysgol £'000	Cyfunol £'000	Y Brifysgol £'000
Costau staff				
Cyfraniadau TPS				
Prifysgol Cymru: Y Drindod Dewi Sant	1,108	1,108	1,148	1,148
Coleg Sir Gâr	2,333	-	2,216	-
Coleg Ceredigion		-		-
Cyfraniadau USS				
Prifysgol Cymru: Y Drindod Dewi Sant	7,881	7,881	6,223	6,223
Cyfraniadau Llywodraeth Leol				
Prifysgol Cymru Y Drindod Dewi Sant	2,097	2,097	1,962	1,962
Coleg Sir Gâr	1,596	-	1,454	-
Coleg Ceredigion	227	-	229	-
Cynllun Mewnol				
Prifysgol Cymru Y Drindod Dewi Sant	306	306	319	319
Addasiadau pensiwn eraill				
Prifysgol Cymru Y Drindod Dewi Sant				
Symudiad ar ddarpariaeth yr USS	(2,273)	(2,273)	23,271	23,271
Costau Gwasanaeth				
Coleg Sir Gâr	592	-	2,353	-
Coleg Ceredigion	124	-	371	-
Darpariaeth Ailstrwythuro				
Prifysgol Cymru Y Drindod Dewi Sant	-	-	-	-
Coleg Sir Gâr	12	-	(78)	-
Coleg Ceredigion	(40)	-	(23)	-
Cyfanswm cost Pensiynau yn unol â nodyn 7	13,963	9,119	39,445	32,923
Costau Llog				
Llywodraeth Leol – Y Brifysgol	99	99	422	422
Llywodraeth Leol – Coleg Sir Gâr	259	-	433	-
Llywodraeth Leol – Coleg Ceredigion	25	-	67	-
Cynllun Mewnol – Y Brifysgol	(44)	(44)	51	51

NODIADAU I'R CYFRIFON

USS – Y Brifysgol	1,210	1,210	115	115
Cyfanswm llog Pensiynau yn unol â nodyn 7	1,549	1,265	1,088	588

27 Cynlluniau pensiwn (parhad)

Crynohoir y rhwymedigaeth pensiwn a ddatgelir yn y fantolen fel a ganlyn:

	Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2023		Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2022	
	Cyfunol £'000	Y Brifysgol £'000	Cyfunol £'000	Y Brifysgol £'000
Cynllun Mewnol				
Prifysgol Cymru: Y Drindod Dewi Sant	-	-	-	-
Cynllun Pensiwn USS				
Prifysgol Cymru: Y Drindod Dewi Sant	33,226	33,226	36,551	36,551
Cynlluniau Llywodraeth Leol				
Prifysgol Cymru: Y Drindod Dewi Sant (Dyfed)	-	-	-	-
Prifysgol Cymru: Y Drindod Dewi Sant (Abertawe)	-	-	2,224	2,224
Coleg Sir Gâr	-	-	8,214	-
Coleg Ceredigion	-	-	824	-
Rhwymedigaeth ar 31 Gorffennaf	33,226	33,226	47,813	38,775

Mae'r cynlluniau Mewnol a Llywodraeth Leol mewn sefyllfa o warged technegol ar 31 Gorffennaf 2023. Mae'r Brifysgol a'r grŵp wedi cymhwyso IAS19 wrth gyfrif cap i'r enillion sy'n capio sefyllfa asedau cyffredinol y cynllun i ddim. Effaith hyn yw lleihau'r enillion actiwaraid a gydnabyddir yn y datganiadau ariannol hyn o enillion FRS102 fel y nodir isod yn nodiadau'r cynlluniau unigol.

LGPS

Cynllun Dyfed

Mae rhai cyflogeion yn aelodau o Gynllun Pensiwn Llywodraeth Leol Dyfed. Mae'r Brifysgol a'r cyflogeion yn cyfrannu at y cynllun, sy'n gynllun â buddion wedi'u diffinio, ac sy'n seiliedig ar gyflog pensiynadwy terfynol y cyflogeion.

Cynhaliwyd prisiad actiwaraid llawn o'r cynllun ar 31 Mawrth 2022 gan actiwari annibynnol cymwysedig. Roedd y prif ragdybiaethau a wnaed gan yr actiwari fel a ganlyn:

	Prisiad 2022	Prisiad 2019
	%	%
Cyfradd y cynnydd mewn cyflog pensiynadwy	4.6	3.9
Cyfradd y cynnydd mewn pensiynau a delir	3.1	2.4
Cyfradd disgownt		
- mewn gwasanaeth	5.1	4.1
- wedi gadael gwasanaeth	4.55	4.1
Rhagdybiaethau chwyddiant	3.1	2.4

Mae'r prisiad yn nodi mai gwerth marchnadol yr asedau a ddelid ar y dyddiad priso oedd £3,243 miliwn, ac mai gwerth cyfredol rhwymedigaethau'r cynllun oedd £2,508 miliwn. Mae hyn yn cynrychioli lefel gyllido o 129% a gwarged o £735 miliwn.

Roedd cyfradd cyfraniadau'r cyflogwr yn 22% yn ystod y flwyddyn

NODIADAU I'R CYFRIFON**LGPS (parhad)****Cynllun Dyfed (parhad)****Datgeliad FRS102**

Yn unol â gofynion Safon Adrodd Ariannol 102, mae actiwariaid cymwysedig annibynnol wedi diweddaru canlyniadau prisiad Mawrth 2022 er mwyn gwirio asedau a rhwymedigaethau'r gronfa sy'n berthnasol i'r Brifysgol ar 31 Gorffennaf 2023. Defnyddiwyd y dull rhagamcanu unedau.

	2023	2022
	%	%
Cyfradd y cynnydd mewn cyflogau	4.2	4.2
Cyfradd y cynnydd mewn pensiynau	2.8	2.8
Cyfradd disgownt	5.1	3.5
Cyfradd chwyddiant	2.7	2.7

Mae'r rhagdybiaethau o ran marwolaethau'n seiliedig ar brofiad gwirioneddol diweddar aelodau yn y Gronfa o ran marwolaethau, ac yn caniatáu ar gyfer gwelliannau disgwylidig yn y dyfodol o ran marwolaethau. Dangosir isod dd disgwyliadau oes enghreifftiol sy'n deillio o'r rhagdybiaethau hyn o ran marwolaethau:

	2023	2022
Dynion		
Oes yn y dyfodol o 65 oed (65 oed ar hyn o bryd)	21.4	23.0
Oes yn y dyfodol o 65 oed (45 oed ar hyn o bryd)	22.8	24.4
Menywod		
Oes yn y dyfodol o 65 oed (65 oed ar hyn o bryd)	23.7	24.9
Oes yn y dyfodol o 65 oed (45 oed ar hyn o bryd)	25.5	27.1

	Y rhaniad ar 31 Gorffennaf 2023	Y rhaniad ar 31 Gorffennaf 2022
	%	%
Rhaniad asedau'r cynllun		
Ecwitiau	73.1	70.4
Bondiau'r Llywodraeth	0.2	1.4
Bondiau Eraill	8.5	7.3
eiddo	13.2	15.8
Arian parod/hylifedd ac eraill	5.0	5.1
	100	100

Cynllun LGPS Dyfed – Prifysgol Cymru: Y Drindod Dewi Sant

Cafodd y symiau canlynol ar 31 Gorffennaf 2023 a 31 Gorffennaf 2022 eu mesur yn unol â gofynion FRS102

	31 Gorffennaf 2023	31 Gorffennaf 2022
	£'000	£'000
Gwerth teg asedau	27,068	27,371
Gwerth presennol rhwymedigaethau'r cynllun	(21,847)	(29,595)
Gwarged/(diffyg) yn y cynllun	5,221	(2,224)
Effaith y nenfwd asedau	(5,221)	-
Asedau/(rhwymedigaethau) pensiwn a gydnabyddir	-	(2,224)
	31 Gorffennaf 2023	31 Gorffennaf 2022
	£'000	£'000

**Dadansoddiad o'r swm a godwyd yn y Datganiad o Incwm
cynhwysfawr**

NODIADAU I'R CYFRIFON

Cost y gwasanaethau cyfredol	(573)	(883)
Cost gwasanaethau yn y gorffennol		-
Treuliau gweinyddol	(8)	(8)
Cwtogiad		-
Cyfanswm tâl gweithredu	(581)	(891)

Cynllun LGPS Dyfed – Prifysgol Cymru: Y Drindod Dewi Sant (parhad)

	31 Gorffennaf 2023 £'000	31 Gorffennaf 2022 £'000
Dadansoddiad o'r incwm a'r ffioedd cyllid		
Elw disgwylidig o asedau	955	442
Llog ar rhwymedigaethau pensiwn	(1,024)	(624)
Cost cyllido net	(69)	(182)

	31 Gorffennaf 2023 £'000	31 Gorffennaf 2022 £'000
Y swm a gydnabyddir mewn incwm cynhwysfawr arall		
Y gwahaniaeth rhwng yr elw gwirioneddol a'r elw disgwylidig o asedau'r cynllun	(1,073)	(691)
Effeithiau newidiadau yn y rhagdybiaethau sy'n sail i werth presennol rhwymedigaethau'r cynllun	8,723	10,605
Effaith y nenfwd asedau	(5,221)	
	2,429	9,914

	31 Gorffennaf 2023 £'000	31 Gorffennaf 2022 £'000
Symudiad yn y cynllun ar ddechrau'r flwyddyn		
Diffyg yn y cynllun ar ddechrau'r flwyddyn	(2,224)	(11,497)
Treuliau gweinyddol	(8)	(8)
Cost y gwasanaethau cyfredol	(573)	(883)
Cyfraniadau a dalwyd gan y cyflogwr	445	432
Cost cyllido net	(69)	(182)
Enillion/(colledion) actiwaraid	7,650	9,914
Gwarged/(diffyg) yn y cynllun ar ddiwedd y flwyddyn	5,221	(2,224)
Effaith y nenfwd asedau	(5,221)	-
Asedau/(rhwymedigaethau) pensiwn a gydnabyddir	-	(2,224)

	31 Gorffennaf 2023 £'000	31 Gorffennaf 2022 £'000
Dadansoddiad o'r symudiadau yng ngwerth presennol rhwymedigaethau'r cynllun		
Ar 1 Awst	(29,595)	(39,182)
Cost y gwasanaethau cyfredol	(573)	(883)
Cost gwasanaethau yn y gorffennol	-	-
Cost llog	(1,024)	(624)
Cyfraniadau aelodau	(140)	(131)
Newid yn y rhagdybiaethau ariannol	7,216	12,132
Newid yn y rhagdybiaethau demograffig	944	257
Enillion/(colledion) profiad	563	(1,784)

NODIADAU I'R CYFRIFON

Cwtogiad	-	-
Buddion a dalwyd	762	620
Ar 31 Gorffennaf	(21,847)	(29,595)

Dadansoddiad o'r symudiadau yng ngwerth presennol asedau'r cynllun

Ar 1 Awst	27,371	27,685
Y gyfradd elw ddisgwyliedig ar asedau'r cynllun	955	442
Ailfesur elw o asedau	(1,073)	(691)
Treuliau gweinyddol	(8)	(8)
Cyfraniadau'r cyflogwr	445	432
Cyfraniadau aelodau	140	131
Buddion a dalwyd	(762)	(620)
Ar 31 Gorffennaf	27,068	27,371

Effaith y nenfwd asedau	(5,221)	-
Gwerth cydnabyddedig asedau'r cynllun ar 31 Gorffennaf	21,847	27,371

Cynllun LGPS Dyfed – Coleg Sir Gâr

Cafodd y symiau canlynol ar 31 Gorffennaf 2023 a 31 Gorffennaf 2022 eu mesur yn unol â gofynion FRS102

	31 Gorffennaf 2023 £'000	31 Gorffennaf 2022 £'000
Gwerth teg asedau	57,252	54,837
Gwerth presennol rhwymedigaethau'r cynllun	(50,842)	(63,051)
Gwarged/(diffyg) yn y cynllun	6,410	(8,214)
Effaith y nenfwd asedau	(6,410)	-
Asedau/(rhwymedigaethau) pensiwn a gydnabyddir	-	(8,214)

	31 Gorffennaf 2023 £'000	31 Gorffennaf 2022 £'000
--	---	--------------------------------

Dadansoddiad o'r swm a godwyd yn y Datganiad o Incwm cynhwysfawr

Cost y gwasanaethau cyfredol	(2,192)	(3,403)
Cost gwasanaethau yn y gorffennol	-	-
Treuliau gweinyddol	(32)	(29)
Cwtogiad	(25)	-
Cyfanswm tâl gweithredu	(2,249)	(3,432)

	31 Gorffennaf 2023 £'000	31 Gorffennaf 2022 £'000
--	---	--------------------------------

Dadansoddiad o'r incwm a'r ffioedd cyllid

Elw disgwyliedig o asedau	1,936	881
Llog ar rwymedigaethau pensiwn	(2,195)	(1,314)
Cost cyllido net	(259)	(433)

NODIADAU I'R CYFRIFON

	31 Gorffennaf 2023 £'000	31 Gorffennaf 2022 £'000
Y swm a gydnabyddir mewn incwm cynhwysfawr arall		
Y gwahaniaeth rhwng yr elw gwirioneddol a'r elw disgwyledig o asedau'r cynllun	(435)	(1,376)
Effeithiau newidiadau yn y rhagdybiaethau sy'n sail i werth presennol rhwymedigaethau'r cynllun	15,910	23,196
Effaith y nenfwd asedau	(6,410)	-
	9,065	21,820
	31 Gorffennaf 2023 £'000	31 Gorffennaf 2022 £'000
Symudiad yn y cynllun ar ddechrau'r flwyddyn		
Diffyg yn y cynllun ar ddechrau'r flwyddyn	(8,214)	(27,681)
Cost gweithredu	(2,249)	(3,432)
Cyfraniadau a dalwyd gan y cyflogwr	1,657	1,512
Cost cyllido net	(259)	(433)
Enillion/(colledion) actiwaraid	15,475	21,820
Gwarged/(diffyg) yn y cynllun ar ddiwedd y flwyddyn	6,410	(8,214)
Effaith y nenfwd asedau	(6,410)	-
Asedau/(rhwymedigaethau) pensiwn a gydnabyddir	-	(8,214)

NODIADAU I'R CYFRIFON**Cynllun LGPS Dyfed– Coleg Sir Gâr (parhad)**

	31 Gorffennaf 2023 £'000	31 Gorffennaf 2022 £'000
Dadansoddiad o'r symudiadau yng ngwerth presennol rhwymedigaethau'r cynllun		
Ar 1 Awst	(63,051)	(82,502)
Cost y gwasanaethau cyfredol	(2,192)	(3,403)
Cost gwasanaethau yn y gorffennol	-	-
Cost llog	(2,195)	(1,314)
Cyfraniadau aelodau	(497)	(454)
Newid yn y rhagdybiaethau ariannol	17,618	27,035
Newid yn y rhagdybiaethau demograffig	2,189	556
Enillion/(colledion) profiad	(3,897)	(4,395)
Cwtogiad	(25)	-
Buddion a dalwyd	1,208	1,426
Ar 31 Gorffennaf	(50,842)	(63,051)

Dadansoddiad o'r symudiadau yng ngwerth presennol asedau'r cynllun

Ar 1 Awst	54,837	54,821
Y gyfradd elw ddisgwyliedig ar asedau'r cynllun	1,936	881
Ailfesur elw o asedau	(435)	(1,376)
Treuliau gweinyddol	(32)	(29)
Cyfraniadau'r cyflogwr	1,657	1,512
Cyfraniadau aelodau	497	454
Buddion a dalwyd	(1,208)	(1,426)
Ar 31 Gorffennaf	57,252	54,837
Effaith y nenfwd asedau	(6,410)	-
Gwerth cydnabyddedig asedau'r cynllun ar 31 Gorffennaf	50,842	54,837

NODIADAU I'R CYFRIFON**Cynllun LGPS Dyfed – Coleg Ceredigion**

Cafodd y symiau canlynol ar 31 Gorffennaf 2023 a 31 Gorffennaf 2022 eu mesur yn unol â gofynion FRS102

	31 Gorffennaf 2023 £'000	31 Gorffennaf 2022 £'000
Gwerth teg asedau	12,898	12,282
Gwerth presennol rhwymedigaethau'r cynllun	(10,552)	(13,106)
Gwarged/(diffyg) yn y cynllun	2,346	(824)
Effaith y nenfwd asedau	(2,346)	-
Asedau/(rhwymedigaethau) pensiwn a gydnabyddir	-	(824)

	31 Gorffennaf 2023 £'000	31 Gorffennaf 2022 £'000
Dadansoddiad o'r swm a godwyd yn y Datganiad o Incwm cynhwysfawr		
Cost y gwasanaethau cyfredol	(324)	(530)
Cost gwasanaethau yn y gorffennol	-	-
Treuliau gweinyddol	(5)	(5)
Cwtogiad	-	-
Cyfanswm tâl gweithredu	(329)	(535)

	31 Gorffennaf 2023 £'000	31 Gorffennaf 2022 £'000
Dadansoddiad o'r incwm a'r ffioedd cyllid		
Elw disgwylidig o asedau	429	199
Llog ar rwymedigaethau pensiwn	(454)	(266)
Cost cyllido net	(25)	(67)

	31 Gorffennaf 2023 £'000	31 Gorffennaf 2022 £'000
Y swm a gydnabyddir mewn incwm cynhwysfawr arall		
Y gwahaniaeth rhwng yr elw gwirioneddol a'r elw disgwylidig o asedau'r cynllun	429	199
Effeithiau newidiadau yn y rhagdybiaethau sy'n sail i werth presennol rhwymedigaethau'r cynllun	2,865	3,701
Effaith y nenfwd asedau	(2,346)	-
	948	3,900

	31 Gorffennaf 2023 £'000	31 Gorffennaf 2022 £'000
Symudiad yn y cynllun ar ddechrau'r flwyddyn		
Diffyg yn y cynllun ar ddechrau'r flwyddyn	(824)	(4,353)
Cost gweithredu	(329)	(535)
Cyfraniadau a dalwyd gan y cyflogwr	230	231
Cost cyllido net	(25)	(67)
Enillion/(colledion) actiwaraid	3,294	3,900
Gwarged/(diffyg) yn y cynllun ar ddiwedd y flwyddyn	2,346	(824)
Effaith y nenfwd asedau	(2,346)	-

NODIADAU I'R CYFRIFONAsedau/(rhwymedigaethau) pensiwn a
gydnabyddir)

- (824)

Cynllun LGPS Dyfed – Coleg Ceredigion (parhad)

31 Gorffennaf 2023 £'000	31 Gorffennaf 2022 £'000
--------------------------------	--------------------------------

Dadansoddiad o'r symudiadau yng ngwerth presennol rhwymedigaethau'r cynllun

Ar 1 Awst	(13,106)	(16,857)
Cost y gwasanaethau cyfredol	(324)	(530)
Cost gwasanaethau yn y gorffennol	-	-
Cost llog	(454)	(266)
Cyfraniadau aelodau	(69)	(69)
Newid yn y rhagdybiaethau ariannol	3,317	4,993
Newid yn y rhagdybiaethau demograffig	461	111
Enillion/(colledion) profiad	(751)	(893)
Cwtogiad	-	-
Buddion a dalwyd	374	405
Ar 31 Gorffennaf	(10,552)	(13,106)

Dadansoddiad o'r symudiadau yng ngwerth presennol asedau'r cynllun

Ar 1 Awst	12,282	12,504
Y gyfradd elw ddisgwyliedig ar asedau'r cynllun	429	199
Ailfesur elw o asedau	267	(311)
Treuliau gweinyddol	(5)	(5)
Cyfraniadau'r cyflogwr	230	231
Cyfraniadau aelodau	69	69
Buddion a dalwyd	(374)	(405)
Ar 31 Gorffennaf	12,898	12,282
Effaith y nenfwd asedau	(2,346)	(405)
Gwerth cydnabyddedig asedau'r cynllun ar 31 Gorffennaf	10,552	12,282

NODIADAU I'R CYFRIFON**LGPS****Cynllun Abertawe**

Mae rhai cyflogeion yn aelodau o Gynllun Pensiwn Llywodraeth Leol Dinas a Sir Abertawe. Mae'r Brifysgol a'r cyflogeion yn cyfrannu at y cynllun, sy'n gynllun â buddion wedi'u diffinio, ac sy'n seiliedig ar gyflog pensiynadwy terfynol y cyflogeion. Cynhaliwyd y prisiad actiwaraid diweddaraf ar 31 Mawrth 2022 gan actiwarïaid annibynnol.

Mae'r prisiad actiwaraid o'r cynllun yn seiliedig ar y dull rhagamcanu unedau, ac roedd y prif ragdybiaethau a wnaed gan yr actiwarïaid fel a ganlyn:

	2022 Prisiad	2019 Prisiad
	%	%
Cyfradd y cynnydd mewn cyflog pensiynadwy	3.8	3.6
Cyfradd y cynnydd mewn pensiynau a delir	2.3	2.1
Cyfradd disgownt:		
- mewn gwasanaeth	4.1	4.25
- wedi gadael gwasanaeth	0.8	1.6
Rhagdybiaethau o ran chwyddiant	2.3	2.1

Mae'r prisiad yn nodi mai gwerth marchnadol yr asedau a ddelid ar y dyddiad priso oedd £2.924 miliwn, ac mai gwerth cyfredol rhwymedigaethau'r cynllun oedd £2.921 miliwn. Mae hyn yn cynrychioli lefel gyllido o 009% a gwarged o £2.8 miliwn.

Mae cyfradd cyfraniadau'r cyflogwr yn 40.8% ynghyd â chyfraniad o £631,000 i'r diffyg blynnyddol a oedd yn daladwy o fis Ebrill 2023 hyd at fis Mawrth 2024, gan gynyddu i 40.8% a diffyg blynnyddol a £721,000 ar gyfer y cyfnod o fis Ebrill 2024 hyd at fis Mawrth 2025.

Datgeliad FRS102

Yn unol â gofynion Safon Adrodd Ariannol 102, mae actiwarïaid cymwysedig annibynnol wedi diweddarau canlyniadau prisiad Mawrth 2022 er mwyn gwirio asedau a rhwymedigaethau'r gronfa sy'n berthnasol i'r Brifysgol ar 31 Gorffennaf 2023. Defnyddiwyd y dull rhagamcanu unedau.

	2023	2022
	%	%
Cyfradd y cynnydd mewn cyflogau	4.1	4.1
Cyfradd y cynnydd mewn pensiynau	2.6	2.6
Cyfradd disgownt	5.0	3.5
Cyfradd chwyddiant	2.6	2.6

Mae'r rhagdybiaethau o ran marwolaethau'n seiliedig ar brofiad gwirioneddol diweddar aelodau yn y Gronfa o ran marwolaethau, ac yn caniatáu ar gyfer gwelliannau disgwylidig yn y dyfodol o ran marwolaethau. Dangosir isod ddisgwyliadau oes enghreifftiol sy'n deillio o'r rhagdybiaethau hyn o ran marwolaethau:

	2023	2022
Dynion		
Oes yn y dyfodol o 65 oed (65 oed ar hyn o bryd)	21.7	22.1
Oes yn y dyfodol o 65 oed (45 oed ar hyn o bryd)	22.3	23.2
Menywod		
Oes yn y dyfodol o 65 oed (65 oed ar hyn o bryd)	24.2	24.2
Oes yn y dyfodol o 65 oed (45 oed ar hyn o bryd)	25.3	25.7

NODIADAU I'R CYFRIFON**Cynllun LGPS Abertawe – Prifysgol Cymru: Y Drindod Dewi Sant (parhad)**

	Y rhaniad ar 31 Gorffennaf 2023	Y rhaniad ar 31 Gorffennaf 2022
	%	%
Rhaniad asedau'r cynllun		
Ecwitiau	73.6	78.0
Bondiau'r Llywodraeth	4.5	3.4
Bondiau Eraill	7.0	0.6
Eiddo	4.6	3.7
Arian parod/hylifedd	0.6	1.1
Arall*	9.7	13.2
	100	100

*Mae daliadau eraill yn cynnwys cronfeydd mantoli, daliadau arian cyfired, dyfodol dyraniad asedau ac eraill. Mae'r actiwari wedi tybio eleni y bydd y rhain yn sicrhau enillion yn unol â'r ecwitiau.

Cafodd y symiau canlynol ar 31 Gorffennaf 2023 a 31 Gorffennaf 2022 eu mesur yn unol â gofynion FRS102

	31 Gorffennaf 2023	31 Gorffennaf 2022
	£'000	£'000
Gwerth teg asedau	49,360	47,350
Gwerth presennol rhwymedigaethau'r cynllun	(36,110)	(43,480)
Gwarged yn y cynllun	13,250	3,870
Effaith y nenfwd asedau	(13,250)	(3,870)
Asedau/(rhwymedigaethau) pensiwn a gydnabyddir)	-	-

	31 Gorffennaf 2023	31 Gorffennaf 2022
	£'000	£'000

Dadansoddiad o'r swm a godwyd yn y Datganiad o Incwm cynhwysfawr

Cost y gwasanaethau cyfredol	750	1,480
Cost gwasanaethau yn y gorffennol	-	-
Treuliau gweinyddol	-	-
Cwtogiad	-	-
Cyfanswm tâl gweithredu	750	1,480

	31 Gorffennaf 2023	31 Gorffennaf 2022
	£'000	£'000

Dadansoddiad o'r incwm a'r ffioedd cyllid

Elw disgwylidig o asedau	1,670	770
Llog ar rwymedigaethau pensiwn	(1,500)	(1,010)
Cost cyllido net	170	(240)

	31 Gorffennaf 2023	31 Gorffennaf 2022
	£'000	£'000

Y swm a gydnabyddir mewn incwm cynhwysfawr arall

Y gwahaniaeth rhwng yr elw gwirioneddol a'r elw disgwylidig o asedau'r cynllun	(190)	870
--	--------------	------------

PRIFYSGOL CYMRU: Y DRINDOD DEWI SANT (RC1149535)

NODIADAU I'R CYFRIFON

Effeithiau newidiadau yn y rhagdybiaethau sy'n sail i werth presennol rhwymedigaethau'r cynllun	8,490	17,690
Effaith y nenfwd asedau	(9,240)	(3,870)
	(940)	14,690

Cynllun LGPS Abertawe – Prifysgol Cymru: Y Drindod Dewi Sant (parhad)

	31 Gorffennaf 2023 £'000	31 Gorffennaf 2022 £'000
Symudiad yn y cynllun ar ddechrau'r flwyddyn		
Gwarged/(diffyg) yn y cynllun ar ddechrau'r flwyddyn	3,870	(14,510)
Cost y gwasanaethau cyfredol	(750)	(1,480)
Cyfraniadau a dalwyd gan y cyflogwr	1,660	1,540
Cost cyllido net	170	(240)
Enillion/(colledion) actiwaraid	8,300	18,560
Gwarged/(diffyg) yn y cynllun ar ddiwedd y flwyddyn	13,250	3,870
Effaith y nenfwd asedau	(13,250)	(3,870)
Asedau/(rhwymedigaethau) pensiwn a gydnabyddir	-	-

	31 Gorffennaf 2023 £'000	31 Gorffennaf 2022 £'000
Dadansoddiad o'r symudiadau yng ngwerth presennol rhwymedigaethau'r cynllun		
Ar 1 Awst	(43,480)	(59,710)
Cost y gwasanaethau cyfredol	(750)	(1,480)
Cost gwasanaethau yn y gorffennol	-	-
Cost llog	(1,500)	(1,010)
Cyfraniadau aelodau	(170)	(170)
Newid yn y rhagdybiaethau ariannol	10,890	21,051
Newid yn y rhagdybiaethau demograffig	60	354
Enillion/(colledion) profiad	(2,460)	(3,715)
Cwtogiad	-	-
Buddion a dalwyd	1,300	1,200
Ar 31 Gorffennaf	(36,110)	(43,480)

Dadansoddiad o'r symudiadau yng ngwerth presennol asedau'r cynllun

Ar 1 Awst	47,350	45,200
Y gyfradd elw ddisgwyliedig ar asedau'r cynllun	1,670	770
Ailfesur elw o asedau	(190)	870
Treuliau gweinyddol	-	-
Cyfraniadau'r cyflogwr	1,660	1,540
Cyfraniadau aelodau	170	170
Buddion a dalwyd	(1,300)	(1,200)
Ar 31 Gorffennaf	49,360	47,350
Effaith y nenfwd asedau	(13,250)	(3,870)
Gwerth cydnabyddedig asedau'r cynllun ar 31 Gorffennaf	36,110	43,480

NODIADAU I'R CYFRIFON**Cynllun Pensiwn a Sicrwydd Prifysgol Cymru Llanbedr Pont Steffan**

Mae'r Brifysgol yn nodi Cynllun Pensiwn a Sicrwydd Prifysgol Cymru Llanbedr Pont Steffan, sy'n drefniant â buddion wedi'u diffinio. Mae hon yn gronfa ar wahân a weinyddir gan yr ymddiriedolwyr ac sy'n dal asedau'r cynllun pensiwn i fodloni rhwymedigaethau pensiwn hirdymor.

Mae'n ofynnol i ymddiriedolwyr y cynllun weithredu er lles gorau buddiolwyr y cynllun. Mae dull penodi'r ymddiriedolwyr yn cael ei bennu gan ddogfennaeth ymddiriedolaeth y cynllun. Mae traean o'r ymddiriedolwyr yn cael eu henwebu gan aelodau'r cynllun; rhaid i o leiaf un o'r ymddiriedolwyr a enwebir gan yr aelodau fod yn aelod-bensiynwr.

Cynhaliwyd prisiad actiwaraid llawn ar 31 Gorffennaf 2022, a diweddarwyd y canlyniadau i 31 Gorffennaf 2023 gan actiwari cymwysedig, yn annibynnol ar y cyflogwr sy'n nodi'r cynllun.

Roedd canlyniadau prisiad 31 Gorffennaf 2017 yn dangos diffyg o £1,294,000. Mae'r Brifysgol wedi cytuno â'r ymddiriedolwyr y byddai'n parhau i wneud cyfraniadau misol ar gyfradd o 19% o gyflogau gweithwyr ynghyd â chyfraniad blyneddol uwch o £277,990, gan gynyddu 3% bob blwyddyn. Bydd y Brifysgol hefyd yn talu costau'r cynllun ac ardollau i'r Gronfa Diogelu Pensiynau, premiymau yswiriant ar gyfer marwolaethau mewn swydd, a'r holl gostau rheoli a gweinyddu. Mae cyfraniadau'r aelodau yn daladwy ar gyfradd o 6.25% o'r gwasanaeth pensiynadwy.

Roedd y rhagdybiaethau perthnasol a ddefnyddiwyd gan yr actiwari ar 31 Gorffennaf 2022, ac ar gyfer y cyfnod cymharol, fel a ganlyn:

	2023	2022
	%	%
Cyfradd y cynnydd mewn cyflogau	4.0	4.1
Cyfradd y cynnydd mewn pensiynau a delir	2.5	2.6
Cyfradd ailbrizio ar gyfer pensiynau gohiriedig	2.5	2.5
Cyfradd disgownt	5.15	3.5
Cyfradd chwyddiant	2.3	2.2
Lwfans ar gyfer cyfnod pensiwn am arian parod adeg ymddeol	Uchafswm a ganiateir	Uchafswm a ganiateir

Mae'r rhagdybiaethau cyfredol o ran marwolaethau yn cynnwys lwfans digonol ar gyfer gwelliannau yn y dyfodol o ran cyfraddau marwolaethau. Mae'r disgwyliadau oes rhagdybiedig o ymddeol yn 65 oed fel a ganlyn:

	2023	2022
Gwrywod yn ymddeol yn 65 oed yn 2020	21.0 o flynyddoedd	21.0 o flynyddoedd
Benywod yn ymddeol yn 65 oed yn 2020	22.9 o flynyddoedd	22.9 o flynyddoedd
Gwrywod yn ymddeol yn 65 oed yn 2040	22.3 o flynyddoedd	22.3 o flynyddoedd
Benywod yn ymddeol yn 65 oed yn 2040	24.5 o flynyddoedd	24.5 o flynyddoedd

NODIADAU I'R CYFRIFON**Cynllun Pensiwn a Sicrwydd Prifysgol Cymru Llanbedr Pont Steffan (UWLPS) (parhad)**

	Y rhaniad ar 31 Gorffennaf 2023 %	Y rhaniad ar 31 Gorffennaf 2022 %
Rhaniad asedau'r cynllun		
Ecwitiau	40.9	40.9
Bondiau	48.4	48.6
Eraill	10.7	10.5
	100	100

Cafodd y symiau canlynol ar 31 Gorffennaf 2023 a 31 Gorffennaf 2022 eu mesur yn unol â gofynion FRS102

	31 Gorffennaf 2023 £'000	31 Gorffennaf 2022 £'000
Gwerth teg asedau	18,617	21,488
Gwerth presennol rhwymedigaethau'r cynllun	(15,447)	(19,610)
Gwarged/(diffyg) yn y cynllun	3,170	1,878
Effaith y nenfwd asedau	(3,170)	(1,878)
Gwarged yn y cynllun	-	-

	31 Gorffennaf 2023 £'000	31 Gorffennaf 2022 £'000
Dadansoddiad o'r swm a godwyd yn y Datganiad o Incwm cynhwysfawr		
Cost y gwasanaethau cyfredol	(51)	(152)
Cost gwasanaethau yn y gorffennol	-	-
Treuliau gweinyddol	-	-
Cwtogiad	-	-
Cyfanswm tâl gweithredu	(51)	(152)

	31 Gorffennaf 2023 £'000	31 Gorffennaf 2022 £'000
Dadansoddiad o'r incwm a'r ffioedd cyllid		
Y gyfradd elw ddisgwyliedig ar asedau'r cynllun	745	379
Llog ar rwymedigaethau pensiwn	(675)	(430)
Cost llog ar effaith y nenfwd asedau	(26)	-
Cost cyllido net	44	(51)

	31 Gorffennaf 2023 £'000	31 Gorffennaf 2022 £'000
Y swm a gydnabyddir mewn incwm cynhwysfawr arall		
Yr elw o asedau'r cynllun – enillion	(3,225)	(2,481)
Enillion/(colledion) a brofwyd sy'n deillio o rwymedigaethau'r cynllun	(40)	(717)
Newid i'r rhagdybiaethau ariannol a demograffig sy'n sail i'r cynllun	4,232	8,290
Effaith y nenfwd asedau	(1,292)	(1,878)
Cyfanswm enillion a gydnabyddir yn y datganiad o incwm cynhwysfawr	(325)	3,214

NODIADAU I'R CYFRIFON**Cynllun Pensiwn a Sicrwydd Prifysgol Cymru Llanbedr Pont Steffan (UWLPS) (parhad)**

	31 Gorffennaf 2023 £'000	31 Gorffennaf 2022 £'000
Symudiad yn y cynllun ar ddechrau'r flwyddyn		
Diffyg yn y cynllun ar ddechrau'r flwyddyn	-	(3,329)
Cost y gwasanaethau cyfredol	(51)	(152)
Cyfraniadau a dalwyd gan y cyflogwr	306	318
Cost cyllido net	70	(51)
Treuliau	-	-
Colledion o ganlyniad i newid buddion	-	-
Enillion/(colledion) actiwaraid	967	5,092
Effaith y nenfwd asedau	(1,292)	(1,878)
Gwarged yn y cynllun ar ddiwedd y flwyddyn	-	-

Commented [HE2]: This doesn't bring the total to nil at the moment?

	31 Gorffennaf 2023 £'000	31 Gorffennaf 2022 £'000
Dadansoddiad o'r symudiadau yng ngwerth presennol rhwymedigaethau'r cynllun		
Ar 1 Awst	(19,610)	(27,138)
Cost y gwasanaethau cyfredol	(51)	(152)
Cost gwasanaethau yn y gorffennol	-	-
Cost llog	(675)	(430)
Cyfraniadau aelodau	(14)	(22)
Newid yn y rhagdybiaethau ariannol	4,232	8,290
Newid yn y rhagdybiaethau demograffig	(40)	(717)
Enillion/(colledion) profiad	-	-
Cwtogiad	-	-
Buddion a dalwyd	711	559
Treuliau	-	-
Colledion o ganlyniad i newid buddion	-	-
Ar 31 Gorffennaf	(15,447)	(19,610)

Dadansoddiad o'r symudiadau yng ngwerth presennol asedau'r cynllun

Ar 1 Awst	19,610	23,809
Y gyfradd elw ddisgwyliedig ar asedau'r cynllun	745	379
Ailfesur elw o asedau	(3,225)	(2,481)
Treuliau gweinyddol	-	-
Cyfraniadau'r cyflogwr	306	318
Cyfraniadau aelodau	14	22
Buddion a dalwyd	(711)	(559)
Effaith y nenfwd asedau	(1,292)	(1,878)
Ar 31 Gorffennaf	15,447	19,610

NODIADAU I'R CYFRIFON**Y Cynllun Pensiwn Athrawon**

Mae'r adroddiad hwn yn nodi canlyniadau'r prisiad actiwaraid o'r cyfuniad o Gynllun Pensiwn Athrawon ('y Cynllun cyn 2015') 6 a Chynllun Pensiwn Athrawon 2015 ('Cynllun 2015') 7 (y Cynllun Pensiwn Athrawon neu 'y Cynllun'). Mae'r Cynllun yn darparu pensiynau a buddion eraill i athrawon sydd wedi gweithio mewn ysgolion neu sefydliadau addysgol eraill yng Nghymru a Lloegr. Mae'r Cynllun yn gynllun pensiwn gwasanaeth cyhoeddus statudol heb ei ariannu, ac mae'r buddion yn cael eu gwarantu gan y Llywodraeth. Ariennir y Cynllun gan daliadau gan y cyflogwr a chan y cyflogeion cyfredol hynny sy'n aelodau o'r Cynllun; mae'r cyflogeion hyn yn talu cyfraniadau ar gyfraddau gwahanol yn seiliedig ar gyflog ac fel y nodir yn y rheoliadau.

Cynhaliwyd y prisiad actiwaraid diweddaraf o'r cynllun ar 31 Mawrth 2016 ac yn unol â Chyfarwyddiadau Pensiynau Gwasanaethau Cyhoeddus (Prisiadau a Chap Costau Cyflogwyr) 2014. Adroddodd Actiwari'r Llywodraeth ar y broses o brisio'r Cynllun Pensiwn Athrawon ar 9 Mehefin 2014. Daeth Actiwari'r Llywodraeth i'r casgliadau canlynol:

- ar ddyddiad y prisiad, bod y rhwymedigaethau yn y cynllun yn £196.1 biliwn, a bod yr asedau yn werth £218.1 biliwn, gan roi diffyg tybiannol o £22 biliwn ar gyfer gwasanaeth yn y gorffennol
- bod cyfanswm cyfradd y cyfraniadau argymhellidig sy'n daladwy gan y cyflogeion oddi ar 1 Medi 2019 yn 23.6% (16.4% yn flaenorol) o'r cyflog;

Dangosir isod y rhagdybiaethau ariannol a fabwysiadwyd ar gyfer y prisiad cyfredol ac, er cymhariaeth, y rheiny a fabwysiadwyd ar gyfer prisiad 2012:

Y prisiad actiwaraid diwethaf Dull actiwaraid	31 Mawrth 2016 Buddiannau arfaethedig	31 Mawrth 2012 Buddiannau arfaethedig
Cyfradd disgownt		
- gwirioneddol	2.40%	3.00%
- enwol	4.45%	5.06%
Cynnydd yn y pensiynau	2.00%	2.00%
Twf cyflog tymor hir	4.20%	4.75%
- yn fwy na'r dybiaeth	2.20%	2.75%

O dan y diffiniadau a nodir yn FRS 102, mae'r Cynllun Pensiwn Athrawon yn gynllun pensiwn amlgyflogwr.

Ni all y Cynllun ddarparu syniad i'r Brifysgol o'i gyfran o asedau a rhwymedigaethau sylfaenol (tybiannol) o ran y cynllun. Gan hynny, mae'r Brifysgol wedi manteisio ar eithriad FRS 102 ac wedi rhoi cyfrif am ei chyfraniadau i'r cynllun fel pe bai'n gynllun â chyfraniadau wedi'u diffinio. Mae'r Brifysgol wedi nodi uchod yr wybodaeth am y cynllun a'r goblygiadau i'r Brifysgol o ran cyfraddau disgwyliedig y cyfraniadau.

NODIADAU I'R CYFRIFON**USS**

Mae'r sefydliad yn cymryd rhan yng Nghynllun Blwydd-daliadau y Prifysgolion (USS), sef y prif gynllun sy'n cwmpasu mwyafrif y staff academiaidd a'r staff academiaidd-gysylltiedig. Mae'r Cynllun yn gynllun pensiwn hybrid, sy'n darparu buddion wedi'u diffinio (ar gyfer pob aelod), yn ogystal â buddion cyfraniadau wedi'u diffinio. Delir asedau'r cynllun mewn cronfa ar wahân a weinyddir gan ymddiriedolwyr.

Mae'r USS yn gynllun amlgyflogwr, a gwneir cyfrif amdano fel y nodir yn y polisiau cyfrifyddu.

Cyfanswm y gost a godwyd ar y Datganiad Cyfunol o Incwm Cynhwysfawr yw £7,881 mil (2022: £6,223 mil) yn cynnwys PensionChoice, ond heb gynnwys effaith y newid yn y cynllun adfer diffyg.

Mae'r cyfraniadau adfer diffyg sy'n daladwy o fewn blwyddyn i'r sefydliad yn £2,763 mil (2021: £2,291k mil).

Mae'r prisiad actiwaraid llawn diweddaraf o adran Cynyddu Incwm Ymddeol y Cynllun wedi'i ddyddio 31 Mawrth 2020 ("dyddiad y prisiad"), ac fe'i cynhaliwyd gan ddefnyddio'r dull rhagamcanu unedau.

Prisiad 2020 oedd y chweched prisiad, a'r diweddaraf, ar gyfer yr USS o dan y trefniadau cyllido cynllun-benodol a gyflwynwyd gan Ddeddf Pensiynau 2004, sy'n ei gwneud yn ofynnol i gynlluniau fabwysiadu amcan cyllido statudol, sef sicrhau bod ynddynt asedau digonol a phriodol i dalu am eu darpariaethau technegol. Ar ddyddiad y prisiad, roedd asedau'r cynllun yn werth £66.5 biliwn, ac roedd darpariaethau technegol y cynllun yn werth £80.6 biliwn, gan nodi diffyg o £14.1 biliwn a chymhareb cyllido o 83%.

Disgrifir y rhagdybiaethau ariannol allweddol a ddefnyddiwyd ym mhrisiad 2020 isod. Mae rhagor o fanylion i'w gweld yn y Datganiad o Egwyddorion Cyllido (uss.co.uk/about-us/valuation-and-funding/statement-of-fundingprinciples).

Cyfradd disgownt (blaengyfraddau)

Cromliniau arenillion gilt â llog sefydlog a:

Cyn ymddeol 2.75%

Ar ôl ymddeol 1.00%

Rhagdybiaeth CPI

Cyfraddau tymor-ddibynnol yn unol â'r gwahaniaeth rhwng cromliniau'r arenillion Llog Sefydlog a'r arenillion Cysylltiedig â'r Mynegai llai:

1.1% y flwyddyn hyd at 2030 yn gtostwng yn llinol 0.1% y

flwyddyn i wahaniaeth hirdymor o 0.1% y flwyddyn o 2040

Rhagdybiaeth CPI ynghyd â 0.05%

Cynydd mewn pensiynau (darostyngedig i lawr o 0%)

Mae'r brif ragdybiaeth ddemograffig a ddefnyddiwyd yn ymwneud â'r rhagdybiaethau o ran marwolaethau. Mae'r rhagdybiaethau hyn yn seiliedig ar ddadansoddiad o brofiad y cynllun a gynhaliwyd yn rhan o brisiad actiwaraid 2020. Mae'r rhagdybiaethau o ran marwolaethau a ddefnyddir yn y ffigurau fel a ganlyn:

Tabl sylfaen marwolaethau

101% o S2PMA "ysgafn" ar gyfer gwrywod a 95% o S3PFA ar gyfer benywod

Gwelliannau i'r gyfradd marwolaethau yn y dyfodol

CMI_2019 gyda pharamedr llyfnu o 7.5, ychwanegiad cychwynnol o 0.5% y flwyddyn a chyfradd wella hirdymor o 1.8% y flwyddyn i wrywod a 1.6% y flwyddyn i fenywod ynghyd â chyfradd wella hirdymor o 1.8% y flwyddyn i wrywod a 1.6% y flwyddyn i fenywod

Mae'r disgwyliadau oes cyfredol ar gyfer ymddeol yn 65 oed fel a ganlyn:

	2023	2022
Gwrywod sy'n 65 oed ar hyn o bryd	23.9	24.7
Benywod sy'n 65 oed ar hyn o bryd	25.5	26.1
Gwrywod sy'n 45 oed ar hyn o bryd	25.9	26.7
Benywod 45 oed ar hyn o bryd	27.3	27.9

NODIADAU I'R CYFRIFON

USS (parhad)
Rhoddwyd cynllun adfer diffyg newydd ar waith yn rhan o brisiad 2018, sy'n gofyn am daliad o 2% o'r cyflogau yn ystod y cyfnod o 1 Hydref 2019 i 30 Medi 2021; ar yr adeg honno, bydd y gyfradd yn cynyddu i 6% tan 31 Mawrth 2028. Mae'r rhwymedigaeth adfer diffyg ar gyfer 2021 yn adlewyrchu'r cynllun hwn. Cynhyrchwyd ffigurau'r rhwymedigaethau trwy ddefnyddio'r tybiaethau canlynol:

	2023	2022
Cyfradd disgownt	5.52%	3.31%
Twf pensiynau (CPI)	2.6%	2.6%

Mae cyfraddau cyfraniadau cyflogwyr fel a ganlyn:

Dyddiad dod i rym	Cyfradd
1 Hydref 2019 i 30 Medi 2021	21.10%
1 Hydref 2021 i 31 Mawrth 2022	21.40%
1 Ebrill 2022 i 31 Mawrth 2024	21.60%
1 Ebrill 2024 i 30 Ebrill 2038	21.40%

Mae'r ddarpariaeth ar gyfer diffyg a gydnabyddir gan y Brifysgol yn hynod o sensitif i symudiadau yn nhybiaethau'r mewnbynnau. Mae effaith symudiadau yn y tybiaethau allweddol fel a ganlyn:

Newid i'r sefyllfa bresennol ar 31 Gorffennaf 2022	£'000
0.5% y flwyddyn o ostyngiad yn y gyfradd disgownt	(1,181)
0.5% o gynnydd yn y gyfradd disgownt	1,122
0.5% y flwyddyn o gynnydd mewn chwyddiant	(1,207)
cyflogau dros y cyfnod	
0.5% o gynnydd mewn chwyddiant cyflogau ym	(158)
mlwyddyn 1 yn unig	
0.5% y flwyddyn o gynnydd mewn newidiadau staff	(1,147)
dros y cyfnod	
0.5% o ostyngiad yng nghyfradd y cyfraniadau dros	(146)
y cyfnod	

28 Digwyddiadau ar ôl y cyfnod adrodd

Fel y nodir yn Nodyn 20 cafodd y cyfleuster benthycu a ddelir gydag HSBC ei adnewyddu cyn dyddiad llofnodi'r cyfrifon. Mae'r cyfnod adnewyddu yn 5 mlynedd arall hyd at 2029.

Daeth allbwn Prisiad USS 2023 i rym ar 1 Ionawr 2024. Mae cyfradd cyfraniadau'r Brifysgol wedi lleihau o 21.6% i 14.5%. Rhoddodd prisiad 2023 gynllun pensiwn yr USS mewn sefyllfa o warged ac o ganlyniad nid oes unrhyw gyfraniadau at y diffyg yn ddyledus yn ystod y cyfnod y mae'r prisiad yn ei gwmpasu, sef hyd at gwblhau'r prisiad nesaf yn 2026.

Ni chafwyd unrhyw ddigwyddiadau perthnasol eraill yn y cyfnod rhwng 31 Gorffennaf 2023 a'r adeg y llofnodwyd y cyfrifon ar 7 Chwefror 2024.